

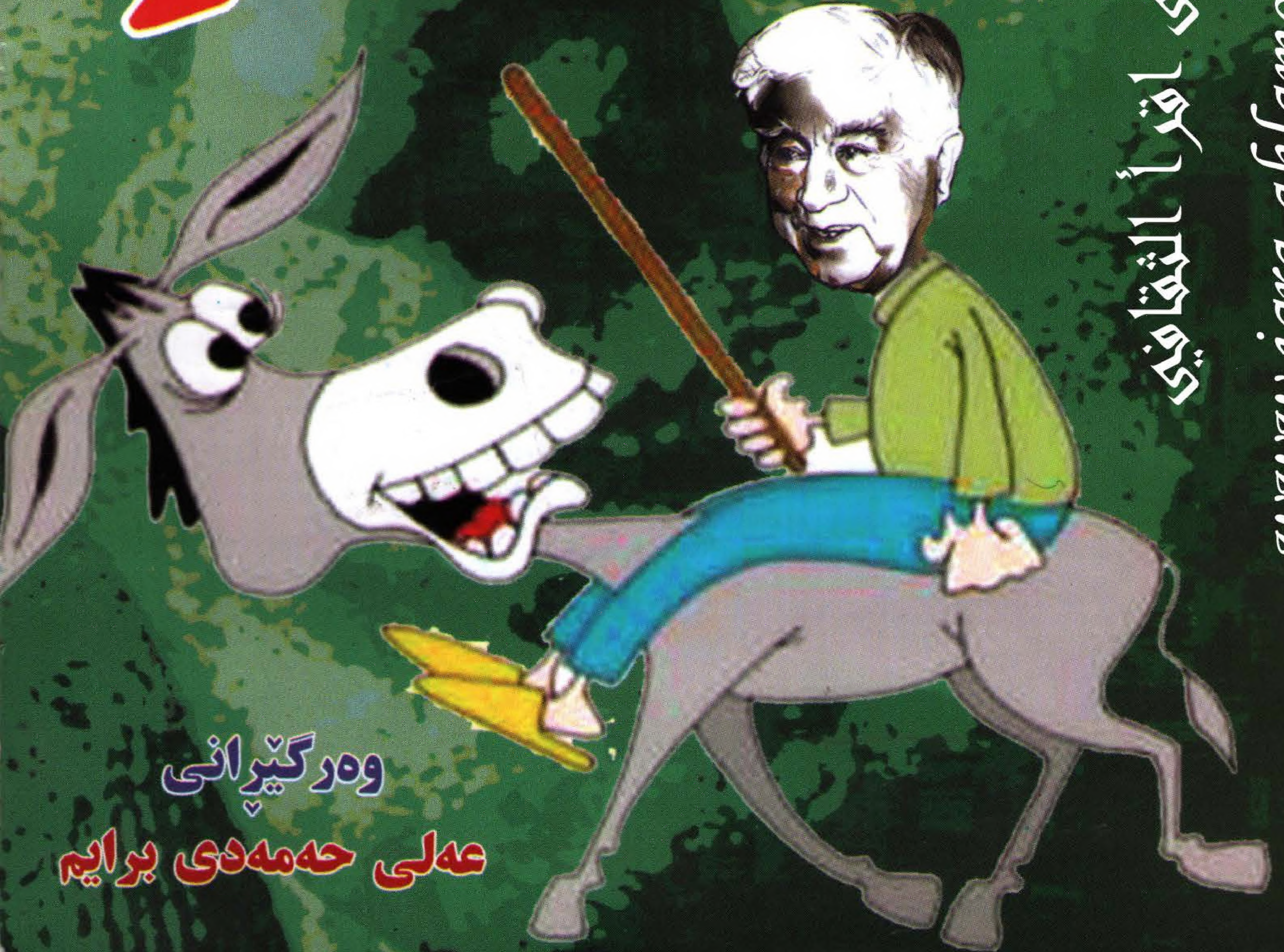
نوو سینی

عہزیز نہ سین

کہ در کی تو پیو

منتدی اقرأ الثقافیدی

www.iqra.ahlamontada.com

وہر کیپرانی

عہلی حمہدی برائیم

منتدى اقرأ الثقافي

www.iqra.ahlamontada.com

رۇمان

كەرى تۇيىو

بلاوگراوهی خانهی چاپ و بلاوکردنهوی چوارچرا

زنجیرهی ۱۳۹

ناونیشان / سلیمانی - سهرهتای شهقامی مهولهوی بهرامبه پالاس

موبایل ناسیا ۰۷۷۰۱۵۷۵۰۶۷ - سانا ۰۷۵۰۱۱۳۸۳۸۸

نرخ (۲۵۰۰) دیناره

رۇمان

كەرى تۆپىو

غەزىز نەسىن

وەرگىپرانى
غەلى جەمەدى برايم

۲۰۱۱

پېنئاسى كىتېب

ئاۋى كىتېب: كەرى تۇپپو

بابەت : رۇمان

نوسىنى: غەزىز نەسىن

وهرگىپرانى : غەلى خەمەدى برايم

نۇبەتى چاپ : چاپى يەكەم ۲۰۰۸

شونىنى چاپ : چاپەمەنى ھىمن

تىراژ : ۱۰۰۰ دانە

نرخ: ۲۵۰۰ دىنار

ژمارەى سپاردنى (۵۷۸) سالى (۲۰۰۸) ى پىندراۋە

"نامەى يەكەم"

"كەرەكە باسى تۆيىنى خۇس دەكا"

براى زۆر خۇشەويستم "مىشە كەرەكە"....

دانىام كاتىك كە ئەم نامەيەت پىدەگات، پېر بە دەم ھاوار دەكەى " ئەى
ھاوار كەرى تۆيىو چۆن نامە دەنوسى؟

لەبەر خۇتەو دەلىنى: ئاى كە كەرىكى بى چاۋ و پروو بوو.

سالانىكى دور و دىژ بناۋ گوى و بن گونىم دىشە ھاژن كرد، كەچى
ئىستا بى شەرمانە نامەم بۆ دەنوسى، خۋاى گەرە دەبى ئەو لە چ
گەرپىكەو سەرى ھەلدا بىتەو؟ زۆر سەيرە! خۇ دەمىكە تۆيىو بوو
بەورىانى حازرى.

دلران مەبە "مىشە كەرەكەى" ھاۋرېم من لەگۇرستانەو نامەت بۆ
دەوسم، ئەمە دواىن نامەى من نابىت، ئەگەر پەلە نەكەى و ئارام بگرى
ھەو مانگىك نامەيەكى منت لەگۇرستانەو پى دەگات. بەلى لىرەو
لەمۇرستانى ئازەلەن ھەر ئاۋا چەند سەد مەترىك دور لەگۇرستانى
ئاممىزادەكان، ئەوانەى كەچەند سالىك لەژياندا پىاۋى گەرە و ئاۋدار
و بەيز بوون ھەموو لىرەن، بەلى لىرە گۆرى دەيان شاعىر و نوسەر و
ھەرمەندى لىيە، كە لەژيان دا نرخی كەرىكىان نەبوو، نان نەبوو
بىلەن، ھەر لەخۇرا راۋەدوۋيان دەنان، دواى مردنيان ھەموو چلە و
سانەيان بۆ دەكرى. ئاخ مىشە كەرەكە نازانى ئىمە چەند زىندوو كوژى

مردوو پەرستين "ميشه كهرانه" باوه پرت بى مردن نه وه نيه كه له ژيان دا نه وهندهى لى دهرساين، هر كه مردى له هه مووى خوشتر نه وه كه زيندوووه كان ده لىن به راستى به مردنى زيانىكى گهره مان لى كه وت، هه رگيز جىگاي پر نابيته وه. بو هه تا هه تايهش له دلى زيندوووه كاندا ده ژى. نه وهى يه كجار خوشه كه راسته وخو له دواى مردنت هه ستي پى ده كهى نه وهى كه كاروبارى گوپستان به شيوهيه كى خيرا و زور پىك و پىك به پيوه ده چى و هيچ دام و ده رگايه كى ده ولته تى لى نيه.

"فه رمان بهر" هه ناويشى نابيستي لى ره دامه زراوه ده ولته تيه كان نين، تا به كار ه ناشيرين و هه له كانيان دلى مروقه كان بته قينن. بو نمونه كه تو ويستت نامه يه كه بو هاوپيه كى خوشه ويستت بنوسى پيوست ناكات سه ردانى ويستگه ي پوسته و گهياندى بكهى هه به خيراى تيشك نه وهى به خه يال و ميشكى تودا دى له پرستهى جوان و بىروكهى ورد راسته وخو له ميشك و هه ستي هاوپيه كه ت دا ده چه سپى. سه رسام مه به ميشه كهرانه نه نامه يهى من شيوهيه كه له و نامه نه.

ميشه كهرانهى زيندوو، لى ره دا ده مه وى باسى مردنى خو مت بو بكه م، په نگه پوژىك له پوژان كه ژيان بى زارى كردى و ويستت خو ت له ناو بهى يان له بهر پيرى و نه خوشى له مردن نزيك بيه وه، كه لك له و باسه وه رىگرى. ناوا من مردم، مردنى به راستى و له پيرى زيندوووه كاندا نه مام، نه كه وه كه نه وانهى له ژيان دا كه تيونويان بو، هاوار له شاگردى گازينيويه كان ده كه ن: ناخ مردم خيرا شه ربه تىكى ساردم بو بيه

ده زانم دوو كه س له دنيا به دل بو م ده گرين، يه كه م هالهى هاوه نه كه هه رگيز پوژىك له پوژان نه يتوانى جه مه ئاليكىكم ددا، بهر بهر كه

سالانېك بوو دهست و پيښې خوږې و مال و منډالې بووم. دووړم ناله ي كورتان دوروو، سور دوزانې كه هه رگيز نه و په نجا ليره ي دهست ناكه ويته وه كه به قهرز دوا كورتاني ميراثيمي بو دروو بووم دهشيزاني كه نه و پره پاره يه ي كه مانگانه له قاله ي خاوه نم دهستي دهكه وت به هيژي شان و ملي من په يدای دهكرد.

ميشه كه رانه ي خوشه ويست: كاتې كه بريارم دا بمرم گه وره كه ي خوم هه لبرارد. به لام كه بريم كرده وه مردن له سهر جيگا و له ناو نوين سهر شوپيه وازم له مردني ماله وه هينا.

نه وه م به خه يالدا هات كه من له هه مو ژيانم دا نه متواني ته نها جاريك كاتيكي خوش له يه كيك له هاوينه هه واره كاني وولاته كم به سهر به رم. بويه بريارم دا بپوم بو يه كيك له و شوينه خوشانه بمرم. منيش وهك پشيله كيوي كه كاتي مردن هات ده چيته شوينيكي لچه پ تا دوژمنه كاني به بينيني لاشه كه ي خوشحال نه بن. پروم كرده جيگايه كي كراوه و جوان و دلگير كه به سهر ليواړي دهريادا دهپرواني.

پيش نه وه ي بمرم داوام له خوم كرده، دوا نارمزوت له ژيان دا چيه؟ بيلي تا بو ت جيبه جي بگم. له قولاي ناخمه وه هاواړيك هه ستا، ژيان، ژيان به خوم وت واز له و داواكاريه ت بينه. بو دواچار پيت ده ليم دوايين داواكاري ت چيه؟ چونكه هه ميشه نه وانه ي حوكمي له سينداره دانيان به سهر دا ده سه پينن نه و پرسياړه يان لي دهكهن. نه گهر دواكاريه كي ناساييت هه يه فهرموو داواي كه. ديسان له ناخيكي قولتر هاواړيكي به رزتر، ژيان، ژيان.

ئاي مېشەكەرئەي گەۋاد، بەسەرى تۇ دىنيا ئەۋە ناھىنى. بەرپىزىت دەيان
سالە لە بن كلكى ئەسپ و لا مىلى كەرى دىز دەژى و دەرزىيان تى
دەچەقىنى، چىت بە چى كرد...ھا؟

ھەر كە گىانم دەرجو، چاۋەكانم لەسەر يەك دانان، بە ئارەزۋى خۇم
قاچەكانم لى پاكىشا و مردم.

يەكەم رېبوار كە بە لامدا تېپەرى تۆزىك لىم ورد بوۋەۋە لەقەيەكى لە بەر
ورگم كوتا تۆزىكى تر لىم ورد بوۋە و بە نوكى پىيى لمبۇزى بەرز
كردمەۋە كە زانى ھەستم لى براۋە، دەستى كرد بە پىشكنىم، ختووكەم
دەھات، پىم وابو لە سەعات و جزدان و ئەنگوستىلە دەگەپا، ھەر نەبى
چەرخىكى گران بەھا يان قتوۋە جگەرەيەكى دەست كەۋى
زۆرە، ئەۋەندەي نەمايو لە قاقاي پى كەنن دەم. دانم بە خۇمدا گرت من
كە مردوم چۆن دەبى پى بكنم دواي ئەۋەي كابرا ھىچى لە
گىرفانەكانمدا دەست نەكەوت نە پارە، تەنانەت قەلەم پاندانىكىش
لەقەيەكى لە لاچاوم دا و رۆشت بە راستى پىاۋىكى خاۋەن وىژدان
بوو، چونكە من مردوم دەيتوانى شتى خراپترىشم لەگەل دا بكا.
تۆزىك پۇيشت تووشى رېبوارىك بوو.

دەزانى لەو سەر رېگايە مەيتىك كەۋتوۋە؟

بۇ ناچى پۇلىس ئاگادار كەيتەۋە؟ ھەرچەندە زۆر زەحمەتە پۇلىسىش
ھىچى لە بارەۋە بزانى چونكە ھىچ ناسنامەيەكى ھەل نەگرتوۋە
رېبوارەكە گوۋتى خىراكە با برۆين، ئىستا بە يەك چركە پىت دەلنم كى
يە.

گوۋتى: ئىمە پۇلىسىن، پۇلىس ھىچ شتىك لە ئىمە شاراۋە نە

باوهرت بى ئىمەي پۇلىس:

لە موو ھوو دەردىنن.

باشە بەلام چۇن؟

تۆ راوہستە ئىستا وای لى دەكەم قسە بکا.

بەخوا سەیرە! مردوو قسە بکا؟

ئەوہ نہینى کارەكەى منە، ھەموو كەس دەتوانى زىندوو بخاتە قسە بەلام من مردووہكان دەھىنمە قسە. تەنانەت كفن دزەكان وا لى دەكەم كە لەبەر ھات و ھاوارى مرووہكان نەتوانن بە پۇخى گۆرستانەكاندا برون چ جاي ئەوہى كفن بذرن.

پۇلىسەكە دوو جار سەرەو بنى كردم و چەند پارچە شىعەرىكى لە گىرفانم دەرھىنا.

ئای خۇ ئەوہ شاعىرە، دەزانى وا باشە لى گەرىم و بە دەنگى نەھىم.
ئەوہ شاعىرە، شاعىر، بکەوئتە قسە نەك بە من بە پۇلىسى ھەوت دەولتە بى دەنگ ناکرى. دەستى كرد بە خوئندنەوہى شىعەرەكان كابرا بە پۇلىسەكەى گوت:

دەزانى من ھىچ لە مانای ئەو شىعەرانە تى نەگەيشتم؟ برالە ئەوہ شىعەرى نوئن! نە تو و نە باوكى پۇلىس و نە جەماوەر لە مانای ئەو شىعەرانە تى ناگەن. دەبى بيان دەمە پۇلىسى بەشى سىياسى تا ماناكانيان لىك بدەنەوہ و بزائن كە دژى دەولتە نەنوسراون؟ دوایى پۇلىس و رېبوارەكە ھەر يەكەيان قاجىكيان پاكىشام و خستيانمە چالېكەوہ.

بەئى: "مىشە كەرانە" ى بەرىز و زىندوو من بەم شىوہىە مردم، بەلام پىت وایە مردن لە وولاتى ئىمە ھەر وا شتىكى سوک و ئاسانە! باوہر بکە با

بمري نهگەر جاريك له له دايك بونت په شيمان ببيه وه هزار جار له
مردنه كهت په شيمان ده بيه وه.

نيمه هرچهند له كات و شويني ديارى كراو له دايك بوين، به لام كه
بمانه وي بژين ناهيلن، كه بمانه وي بشمرين هر ناهيلن چاوه ري به له
نامه ي داهاتوودا بوت باس ده كه م كه له دواي مردنم چيم
به سهرهات. سلاو و پيزم بو هموو نه وانه ي كه ليم ده پرسن، به لام تكام
وايه جيگا و شويني من به و "ميشه كه رانه" مه لي كه هاوړيتن نه كا
بزائن و خويان بمړينن، به خويان و دريشه تيزه كانيان بينه هه مان
گوړستان و دهرزي نارنم كهن و هه سانه وه ي نه و دنيا م لي تيك دهن.
بو يه ده ليم ناو نيشاني من مه ده به كه س له كو تايي دا دهرزيه
تيزه كهت ماچ ده كه م.

د لسوزت

((كهري توپيو))

((نامەى دووھ))

((باسى گواستنه وەى تەرمەكەى بۆ))

((خەستەخانە بە ئۆتۆمبىلى))

((فرياكەوتن))

مىشە كەرانەى خۆشەويست:

لە نامەى پىشوم دا بۆم باس كردى كە چۆن مردم.يان باشتەر واىە بلىم
چۆن ھەردوو قاچم لى پاكىشا و خۇم كرد بە مردوو،كىشەكان لىرەو
دەستيان پىچى كرد دواى ئەوەى كە پولىس و پىبوارەكە جىيان ھىشتەم
ھەر پىبوارىك كە لە نزيكەوہ پەت دەبوو لای دەدايە سەر تەرمەكەم تا
واى لى ھات خەلكىكى زۆر لەسەرم كۆ بوونەوہ.يەكىك ھاوارى كرد
ئەرى ئىوہ چۆن بنیادەمىكن؟كەسىك لەبەر چاوتان مردووہ كەچى
موچوركىك بە دلتان دا نايە يەكىكى كە ھاوارى كرد تۆزقائىك شەرەفم
نەبى ئەگەر لەم وولاتە بمىنم و،نەپۆم بۆ ھەندەران كە ئەوہى ناوى
مروقاىەتییە لەم وولاتەدا نىيە.

تەنانەت ھاوكارى مردووش ناكەن.

ئەوہى تەنىشتى پىچى گوت:ئەى تۆ بۆ ھاوكارىمان ناكەى؟ئەى تۆ مروۋە
نى؟يا بە تۆ محاسەبەى خۆت بكە واز لە من بىنە.

- جا تۆ چوزانى؟ من كارم ھەيە دەنا ھەر ئىستا دەچووم خەستەخانەم ناگادار دەكردەوھ.

- ئەي كە كارت ھەيە خىرە سەعاتىكە لىرە وەستاوى؟
تا دەھات قەرەبالغىيەكە زىيادى دەكرد و دەنگ و ھەراش بەرزتر دەبووھوھ.

- ئەرى كاكە لە ناو ئەو ھەموو ھەشامەتە دكتورىكتان تىدا نىمە؟
- دكتورى چى؟ برادەر ديارە ئاگات لە ھالى پۇرئامەكان نىمە پۇر نىيە ھەوالى كۆچى چەند دكتورىك پانەگەينن كە بەرە و ئەوروپا و ئەمريكا كۆچ دەكەن.

يەككە ھاوارى كرد: دە باشە كەسىك بېوا لەو نزيكانە تەلەفونىك بكات.
ديار بوو ئەو ھەيان زۆر بە ويژدانە كە دەيگوت: ئەي ھاوار خواى گەورە لە بەرچاوى ئەو ھەموو خەلكە دەمرى، كەسىك ناتوانى تۆزە يارمەتییەكى بەدا. ئاي دادپەرورەرى، كوا دادپەرورەرى؟ ئاخ ئەگەر شتىكى ئاوا لە ئەوروپا پويىدەدا، دەتانبىنى، يەككى كە گوتى: بابە قسەى قۆر مەكە بۆ پىت وایە دادپەرورەرى لە وولاتى ئىمەدا نىيە؟ گوايە شارستانىيەت ھەر لە ئەوروپا ھەيە؟ ئەگەر پياوى ئەو قسانە لەبەردەمى ئەو خەلكە دووبارە بكەوھ.

- بابە واز لەو قسە ھىچ و پوچانە بىنن خەرىكە دەمرى.
- دەزانى لە ئەوروپا نوسىنگەى تايبەت بەو جۆرە كارانە ھەيە؟ ئەگەر سەگىك بە ئاستەم قاچىكى ئازارى پى بگا، ھەر خىرا دەگەنە سەرى و دەيبەنە خەستەخانەى تايبەت بە ئازەلان.

ئەۋەى تەنىشتى ھەلىدايە: نەخىر ۋا نىيە لە ئەمىرىكا ۋ ئەوروپا كەس
كارى بە سەر كەسەۋە نىيە. ھەر كەسەۋ نىشى خۇى دەكا. ئەگەر كەسىلا:
ھاۋار كا بۇ خاترى خوا لە تىنۋان خىكام كەس چۆرە ئاۋىكى
ناداتى، ئەرى بەرېز ئىۋە ئەوروپاتان دىۋە؟

ئەى بەرېزتان سەردانى ئەوروپاتان كىدوۋە؟
من بەش بە ھالى خۇم نەخىر... بەلام لە بارەى ئەوروپاۋە زۆرم شت لە
خەلك بىستۋە، بۇ خۇشم شت زۆر دەخوئىنمەۋە. ئەى بەرېزتان؟

بەلى بە دىنىيائىمەۋە، ھەر سالى پار ئەۋ رېكخراۋە پۇشنىبىرىيەى كە من
كارى لى دەكەم، گەشتىكى بۇ دەرياي سىپى ناۋەراست ساز كىد. لە
ماۋەى دوۋ ھەفتەدا يۇنان ۋ ئىتالىا ۋ ئىسپانىا بە دىرژايى ۋ بە پانى
گەراين.

بە راست كام لەۋ شارانە زۆر سەرنجى پاكىشاي؟
شار گىرنگ نىيە گىرنگ ئەۋەيە كە من ئەوروپام دىۋە. لەۋ گەرانەى
ئەوروپام بۇم دەركەۋت كە لە ناۋ ئىۋەدا وىژدان ۋ چاكە كىدن زۆر
كەمە. بگرە ھەر نىيە.

بۇ نىيە كاكە؟

دە ئەگەر ھەيە با يەكىك لە ئىۋە بىرا خەستەخانە ئاگادار كاتەۋە.
ئەزانى ھەرچەند تۇ ئەوروپات دىۋە يەلام لە ھىچ ھالى نابى ۋەك من
بىستۈمە لە ئەوروپا ۋ ئەمىرىكا كەس كارى نە بە مردوۋ نە بە زىندوۋ
نىيە.

بۇ؟

لەبەر ئەوەی وولاتى شارسىتانىن، با پىت بلىم لەوى بۇ ھەر جۈرە
 پوداۋىك پىكخراۋىكى تايىبەتى ھەيە، تەنانت ئەوانەى كە لە دار
 دەكەونە خوارى لەگەل ئەوانەى كە دەكەونە ناو گۇماو و زەلكاوەكان
 كۆمەلەى جىاواز ھەيە بۇ پزگار كردنيان. پىت وايە ئەوى وەك نىرە
 وايە، فەرموو مردووتان لە بەر دەستدايە و ھەر يەكە لە ئاۋازىك
 دەخوینى كەچى پىاۋىكتان تىدا نىيە بىروا خەستەخانەى لى ئاگادار
 كاتەوہ.

ئەكىك لە ناو ئاپۇپاىا كە ھاۋارى كرد: ئەرى كاكە.. دە يەكىك تۆزىك
 رايۋەشىنى بەلكە بىتەوہ ھۆش خۇى.

ئەكىكى كە دەستى خستە سەر دلم، ھاۋارى كرد: ئۇف.. ئۇف.. ھەزار جار
 بە داخەوہ مرد! ئاخ خۆ تۆزىك پىش ئىستا زىندوو بوو ئاى بەستە زمان
 خۆ مرد!...

ھەستە لە تەنىشتى ئەو ئاخ و ئۇفەى ناۋى، ھەموو گىيانلەبەرىك پىش
 ئەوہى بمرى زىندووہ.

تا دەھات ئاپۇپاىەكە زىادى دەكرد ئەوانەى دواوہ خۇيان ھەلدەبىرى و
 لەسەر شانى ئەوانەى بەردەميان سەيرىان دەكرد ھەوليان دەدا بزائن
 چى پويىداوہ. ئەگەر دەمرانى بە مردنى كەسىك خەلكى ئەوہندە سەرقال
 دەبن و ئاۋا مشت و مېرى لەسەر دەكەن دەچووم لە باخىكى گشتى نرىك
 شەقامىكى سەرەكى دەمرد، ئىستا من كە بەلنىم بە خۇم داوہ كە بمرم
 خۆ ناكىرى پاست بىمەوہ و بېرۇم بۇ باخىكى گشتى، ديارە سەر شۆپىيە
 لە بەردەم ئەو ھەموو حەشاماتە لە بەلنىنى خۇم پەشىمان
 بىمەوہ. ئەوانەى لە پىش ھەمووياندا ھاتوون نارۇن زياتر تامەزىرى

دەنگ و باسن لە بارەى مردنى منهوه. منالیک لەبەردەم پیاویکدا
وەستابوو کە دەستی لەسەر شانی ژنەکەى دانا. بوو. پیاوێکە بە
نارەزایى دەریپێنەوه:

بە راستى لەم زەمانە گەورە و بچوکی نەماوێ بۆیە دەولمەندەکان لە
دەرەوێ شار باغ و قیلا دروست دەکەن تا منداڵەکانیان تیکەلایى
منالێ نەمێژ نەبن. فەرمون بەقەدەر بێنە مۆمیکە هاتووێ لە بەردەمى من
وەستاو، بە راستى گەورە و بچوکی لە وولاتى ئێمە بارى کردوو.

میشە کەرانی خوشەویست: زیاتر لە شەش کاتریمێر لەو چالەدا
کەوتم. پۆژ بەرەو ئاوا بوون دەچوو، دەزانی من بۆ لەو شوێنە دا
مامەو، چونکە ئێمە کۆمەلگایەکی گىانی هاوکاری و یامەتیمان تیدا
نییە. پۆژ بەرەو ئاوا بوون دەچوو کەچی هیشتا دانە دانە و دەستە
دەستە خەلک بۆ تەماشای من دەهاتن. یەكك دەیگوت: ئای بەستە زمان
نەوێ فەرمانبەر بووێ لە بەر کەمى موچە و داخى گرانى و خەمى
کرییچنتى مردوو.

یەکیك دەیگوت: بە گۆیژەى چلکی یەخەکەى و سەر دەستەکانى دلنایام
شاعیرە، یەکیك دەیگوت: پەنگە مامۆستا بێ لە داخى تەمبەلێ
قوتابییەکانى و ئەوێندەشى وانەى زیادە گوتۆتەوێ بگىانی لە دەست
داوێ.

لە پەرلاویکی شیکى قات لەبەر پەیدا بوو، هەر لە دوورەوێ دەستی
پادەوێشاند و هاواری لە خەلکەکە دەکرد: ئەرى دلێلى لە ژيانتاندا
مردووتان نەدیوێ؟ شورەیی ناگەن ئاوا لە سەر سەرى وەستاو؟ هیچ
نەبى پیزین.

جا چۆن رېز بىن.

دە ۋەرە خۆت مەكوژە...! نازانن رېز بىن. ديارە قوتابى نەبوون. سەربازىتان

نەكردوۋە! بۇ جارىكىش بى بەردەمى دوكانى نانەۋاتان ديوە

خېرا دوان دەستيان كرد بە رېز كردنى خەلكەكە. لورە لورى نوتومبىلى

فرياكەۋتن ھەستا. گەشتنە لامان و دوان دابەزىن، بە پەلە منيان خستە

سەر دەستە بەرىەك، لەۋ كاتەدا پياۋىك بە پەلە و بە پەشوكاۋى دېرى بە

خەلكەكە دەدا و بەرەۋ لاي من دەھات.

لاچن كاكە، رېم كەن برا، جېم كەن با بېبىنم.

بوو بە دەنگە دەنگ، ئۆخەى ئەۋا كەس و كارى پەيدا بوو، پىي كەن با

بىتە سەرى، با دىدار ئاخىرى نەبى.

ئەرى برالە ئەۋە كەس و كارى تۆيە؟

نەخىر ھەر نايناسم.

ئەى بۇ ۋا پەشوكاۋى؟

بلىم چى تاۋىك پىش ئىستا گوتيان تەرمىك لەۋ ناۋە كەۋتوۋە منىش

ۋەك ئەۋ خەلكە ھاتووم چاۋىكم بە تەرمەكە بگەۋى.

فېريان دامە ناۋ ئۆتومبىلەكە، تا چەند مەترىك منالە ۋردەكە دوامان

كەۋتن، خەلكەكە ۋردە ۋردە لە پىش چاۋم ون بوون.

مىشە كەرەنەى بەرېز، لە نامەى داھاتومدا باسى گەشتەكەمت بۇ

دەكەم. گەشت بە ئۆتومبىلى فرياكەۋتن. سلاۋ و رېزم ھەردوك چاۋ و

دەرزىيە تىژەكەت ماچ دەكەم.

دلسۆزت

((كەرى تۆپيو))

((نامەى سىھم))

((كەرىس تۆپپو باسى گەشتەكەى خۆى دەكا))

((بە ئۆتۆمبىلى فرىاكەوتىن))

ئازىزەكەم مىشە كەرانە: بە سلاوى گەرم و ماچى درىشەكەت دەست پى
دەكەم، بۆم باس كرىدى كە چۆن مردم و فرىيان دامە ئۆتۆمبىلى
فرىاكەوتنەو. لە پىر ترسىكىم لى نشت و امزانى لە تاكسىدام، ھەر ئىستا
داواى كرىى تاكسىم لى دەكا. ئەى ھاوار چى بكەم. باش بوو بىرم
كەوتەو كە مردووم. ۵۰۰ مەترىك نەپۇشتىن كە ئۆتۆمبىل دەستى كرد
بە پىرتە پىرت. لە پىش دا شۇفىرەكە لەلووت بەرزىيەكەو دابەزى و
بۆنىتى ھەلدايەو. ھاتەو پىشت. سوكانەكە و جارىكى كە
دابەزىيەو. كە ھىچى بۆ نەكرا لە خەلكەكەى كە لە دەورى ئۆتۆمبىلەكە
كۆ ببونەو توپە بوو. ئەرى چىيە؟ لەم وولاتەى ئىمە خەلك لە ھەموو
شتىك كۆ دەبنەو. دەلىى ھەمووتان بى نىش و كارن. تىكايە كەس
نەوەستى، ھاتەو پىشت سوكانەكە. بەلام ئۆتۆمبىل دەىگوت قەدى دارە و
لە زەوى چەقىو بە ھىچ شىوہەك لە شوینى خۆى تەكانى

نەدەخوارد. جىڭ گرەكە بە شۇڧىرەكەى گوت: دتەوى ئەم قەرەبالغىيەت
لەكۆل بگەمەو؟

ئەى بۇ نا؟

جىڭ گرەكە كە ھاوارى كرد ھۇ خەلكىنە، براكانم مردوومان پىيە بەلكە
پالىكمان پىوھ نىن، دەى براكانم بلكە بگەينە شەقامى
سەرەكى. ئەوئندەى بلى يەك و دوو كەس بە دەورى ئۆتۆمبىلەو
نەما. جىڭ گرەكە ديسان ووتى خەمت نەبى ئىستا ولىن لى ئەكەم پال
نىن. بە دەنگى بەرز ھاوارى كرد، ئەى خەلكىنە گوڧتان لى بى كى خوائ
گەرەى خۆش دەوى با بى پال نى ئەرەى خواشى خۆشى نلوى با لىرە
نەوئستى ھەر ھەموو خەلكەكە بەرو ئۆتۆمبىلەكە پايان كرد و دەستيان
كرد بەپال نان. بەلام چونكە بە دل پاليان نەدەنا ئۆتۆمبىل يەك بست لە
شويىنى خوى نەجولاً. دەى كاكە پال نىن، ھەموو ھاواريان
دەكرد، يەك، دوو، سى دەى خىرا دەى پال نىن دەى براى لىنى ئەو
پالەيان بۇ خودايە. بەلام بى كەلك بوو بە ھات و ھاوارى كە نەيان كرد
دەتگوت ئىستا پال بە ئۆتۆمبىل نەگرن و نەىگەنە خەستەخانە، بەلام
باوئرت بى بەو ھەموو خەلكە نەيان توانى ھەنگاويك ئۆتۆمبىل بەرەو
پىش بەرن.

شۇڧىرەكە كە مىلى دەرھىنا بوو: دەى كاكە ھەر تەكانىك بخوا دەكەوئتە
ئىش و بۇ خوى دەرۋا پىلويكى پىر لە سوورەو دەستى راوہشانند و
ھاوارى دەكرد: پال نىن باوكەكەم، كوپىنە پال نىن، بە قايم بە قايم نەتان
بىستوۋە خوائ گەرە دەلى: لە ئىوھ حەرەكەت لە من بەرەكەت. پال نىن
ئەوئەيان بۇ خوايە دەى براكانم كى خوائ خۆش دەوى با پال نى.

يەككە لەوسەر بە فېزىكەو سەيرى خەلکەكەى دەکرد گوتى: ئەگەر ئەم ئۆتۆمبىلە لە ئەمرىكا با وەك بۆلەندە دەفەرى، بابەئەو خۆ دوو سال بە سەر مۆدىلەكەيدا تىنەپەرپەو، ئاخ ئەگەر بە دەستى خاوەنى خۆيەو دەبوو، بە پەنجا سالى كە وای لى ئەدەهات. نازانم ئۆتۆمبىل بۆچى لە وولاتى ئىمە وەك كەرى دیز جەنە دەگرن. وەك كەرى بۆز قاچ لە زەوى دەچەقینن بە سەد تىلا و نەقىزە ناجولین. دووان بە پەرۆشەو گويان بۆ گرتبوو. يەككىيان گوتى: برا گيان قسەكەى تۆ زۆر راستە. كابرا ووريا بووئەو بە پۆزىشكەو گوتى: كۆرینە بىرم دى سالىك دەولەت كەشتىيەكى كرى بۆ هات و چۆى هاوولاتيان بۆ ئەوروپا بە ھۆى سەرما و بەستەلەك ئەو كەشتىيە تەنھا سالىك كاری کرد. پىم سەیرە دەولەت بۆ بە گوێرەى كەش و ھەوای وولاتى خۆمان ئامیرەكان ناكړى. بەللى ئەو قەسەيەى تۆ زۆر راستە ئەو پاسانەى لە خەتى گەرەكى ئىمە كار دەكەن ھىچ گەرکىك رازى نابى سواريان بن لەبەر دووكەل و تەقە تەق. يەككە بە تۆرەيەو: كاكە واز لەو چەنەبازيە بىنن. وەرن ئیوەش تۆزىك پال نىن، ھەر لە قسەى زللتان داو.

دەى كاكە: يەك، دوو، سى ئۆتۆمبىل جەنەى گرتووە و ناڤا. كاكە: دەترسم ئۆتۆمبىلەكە لە گىر بى.

يەككىكى كە ھاواری کرد: براينەبەسە، ھىلاك بووين وەرن دانىشين با سەر و جگەرە بكيشن.

سەر و جگەرەيان كيشا، شۆڤىرەكەچۆو پشت سوكانەكە، خەلکەكەش لەبەرئەو ھەموويان خويان خۆش دەويست دووبارە بەرەو پىشتى ئۆتۆمبىل چوونەو. لە ناکاو پياويكى قات و بۆينباغ لەبەر پەيدا

بوو، زور به لوت بهرزيهوه به شوفيرهكې گوت دابهزه، دهی خیرا، خیرا
 دابهزه، کاکه بۆ دابهزم نه لیم دابهزه ناخ نازانم بۆ له م ولاتهی نیغه کهس
 کوته وولی کاری خوی پی ناکری، شوفیرهکه دابهزی و کابرای قات له بهر
 چووه شوینه کهی، چهند جاریک سولفی لیدا به لام ئوتومبیل نیش
 ناکا، ملی دهرهینا و له هه شاماته کهی راخوری: کوره نهوه بۆ وه ستاون
 پال نین دهی خیرا. خه لکه که به بی نهوهی بزانی نهو پیاوه کییه، وهک
 میروله که کلو شه کریان بۆ دانرابی به پله له پشتی ئوتومبیله که خر
 بوونه وه. بوو به ههرا و هوریا یه که هه مپرسه. دهی کاکه، دهی
 براکه م، ناوی خوی لی بینن دهی چاوه که م. که دلسوزی نهو خه لکه م دی
 منیش گهرم داهاتم، هاوارم کرد: دهی براکانم هه ر نهو ته کانه باش
 بوو، خه لکه که له بهر هاوار هاواری خوینان کهس گوپی له من نه بوو، دهنا
 دهیان گوت نهو پیاوه چهنده دلسوزه به مردوییش هاوکاری
 زیندوو هکان دهکات. ئوتومبیل که وته جولّه جولّه تا دههات خیراتر
 دهروشت تا گه شتینه سه ره و خواریک لانس ی وهرگرت و زور خیراتر
 روشت. شوفیر و خه لکه که دهتگوت به دوی تاوانباردا راده که ن. که
 جار جاره ئوتومبیله که تهکانیکی دهدا کابرای پیره له دواوه هاواری
 ده کرد: دهی... دهی نیش که: کابرای قات له بهریش قوولی له جامه که وه
 دهرهینا بوو به دم نهرمه گورانییه وه دهیوت: نای نیشتمان چیت لی
 هات، نای ویزدان بۆ کوی چووی، نای راستی بۆ جیت هیشتین نای
 دهست پاک ی بۆ مال ناواییت لی کردین، شوفیر له پیش هه موویان و
 خه لکه که ش به دوایدا له ته نیشته ئوتومبیله که وه و مستان. شوفیره که

گووتى: مامۇستا زۇرمان ئەزىيەت داى ديارە ئىش ناكات، بابە چۈن ئىش
ناكا، دەى كۆپىنە پال نىن كەس نەلى ھىلاكم.

بۇ جارى دووم شۇفېر و جىگرەكە و خەلكەكە دەستيان كردهو بە پال
نان بەلام چۈن پالېك. گەشتىنە سەرەو لىژىيەكى يەكجار سەخت
خەلكەكە دەستيان لى بەردا، ئۆتۆمبىل بە شىوويەك سەربەرە و خورا
بۆۋە بىيادەم سامى لى دەكرد. لە پېر وەك ناپالم بىتەقى زرمە ھەستا و
دواوہى ئۆتۆمبىل خوى كىشا بە دارتېلىكى قەراغى جادەكە و كەوتە
ئىش ھەر خىرا شۇفېر و جىگرەكەى خويان ھەلدايە ناو
ئۆتۆمبىل. كابراى قات لەبەر دەستى كرد بە لىخوپىن بە زەوق و گۇرانى
گوتنەوہ لەم شەقام بۇ ئەو شەقام. بابە ئەگەر عەقل بخەيتە كار شت
ھەيە لەو جىھانەدا كۆتنترۇل نەكرى. گەشتىنە نىزىك
پاركىك. ئۆتۆمبىلەكەى وەستاند، دابەزى و دەستى راوہ شاندى، باى، باى
زۇر سوپاس من ھەر خۇم دەھاتم بۇ ئىرە. دووبارە شۇفېرەكە چۆۋە
پىشتى سوكان و بۆى دەرچوو. مېشەكەرانەى پەزا گران لە نامەى
داھاتووم باسى ئەو سەيرانە خۇشەت بۇ دەكەم كە بە ئۆتۆمبىلى
فرياكەوتن كردمان.

لەگەل پىزىمدا

تامەزىرۇت

((كەرى تۆپىو))

((نامەى چوارەم))

میشە كەرەنى نازىز:

لە نامەى پەرگولوى پىشومدا غەزىم كەردى: كە دواۋەى ئۆتۈمبىلە كە بەر
دارتەلىكى قەراغى جادەكە كەت. بېورە داۋىى زانىم كە دار تەل
نەبوو. بەلكە مەزىكى نەگبەت بوو. بەستەزمانە لە ترسى ژيانى خۇى
چەند مەزىك ھەلاتبوو بۇ قەراغى شەقامەكە، خەلكىكى زۆر دەورەيان
دابوو. دەتگوت گە لەو ناۋە سەرپراۋە، ئەۋەندەى خوين لەبەر
پۇيىبوو. يەككە بە دەنگىكى قەبەى ناخۇش ووتى: بە پاستى ئەو پياۋە
بەخت دارە، تەماشاكەن لە جيات ئەو ھەموو ئۆتۈمبىلەى لەو شارەدا
ھەيە ئۆتۈمبىلى فرىاكەوتن لىى داۋە كاكە باش نىيە تەپلەيەك يان
سەيارەى خۆلەكە لىى نەداۋە. ئەو بىرندارەشيان بە بى ھۆشى ھەلدايە
ناۋ پىشتى ئۆتۈمبىلەكە. شۇفەر و جىگرەكەى بە پەلە چۈنە پىشى
ئۆتۈمبىلەكە. پىش ئەۋەى دەرچىن پياۋىك گەيشتە نىكمان، سەيرىكى
خوينە پراۋەكەى كەرد، تەماشاي ئەو خوينە گەشە كەن، كەلە خەلكەكەى
پرسى: ئەرى نالەن كە؟

له جامی ئۆتۆمبیلەكەش تەماشای بریندارەكەى كرد له پەر هاواری
 كرد: بە شەرەفم كەمالی خوین بەخشە، ئای كەمالی بەستە زمان. یەكێكى
 كە گووتی: بە ناموسم منیش ناوی ئەو كەمالەم بیستوو، دەلێن زیاتر له
 هەزار بوتلی خوین داوه بە هاوولاتیان، چى بكا هەژارە ژيانى مال و
 مندالى بە خوین فروشتن داين دەكرد. یەكێكى كە گووتی: بەخوای
 گەرە منیش له بارەى ئەو كەمالە شتێكم بیستوو، دەیان گووت هەر كە
 ناوی دەخواردووه له لەشیدا دەم و دەست دەبوو بە خوین بەرەو
 شەقامى سەرەكى كەوتینه پرى، جیگرەكە بە شۆفیرەكەى گووت: له پیش
 دا كارەكانى تۆ بكەين يان ئەوانەى من؟

شۆفیرەكە گووتی: من تا سەرىكى مالى خالم نەدەم ناچمە هیچ
 شوینێك. ئەرى كاك (فەرىد) تۆ بۆ ئەوەندە مالى خالت خوشت دەوى؟
 فەرىد گووتی: گێلەى نەعلەتى تۆ هیچ له بارەى مالى خالمەوه
 دەزانى؟ تا ئەو پرسىارە له من بكەى؟

نا، بەلام زۆر بۆيان سوتاوى. گویبگرە بى عەقل، ئیستا له پىگەى پاركى
 گەرەوه دەتەبەم بۆ مالى خالم، بۆ ئەوەى تا دەتوانى لەو پىگا بەرزەوه
 سەیرى دیمەنى جوان و پازاوهى شار بكەى.

میشە كەرانه: پىگای خەستەخانە بوو بە پىگەى گەشت و گوزار، بۆ من
 ناخۆش نەبوو، بەلام كەبراى بریندار حالى شەر بوو.

فەرىد ناخىكى سارد و سەرى هەلكیشا و گووتی: گویت لى بى! داىكم من
 و دوو خوشكمى هەبوون، هەردووك له من گەرەتر بوون. ئەوان زوو
 شويان كرد و بردیان بۆ لادى، بە كۆپى شەریف و جوتیار، هەردوو
 زاوايەكەشمان خزمى خۆمان بوون، برالە ئیمە بە رەچەلەك لادین باوكم.

خو عافوی کا ھتا مردیش دہیگوت: پھز و بہراوم لہ دئیہکھی خومان
 ماوہ، کوپی خوم خزمہکانم دہیخون فہرید بہردہوام بوو: دواي چہند
 سالیک باوکم عومری دریشی بو تو بہجی ہیشت. ماینہوہمن و
 دایکم. خالم مالی ناوا بی لہ ژیر خانی خانوہ گہورہکھی خویدا
 ھودہیہکی داینی لہ کول کریچیتی کردینہوہ. دایکم ھاوکاری خالوژنمی
 دہکرد لہ مالہوہ. منیش لہ بازار لہگہل خالم کاری کپین و فروشتنی
 دانہویلہم دہکرد. لہگہل کچہ گہورہکھی خالم خوشہویستیہکی پاک و
 بیگہردمان لہ نیواندا بوو. خالیشم حەزی دہکرد بیبا بہ من، بہلام ناخ لہ
 دەست لوت بہرزی، خالوژنم من و دایکمی بہ چاوی خزمەت کار و
 کارہکر تہ ماشا دہکرد. بویہ ھەر سی کچہکھی دان بہ سی کوپی
 دہولہمەندبہ بی ئوہی پرس بہ خالم و کچہکانی بکا. خالوژنم لہو
 جوہر ژنانہیہ کہ لہ مالہوہ کہس ناتوانی قسہ لہ قسہیدا بکا. بہلام بہ
 داخوہ کہ ئیستا ھەر سی کچہکھی بی وەژنن و لہ مالہوہن.

میٹشہکەرانی دریشہ تیز: ئو بہسەرہاتہی فہرید و پاژانی ناو
 ئوتومبیل و دیمہنی سہوز و پر دارستانی شار، خوشی و سہیرانیکیان
 بو من دروست کردبوو، لہ ژیانم دا ساتی وا بی دہنگ و نارام
 نہدیبوو. لہ پر زرمہ ھہستا، ئوتومبیل خوی کیشا بہ درہختیکی
 گہورہی سہر شوستہکەدا. نہمزانی چون ئو ھہموو خەلکە لہ کوپوہ
 ھاتن و دہورہیان داین. فہرید و جیگرہکھی دابہزین، دەرگای دواوہیان
 کردوہ خەلک بہ سەرمان و ھربوون، جیگرہکھی سہیری ھەر چوار دہوری
 لای ئوتومبیلہکھی کرد و گووتی: لام وابی سہلامەتین، سوپاس بو خو
 کہ بہ ساغی دەرچووین.

ئەرى مېشە كەرەنەى خوشەويست پىت وا نىيە ئەگەر بىزانىيا ئەو
كارەساتەم بەسەر دى قەت دەمردم. دەبى چ پرووداوى تال و ناخوشى كە
چاوپىم بن.

مېشە كەرەنە ئىتر بەسە هىلاك بووم تۆشم هىلاك كرد. لەگەل سلاوم
هيوای سەرفرازى و بەختەوهرىت بو دەخوالم.
زۆر زۆر تامەزىوت

((كەرى تۆپىو))

-((نامەى پىنچەم)) -

هاورپى خۆشەويىستم:

مىشە كەرافەى زىندوو: لە نامەكانى پىشومدا، باسى مەرگەساتى مردنم
بۇ كەردى كە چەند ناخۆش و پىر سەر ئىشە بوون. لىرەدا نامەوى ورت
بىروخىنم. لىم گەپى با بەسەرھاتى خۆمت بە راستى و دروستى بۇ تەواو
بگەم، دواىى چۆنت پى خۆش بوو وا بگە. بۆم باس كەردى كە چۆن
دواوہى ئۆتۆمبىلەكە بەر درەختىك كەوت.

سوار بوونەوہ، چەند مەترىك نەپۆشتىن كە فەرىد بە جىگەرەكەى
گووت: دەزانى بەنزیلمان لى برا. ئەى چى بگەين بۇ خاترى خوا؟ ئىمە
مەيتىك و برىندارىكمان پىيە ھەروا خويىن لەبەرى دەپوا. ئاى بەنەعلەت
بى شەيتان، فەرىد گيان با ئۆتۆمبىلىك راگرين ھىچ نەبى برىندارەكە
بگەيەنیتە خەستەخانە. فەرىد گووتى: دەزانى تۆ زۆر كەرى؟ ھەتتو
ئۆتۆمبىل چۆن لىرەدا رادەوہەستى؟ بۆ ھەر لەبەر ھىندى پارە؟ نا... لەبەر
ئەوہى كەم شۆفېر ھەيە برىندار بەرى بۆ خەستەخانە. ئا... ھا... تا
ئۆتۆمبىلەكەى خويىناوى نەبى. وورثە وورث ئۆتۆمبىل بە لاماندا تىدەپەرىن
بە بى ئەوہى ھەر ئاوپرىشمان لى بدەنەوہ. مىشە گيان لە پىر
ئۆتۆمبىلىكى زۆر خىرا دای بە لاماندا فەرىد و جىگەرەكەى خويان

هه‌لدايه سهر شوسته‌كه. خهريك بوو هه‌ردووكيان هه‌لا هه‌لا كا. جيگره‌كه
 گووتی: ده‌ باشه با ته‌كسييه‌ك راگرين. هه‌تيو تاكسي بشوه‌ستی كه
 چاوی به‌و برينداره كه‌وی دهر‌وا. گویت له‌ من بی: من پیش نه‌وه‌ی له
 خه‌سته‌خانه دابه‌مزیم شو‌فیری تاكسي بووم. تاكسييه‌كه هی خالم
 بوو، هه‌م نیش و کاری مال و عه‌مبارم پی ده‌کرد. هه‌م کریش. له‌ دوا‌ی
 شوو‌کردنی خوشه‌ویسته‌كه‌م و مردنی دایکم مالی خالم به
 جیه‌یشت. ماوه‌یه‌ك له‌ ئوتیل خه‌وتم، پۆژیک توشی كۆنه‌ هاو‌پیه‌كم بووم
 كه‌ له‌ یه‌كێك له‌ گه‌په‌كه‌ هه‌ژار نشینه‌كان ژوریکي به‌ کری گرتبوو. منی
 برده‌ لای خوی و گووتی: فه‌رید ده‌ستی نوین بکه‌. منیش نه‌وه‌ی له
 میراتی ماله‌كه‌ی دایکم بۆم به‌جی ما‌بوو له‌ ژیر خانه‌كه‌ی مالی خالم
 ده‌ره‌ینا، هی‌ندیكم فرۆشتن و نه‌وه‌ی به‌ كه‌لكم هاتن بردمن بۆ نه‌و
 ژووره‌. ماوه‌ی سی چوار مانگ دوو قۆلی ژیانیکي گه‌لیك خوشه‌ و بی
 كیشه‌مان له‌و ژووره‌ بچو‌كه‌دا به‌سهر برد. شه‌ویكیان هاو‌پیه‌كه‌م
 نه‌هاته‌وه‌، به‌یانی كه‌ خه‌به‌رم بوومه‌وه‌ سه‌یرم كرد له‌ ته‌نیشتم
 دانیشتوه‌، جانتایه‌کی بچو‌کی له‌سهر باوه‌شی داناوه‌. هه‌ر كه‌ هه‌ستام و
 به‌یانی باشم لی' كرد. گووتی: فه‌رید، هاته‌ومه‌وه‌ خوا‌حافیزیت لی' بکه‌م
 شته‌كانم هه‌مووی بۆ تو. کریی دوو مانگیشم له‌ ژووره‌كه‌دا داماوه‌
 نه‌ویش هه‌ر بۆ تو. نه‌ملا و نه‌ولای یه‌كترمان ماچ كرد، به‌ په‌له‌ له‌ ژووره‌كه‌
 چۆ ده‌ری، پۆیی به‌ره‌و هه‌نده‌ران. ئیستاشی له‌گه‌ل بی' نه‌مزانی
 گه‌یشت، نه‌گه‌یشت، تیدا چووبه‌ هه‌ر حال خوا بیپاریزی، یادی به
 خیر. براله‌ من هه‌تا ئیستاش له‌و ژووره‌دا به‌ ته‌نیا ده‌ژیم. زۆر له‌ كچه‌
 عازهب و قه‌یره‌ی گه‌په‌ك ده‌یان ویست كه‌ شووم پی' بکه‌ن به‌لام پیم

ئالېنى بە چى ژن بېنىم، چۆنى بە خىلو كەم، ئەو كات من ھاندەرى يانەى
 (فەنار بەھجە، بووم، ئەگەر كەسى يان چەند كەسى دەھاتن دەيان ويست
 بىيانبەم بۇ يارىگە بە تايىبەتى ئەو پوژانەى كە يانەكەى خۇمان يارى
 ھەبا بۇ بىجگە لە ھاندەرى يانەى (فەنار بەھجە) كەس حەدى ئەوەى
 ھەبوو پى بختە ناو تەكسىيەكەى مەوۋە، دار و دىواری ناو تەكسىيەكەم
 وینە و ئالای يانەكەم بوو. جىگرەكە گووتى: باشە ئەو ھەموو ئۆتۆمبىلە
 جوانە لايان داودتە قەراغى رىنگا، بى ئىش و بى كار وەستان، دەرپۇم
 داوا لە يەك دوانىك دەكەم بەلكە بە دەنگمانەوۋە بېن. فەرىد گووتى: بى
 عەقل ئەوانە كەسانىكەن لە بەرزترىن چىنى وولاتى ئىمەن. ئىستا ھەر
 يەكەو بە كارى جى بە جى كردنى ئارەزوۋەكانى خۇيەو خەرىكە. ئەو
 شوۋقلىتە نابىنى بە تەنيا كوپ و كچىكى تىدايە، ئەى ئەو خانمە تەر
 پىرە نابىنى لە پشتى سوكانەكەيەوۋە چاودىرىيان دەكا ئەوۋەش لاويكى
 ترە بە تەنيا، ئەو ((جىب)) تازەى پىيە، نابىنى چەند مندالە، پىروانە بىرە
 دەخواتەوۋە. كەرە ئەو چىنى دەولەمەندەكانن ئەوۋەندەى نەبرد
 ئۆتۆمبىلىكى تازەى فرىاكەوتن دەرکەوت، دەستيان لى راگرت وەستا كە
 برىندارەكەى دى گووتى: بىم بوورن دەچم بۇ وەرگرتنى بەنزىن دوايى
 دىمەوۋە بۇ لاتان لە كۇتايىدا تەكسىيەكيان وەستان، تۆزىك لە دىمەنەكە
 پاما: بەخوا برىندار سوار ناكەم لەبەرئەوۋەى ھەوسەلەى دادگا و پۇلىسىم
 نىيە فەرىد گووتى: باشە تۆ ھان دەرى كام يانەى، شوۋقىرى تەكسىيەكە
 گووتى: يانەى ((فەنار بەھجە)). جىگرەكە گووتى: باشە بە پىشى تۆ
 پەوايە يەكىك لە باشتىن يارىزانەكانى يانەكەت برىنداربى، بالى راستى
 يانەكەش بى ھەنگاويك تا خەستەخانەى نەگەيەنى، بەخوا ھاندەرى

چاکی، ھەرچۇنىڭ بى شۇڧىرى تەكسىيەكە رازى بوو. بە ھەرسىڭيان
برىندارەكەيان خستە ناو تاكسىيەكە.

مىشە كەرانە بە شەرقت ھەقم نىيە ئەگەر بمرم و كۇتايى بە ژيانم
بىنم، ھەرچەندە من تا ئىستاش بە شىۋەيەكى ياسايى نەمردووم.....
لەگەل جۋانتىرىن سلاوم

((كەرى تۇپيو))

((نامەى شەشەم))

هەردوو چاوەکانم: مێشە کەرانه

و هەکو باسە کرد بریندارەکیان خستە تاکسییە کە وە بە ئی خاوەن تاکسییە کە یان هەل، خەلە تاند. منیشیان لە لای قاجی بریندارە کە دانیشان و هەکو زیندوو، فەریدیش لە پیشە وە دانیش. کە واتە ئیستا لە تەکسییە کە دا ۲ زیندوو بەک بریندار دانیشتوین کە نازانین گیانی تیدا ماوە یان نا. بەلام بەش بە حالی خۆم لە پیزی مردوو و دانراوم. شۆفییری تاکسییە کە گووتی: بە راست، بۆنی مردوو دی!

فەرید وەلامی دایە وە: هەر بۆنی مردوو؟ ئەی بۆ ئەو گەرمایە نالێ؟ دار و بەرد سور بۆتە وە هەلاوی ئۆتۆمبیلە کەش سەربار و بن بار. بگەینە خەستە خانە و دەزانن ئەو دووانە سوتاون. گەشتینە مەیدانی ک خەلکیکی زۆر چوار پیز وەستا بوون، کو تایی پیزەکان دیار نەبوو، تومەز شوینی تاقیکردنە وەی بەلگە نامەى شۆفییری بوو.

لە نزیکمانە وە هاواریک هەستا: ئەرێ بەخوا بورایە وە، پولیسکی هاتو چۆ دەستی لە ئیمە راگرت: بوەستە کوپە، ئەم نەخۆشە لە گەل خۆت ببە بۆ خەستە خانە. بەستە زمانە لە گەرمان بورا وەتە وە.

ئەو بى ھۆشەشيان ئاخىيىيە لاي ئىمە لەبەرئەۋەدى زۆر قەلەۋ بوو فەزەى
لە من و برىندارەكە برى.مىشە كەرانە ئىستا ۳ كەس لە
دواۋەن،مردوۋىك.برىندارىك،بى ھۆشەك. شۇفېرى تاكسىيەكە
گوۋتى:دەبى پلەى بورانەۋەى ئەو پياۋە چەند بى؟ھەر خىرا پياۋە بى
ھۆشەكە راست بۆۋە و پروى كىرە شۇفېرەكە:بۆ بورانەۋەش پلەى
ھەيە؟كەۋتە چەنەبازى،كاكە تۆ ئاگات لە دنيا نىيە ئىم ئەمرو لە كوى
۳۰۰كەس كە تاقى كىرەنەۋەيان ئەنجام داۋە ۳كەس دەرچوون
يەكىكىيان من بووم بۆ پىت وايە سەردەمى ئىۋەيە؟ھەر لە خۇرا
پوخسەتى شۇفېرىتان بدەنى؟دىار بوو كابرەى بى ھۆش پياۋىكى
چەنەباز بوۋ،لە سەر قسەكانى رۆشت:با پىت بلىم ئىستە كۆمەلىك رېگە
بە پىچا و پىچى ناتۋانى بە ئىۋانىندا بېروا و چەند دانەيەك نەخا.فەرىد
گوۋتى:راستە،پياۋى زۆر ووربا و شارمزا نەبى ناتۋانى بە ئىۋانىندا
بېروا ئافەرىن برادەر،وايە؟دىارە تۆش تازە مۆلەتى شۇفېرىت
دەرھىناۋە.شۇفېرى تاكسىيەكە توۋرە بوو ئاۋرېكى لە كابرەى چەنەباز
دايەۋە و گوۋتى:ئاي دونيا،بە شەرەفم سەدى ۋەك تۆ ۋەك و دەسكە
شىتل بە دەستەمۋە دەگرم و ۋەك و مەرەزە دىقتان چىنم،سەماش بە
تاكسىيەكەم دەكەم.كابرە گوۋتى:برا خۇ ئالىم تۆ دىرناچى،دەردەچى
بەلام بە زەحەمەت...!شۇفېرى تاكسىيەكە چەند پەستى پۆزگار و گرانى
و ئەشپاي يەدەگ بوۋ،ئەۋەندەش پەستى گىرمایەكە بوۋ،قسەكانى
كابرەى چەنەباز ئەۋەندەى كە پەستىيان كود.ئاۋرېكى لە كابرە دايەۋە و
گوۋتى:نەك بە ئىۋان ئەۋە پايانەدا زۆر باش بزانە من ئەۋ تەكسىيەى
خۇم بە سەر پردى سىراتىشدا دەپەرئەمۋە.ئىدى بىكە بە خاترى خوا

لەود زیاتر چەنەبازی مەكە، ئەگەر پیاوی وەرە گەرە بکەین، تۆ جارێك نۆتۆمبیلەكەت پەت كە من حەوت جار تەكسییەكەم پەت دەكەم. دەنەگەر ناموست هەیه، دە وەرە حەوت بە یەك، دە وەرە گەرە بکەین.

میشە كەرانه: شۆفیری تاکسییەكە چەند توورەتر دەبوو زیاتر پێی لە بەنزین دەنا، دەتگوت تاکسییەكە بالی گرتوو. كابرای چەنەباز گوتی: كاكە گیان رایگرە، بە قوربان رایگرە من دادەبەزم شوکور بۆ خوا باشترم، رایگرە كاكە دوورم مەخەو، پێویستم بە دكتور نییە، كاكە لەسەر خۆ بە.

شۆفیرەكە زیاتر پێی لە بەنزین نا...

لەسەر خۆ كاكە، برا من لە قسەى خۆم نەك جارێك حەفتا جار پەشیمان بوومەو.

شۆفیری تاکسییەكەش وەك نۆتۆمبیلی پۆلیسی پێ بێ و پاوه دووی تاوان باران بنی تاکسییەكەى بۆ لای راست و چەپ دەشكاندەو زۆر بە خیاریی خۆی دەكرد بە نیوان دوو نۆتۆمبیلدا. هەرچی هونەرى خۆی هەیه هەمووی بەكارهینا. ئەوەندەى بەملا و ئەولادا داین وەك چیشتی مجبوری لێ كردین. لە ناکاو شلپەیهكى زۆر گەورە هەستا، شتیكى زۆر گران كیشای بە سەرمدا، دوو جار نۆتۆمبیلەكە چۆ پێشەو و هاتەو دواو، دیتم عەمودیك لە ناو پراستی تەكسییەكە چەقیو. كابرای چەنەباز وا شیوا بوو كە نەیدەزانى چى پرووى داو. لەبەر خۆیهو و پێنەى دەكرد و دەتگوت: باشە خۆ كە من سوار بووم ئەو عەمودەى لێرە نەبوو ئەى چى هینایە ئێرە! شۆفیرەكە لە جامى تاکسییەكە پەرى بوو چەند مەترێك ئەولاتر كەوتبوو، هەردوو ئەژنۆی لە ورگی گیر

كردبوو، ھاواری دەکرد: بە شەرەفم ھەوت جار، لە جیاتی یەك جاری تۆ
ھەوت جار.

میشەكەرانی خۆشەویست لەبەرئەوێ جینگاکەمان ناوەرپاستی شاپ
بوو خێرا پۆلیس گەیشته سەرمان تاکسییەکی کەیان راگرت، نێمەیان
خستە ناو تاکسییەكە. وردە وردە بەرچاوم تاريك بوو، ئاگام لە خێم
نەما، ھەستم كرد كە یەكجاری مرڤم، لیڤەدا كۆتایی بە نامەكەم
دینم. داواي لەش ساغیش بۆ تۆی بەرپز دەخوازم
برات

((كەری تۆپیو))

((نامەى جەوتەم))

كەرى تۆپىو باسى ھۆى مردنى خۆى))

((دەكا))

براكەم و ھەردووك چاوم:مىشە كەرانە بزانه چۆن بە پاستى و بى پەردە
باسى مردنى خۆم بۆ كرى،بەلام باسى ھۆى مردنى خۆم بۆ
نەكردووى.باش دەزانم كە تۆ پستەى كورت و پېر ماناى گەورەت
دەوى.بىرت دى جارېك لە كاتى بى كارىم دا،ھاتمە لات و داواى
يارمەتيم لى كرى.بەو زمانە پاراۋەى خۆم لىت پارامەو بەلام
قېوشىكم لە تۆ دەست نەكەوت.

زانايەك دەلى:(دەبى بزانى لە چ كاتىكدا داواى شت لە بەرامبەرەكەت
دەى)) نازانم ئەم ووتەىە ھى مۆلىرە؟پۆبسىرە؟يان ھىتلەرە؟يان
مەشەدى جەغفەرە؟ئەوئەندە دەزانم كە دوواىن پىتى ناوەكەى پىتى
پىيە.بەلى چاكت بىر دى،كە ھاتم سەرم دانەواند و ئەوپەندە بەرزەم بۆ
خوئندىيەو،بەلام ھەر بە خەيالىشت دا نەھات.تا ووتەىەكى خۆم
چرپاند بە گوئىتا،دەستت كرى بە گريان و ھەرچى لە گىرفانتدا بوو
دەرت ھىنا و دات پىم.خۆ ئەگەر بت زانىبا ئەو ووتەىە ھى خۆمە،لەم
گوئىيەت دەچۆ ژوورى ولەو گوئىيەت دەچۆ دەرى.چونكە پەندى

كهسايه تي خۇمان ئەگەر گەۋھەرىش بى نرخی بەردىكى نىيە. چونكە
بايەخى قسە لەلای ئىمە بە گۆيرەى بايەخى قسەكە نىيە بگرە بە
گۆيرەى جىڭاي بەرز و نزمى قسەكەرەكەيە.

واتە ئەگەر دووكەل كىشيك بشكى، قرچە قرچ و تەقە تەقەكەى وەكو
موعجىزەيەكى خودايى وايە. لە سايەى خواۋە، دواى جىھىشتىنى ئەو
ژيانە بەدەفەرە تىگەشتم كە دوو جۆر مرقۇقە ھەن.

جۆرى يەكەم: شىتەكانن ھىچ لىپرسىنە ۋە يەكيان لەسەر نىيە.

جۆرى دووھەم: پاشا و لىپرسراۋەكانن.

مىشە كەرانە: واى دانى من يەكك بام لە سەرۋكى يەكك لەو
ۋولاتانە. دەيانگوت لەبەر ئەۋەى سەرۋك مەعدەنەكەى زۆر چاكە لە
چاكتىن مەعدەن پەيكەريان بۇ دەكرىم. خۇ ئەگەر دەم كىرەبايەۋە
باۋىشكىك بىدەم، تىكرا دەيان ۋوت: ماشااللە لەو باۋىشكە
جوانە. دوايىش لە دەرەۋە ھەۋلىان دەدا لاسايى باۋىشكەكەم
بەكەنەۋە...

ئاگات لى بى ئىمە پۇژى چەندىن قسە دەكەين و بە ھەزاران واتاى بە
نرخ و بە كەلك بە فېرۇ دەدەين. ھەرۋەكوو چۆن پارە و ژيانىشمان ھەر بە
فېرۇ دەپرا.

پىم نەگۋوتى كە پەندى جوان لای ئىمە نرخی بەردىكى نىيە. گۆيت بىنە
با وتەيەكى زۆر بەكەلكت بە گۆيدا بچرىنم. لە داىك بوون خۆشە بەلام
مردن زۆر ناخۆشە. تۆ لە لايەن كەسىكى كەۋە لە داىك دەبى بەلام دەبى
ھەر خۆت بە تەنيا بمرى. ھەرگىز بە خەيالمدە نەدەھات كە پۇژىك لە
پۇژان بمرم. منىش ۋەك ھەموو مرقۇقەكان ژيانم خۆش دەۋىست. پۇژىك

دوای پەنجا لیرەى پیشینەم لە بەرپۆبەرەكەم كرد. پێى ووتەم بۆچیتە؟ بە
میشكەم دا هات بڵێم. كەمىك كاغەزى پى دەكړم و فېرۆكەيەكى پى
دروست دەكەم.

ووتەم: قەرزارى كابرايەكەم لە تۆى وەرەگرم و دەیدەمەو
بەو. كەى؟ ئەمەركات ژمىرى دووى دوانیوەرۆ بۆى دى. باشە ئەو كاتە
وەرە تا پەنجا لیرەكەت بەدەمى. ئەى نابى ئیستا بەدەمىتى؟ نەخیر
نابى! بۆ؟ لەبەرئەو تۆ سەرى دوو پەتت بۆ ناگاتەو بە يەك و لەو شتانه
نازانى. تۆ بێر لەو ناكەیتەو كە خاوەن قەرزەكەت پیش كاتژمىرى دوو
بمى؟ مانای ئەو یە تۆ پرگارت دەبى لەو پەنجا لیرەيە. بەخوا قوربان من
ئەوئەندە بەخت دار نیم لەوانەيە پیش ئەو كاتە من بۆ خۆم بمرم. ئى بۆ
خراپە بەو جۆرەش هەر تۆ پرگارت دەبى.

میشەكەرانیە لە دلى خۆمدا ووتەم من پیاویكى نەگبەتەم دەترسم تا ئەو
كاتە بەرپۆبەرەكەم بمى هەرچەند تەمەن بە دەست خواى
گەورەيە. ئەوسا من چى بكەم؟ كاتژمىر يەك و نیو چوومەو بۆ لای
بەرپۆبەر بەلام بە كاریكى پێویست فەرمانگەى بەجیهشتبوو منیش
پیش كاتژمىرى دوو بارىكەم دایە و لە فەرمانگە وەرەكەوتەم. كەوتە
گفتوگۆ لەگەڵ بێر و هۆشم باشە من بە دەیان هاوپی پەوشەن بێر و
خاوەنى بێر كردنەو مى ئازادى خوازى و دلسۆزم هەن. ئەى نەبوو؟ لەو
شەوانە لەگەڵیان دانیشتبوووم هەموویان پێكەكانیان لێك داو هەلیان
بړى، هاواریان كرد: بژى يەكسانى، بژى دادپەرورەى.

چووم بۆ مالى يەكێك لەو هاوپیانەم. كە چووم میوانىكى زۆرى
هەبوو. بانگ هیشتنى كردبوون بە بۆنەى دەرچوونى بە سەرۆكى

دەزگايەكى پۇشنىبىرى گەورە بەسەرھاتى خۇم و بەرپويەرەكەم بۇ
گىرآنەو، ئەوئەندە پىكەنن، كچىك ئەو پىكەى بە دەستىيەو، بوو لىنى
پژايە ناو مىلى ئەو پياو، دەستى خستبۇ سەر شانى.

ھەرچەندە من قولپى گريان لە گەرومدا بوو، يەككە ھاوارى دەکرد: بە
راستى بەسەرھاتىكى خوش بوو، يەككە بۇ ئەو، رادەى پۇشنىبىرى
خوى بۇ ميوانەكان دەربخا بە ئىنگىلىزى دەگووت: ئۇ.. "سەر
پرايز". بەلى من لە داخا خەرىك بووتەنگە نەفەس دەبووم، كەچى ئەوان
زياتر قاقايان لى دەدا و پى كەننيان پى رانەدەو، ستا.

ئافرەتتىكى زۆر جوان كە بەرامبەرم دانىشتبوو دەستى كرد بە
گريان، گووتم ئۇخەى ئەو ئافرەتە وىژدانى جولاً و دەرونى منى
خويندەو، دەسپەكەى دەرھىنا و دەستى كرد بە فرمىسك سىرپىن، ھاوارى
كرد: مانت بە قور نەگىرى ئەوئەندە پىكەنيوم ھەردووك چاوم پىر بوون لە
ئاو.

ھاوارم، كرد: بە چى پى دەكەنن، "كۆرە بى قەزا بى بەو بەسەرھاتە
خۇشەى كە تۇگىراتەو.

ھەستام و چوومە دەرى، لەوديو دەرگا، كەو، گويم لى بوو يەككىيان بە
دەم پىكەننەو، دەيگووت: بە راستى پياويكى قسە خوش
بوو، ھاوپىيەكەم پرووى كردە ميوانەكانى: نەتان ناسى كى بوو، گووتيان
نەخىر! گووتى: ئەو ئەو نوسەرەيە دەنوسى تا خەلك بگريەنى بەلام بە
نوسينەكانى پى دەكەنن ئەو، عزيز نەسین بوو...

ھەردووك چاوەكانم مېشە كەرانە:

خوت باش دهرانى نه هامه تييه كانى ژيان پوژ له دواى پوژ له سورم
كه له كه ده بوون. كاتيك دهمويست لاي يه كيك له هاوپرئيه كانم باسى
نه دارى خوم بكه م و پارز و نه ينييه كانى خوم دهر بپرېم. نه وان ده بوو بو
به سه رها ته كانى من گريابان نهك پيېكه نن. هيوام وايه به دهرزييه
تيرژه كه ت پيوه يان بدهى و نازاريان پي بگه يه نى.

هردروو باله پرهنگا و پرهنگه كه ت

ماچ ده كه م له ژير تيشكى خوردا

له گهل خوشه ويستيمدا

((كه رى توپيو))

((نامەى ھەشتەم))

میشە كەرەنەى خوشەوېست:

دوای ئەرەى كە گەشتىنە بەردەمى يەكەم خەستەخانە، وامزانى ئىدى كىشەكان كۆتايىيان ھات.

پىت وا نەبىٰ لە نامەكاندا زىادە پەرەم كىردى، دەرپارەى مردن و مردۈەكان، نا... تەنھا دەمەوى ترست لە مردن بشكىنم. دەبىٰ وات لى بىكەم كە ئەو پۇژەى دەمرى وابزانى لە مالى خۇتانهو دەچى بۇ سەيرانىكى قەراغ شار. ھەر بە راستىش وا، كاتى ھىچ گىلانلەبەرىك نەتوانىٰ لە دەستى مردن پزگارى بىٰ، ئىتر مردن ئەو ترس و لەرزەى بۇ چىيە؟ مىشە گىان با بىننەو سەر باسى گەشتەكەمان، لە پىگا ئۆتۈمبىلەكە ئاوى تىدا نەما، چەند ئۆتۈمبىلىكمان راگرت ھەرىك بە بەھانەك ئاويان نەداينىٰ شۇفېرەكە بە سۈالەتە لەتىك لە گۆمىك كە لە نىزىك جادەكە بوو بە پىنج شەش جار ھات و چۆ رادىتەرەكەى پىر كىردەو لە ئا. وەك و ەرزىم كىردى گەشتىنە بەردەمى يەكەم خەستەخانە، كاتى دەست پىٰ كىردى دەوامى فەرمان بەرەكان بو. لە پىشدا بىرىندارەكە و دوایى مەيان داگرت، لە ھەوشەكە لە تەنىشت يەك دىژيان كىردى... سىستەرىك ھاتە سەرمان، پرووى لە شۇفېرە كىرد: ئەوانە لە كەيەرە وايان لىٰ ھاتورە؟ لە دۈيىنۈ. ئەى لەو كاتەو لە كۈى بو؟ بە ناخىرتان تازە دەيان

هينن بۇ خەستەخانىە ئەرەتا يەككىيان مردوۋە و ئەرەشيان بە حال
گيانى تىدا ماۋە. دووبارە سىستەرەكە پروى لە شۆفېرەكە كىرەۋە: بە
پاست ئەر برىندارە لە دوئىنۆۋ ئاۋا خوئىنى لەبەر دەرۋا: شۆفېرەكە
گوۋوتى: تۆ چىت دىۋە دوئىنى برىندار بوو دىبات ۋەك جۇگە لە خوئىنى
لەبەر دەرۋىيى.

لەبەرئەرەۋى دىكتۇرى خەستەخانىەكە ھەر ئەم بەيانىيە سەفەرى كىرەبوو
بۇ ھەندەرەن: بە پەلە سۋارىيان كىرەنەۋە و بەرەۋ خەستەخانىەكى
ترىان برىدىن. ھەر كە گەشتىنە دوۋەم خەستەخانىە بە پەلە برىندارەكەيان
داگرت، منيان لە ئۆتۈمبىلەكەدا بە جىھىشت. دىكتۇرى خەستەخانىەكە
پىنى گوۋوتن: لىرە ھىچ پىداۋىستىيەكەمان نىيە بۇ درۋونەۋى برىنەكانى
و دەرۋى ((خوئىن ۋەستان)) ىش تەۋاۋ بوۋە... بە پەلە بىگەيەننە
خەستەخانىەكە كە ئەر شتانەي ھەبى، دەۋى باۋكەكەم خىرا، خىرا با
نەمرى...

لە پىگا شۆفېرى تاكسىيەكە بە فەرىدى گوۋوت: كەي كىرەكەم
دەدەيتى: فەرىد كە شەۋ نەخەۋتەۋ بە دەم باۋىشكەۋە ۋەلامى
دايەۋە: دوۋ سى پۇژى تر لە خەستەخانىە شارەۋانى ۋەرى دەگرى.

مىشە كەرەنەي زىندوۋ: كە گەشتىنە سىيەم خەستەخانىە، لە بەختى
برىندارەكە دىكتۇر و سىستەر و دەرمان و پىداۋىستى تەۋاۋ لە
خەستەخانىەكە دا ھەبوۋن.

تەنەنەت دىكتۇرەكە بە فەرىدى گوۋوت: بە پاستى شەنستان ھەبوۋ ھاتن
بۇ ئىردە، كە ئەمپۇ ھەموۋ شتىك تەۋاۋە.... كۋا لە ۋولاتى ئىمە
خەستەخانىە بى كەم و كۆپى ھەيە: كە ۋىستىيان ناۋى برىندارەكە

تۆمار بىكەن، ئاۋ نۆسەكە ئە شۆيىنى خۇي نە مابوۋ دىكتۆرەكە
گوۋتى: دەي خىراكەن ئاۋىنى تۆماركەن و بىيەنە ژوۋرى
نەشتەرگەرى. فەرىد گوۋتى: باشە دەيىيەنە ژوۋرى نەشتەرگەرى دوايى
ئاۋەكەي تۆمار دەكەين يەككە لە فەرمانبەرەكان توۋرە بوۋ: بابە بە بى
تۆمار كىردن چۆن دەيىيەنە ژوۋرى؟ ئەي چۆن پىداۋىسىتى و دەرمانى بۇ
بنوسىن؟

كاتى گىرفانەكانى گەپان بىرىندارەكە ئاسنامەي پى نە بوۋ... سەرۋكى
برىن پىچەكان گوۋتى: گوۋتان لى بى: ئىمە لىسىتى تۆمارمان ھەيە
راپۇرتى مانگانە لەسەر ئەۋ لىستە دەنوسىن، گوۋبى بگرە كاكى شۇفېرى
تاكسى ھەتا پارەي تۆش لەسەر ئەۋ راپۇرتە خەرچ دەكرى. دىكتۆرەكە
لىيان ھاتە پىشەۋە. بە توۋرەيىيە گوۋتى: ئەۋ ھەموو مىشت و مېرى
ئاۋى، كاپرا لە دۆننىۋە بىرىندارە و خۇيىنى لەبەر دەپرا، سىستەرەكە
گوۋتى: گەرەم خۇ ئەگەر خۇشت بىتەۋى نەشتەرگەرى بۇ بىكەي دەزگاي
(ۋىنە تىشكىيەكەمان)) لە دۆننىۋە شكاۋە. بە پەلە بىرىندارەكەيان
بەرەۋ تاكسىيەكە ھىنايەۋە. لە پىر دوو ئۆتۆمبىلى پۇلىس بە لورە لور و
گۇپ ھەلكرىد دەۋرەي فەرىد و شۇفېرى تاكسىيەكەيان دا، مىلى
دەمانچەيان پاكىشا و ھاۋارىيان كىرد: نەجولۇن كوپە خىرا دەستان
ھەلېن.

فەرىد بە دەم دەست ھەلېرەنەۋە: كاكە چىيە بۇ ئىمە چىمان كىردوۋە وا
دەۋرەتان داۋىن: چىتان كىردوۋە سەگبايىنە... ھا؟ خۇتان گىل دەكەن؟ كوا
ئىستەرەكە؟ فەرىد گوۋتى: كاكە ئىستىرى چى؟ دەلىم خىرا
كوا؟ ئىستەرە، كەرە. بارگىنە؟ پىتان بلىم سەعاتىكە بە

دواتانەو، لایەکی شەقامەکانی شارەکان کردووە بە خوین... فێر بوون
 کەر و بارگین سەردەبەن و گوشتەکی بە خەلکی قور بەسەر
 دەفروشن. باش بوو دکتۆرەکه پووی کردە پۆلیسەکان: کاکە ئەو
 دمانچانە لابەن، ئەو کۆرە ناوی فەریدە شۆفیری ئۆتۆمبیلی فەریاکەوتنی
 شارەوانییە... پۆلیسەکان گووتیان سەیرە کەسێک ئەوەندە خوین
 هەبێ باوەرتان بێ بارگین سەربەر ئەوەندە خوین لەبەر ناروا. شۆفیری
 تاکسییەکه بە فەریدی گووت: ئەری برا کرێیەکی من، کاکە خەمی کرێت
 نەبێ وابزەنە لە گیرفانتدا. بریندارەکیان سوار کردووە و بەرەو
 خەستەخانەیکە تریان بردین.

میشەرانی ئازیز: باوەرت بێ لەسەر خۆمەو بەزەیم بەو بریندارە قور
 بەسەرەدا دەهاتەو، لەو خەستەخانەیکە بریندارەکیان لە من
 جیا کردەو، کە زانیان من مردووم بردیانە ژێر زەمینیکەو خستیانە
 ناو دۆلابێکی ئاسن کە هەر چوار دەوری بەستبووی... ئۆف میشەر
 کەرانە خۆشەوێست ئەگەر عەقڵت هەبێ دەست لەو ژیانە خۆشە هەل
 ناگری، ئەگەر باسی ئازارەکانی مردنت بۆ باس بکەم ئەوسا دەزانی کە
 ژیان چەند خۆشە، هەرچەندە ژیاکی من و تۆ ژیاکی کۆلە مەرگی
 بوو. بەلام زۆر لە مردن خوشترە بۆیە تا پێت دەکری لە ژیاندا
 بمینەو...

سلۆ و پێزم بۆت خۆشەوێستەکم

برات

((کەری تۆپیو))

((نامەى دەيەم))

((كەرى تۆپپو باسى مەيتخانى بۇ مېشە كەرەنە دەگىرپتەو))

خۆشەويستىم مېشە كەرەنە:

دىار بوو كە سەرۆكى مەيتخانى لە مردنى من دوو دل و نىگەرەن
بوو. بۆيە بانگى ئەو دىكتۆرەى كە مەيتى منى وەرگرتىبوو، داواى راپۇرتى
مردنى منى لى كىرد. دىكتۆرەكە چۆۋە بۇ ژوورەكەى خۆى و بانگى
سەرۆكى برىن پىچەكانى كىرد، لىنى پىرسى: ئايا شىئەى مردنى من چۆن
بوو، ووتى گەرەم من لە سەر قىسەى فەراشەكە بەتۆم راگەيانىد چۆنكە
ئەو گووتى ئەوەيان مردوۋە. دىكتۆرەكە گووتى با پىت بلنم من تا دلىيا
نەبم كە كەسىك مردوۋە ھەرگىز راپۇرت نانوسم. بىرۇ بانگى فەراشەكە
كە. فەراشەكە ھات و بە ترسىكەو گووتى گەرەم من لە سەر قىسەى
پىياسەوانەكەى بەر دەرگا عەرزىم كىردن كە ئەو پىاۋە مردوۋە. دىكتۆرەكە بە
تېرەپىيەو گووتى: با پىتان بلنم: مردوۋە زىندوۋى نەم زەمانە ھىچيان
جىنگاى متمانە نىن، ئەو تا پۇژ نىيە ھەوالى زىندوۋى بوونەوۋەى چەند
كەسىك لە مردوۋەكان نەبىستىن. كاتى شۇرپان دەكەنەوۋە بۇ ناو
گۆر، يەكەك دەپژمى، يەكەك ھاوار دەكا بۇ خاترى خوا لە
كۆيم: سىستەرەكە بە دىكتۆرەكەى گووت: زۆر راستە گەرەم ھەر مانگى

پیشوو بوو که راپورتان له سهر مردنی پیریژنیک نوسی. پیش نه وهی
نهو سهر ئاسنه گۆر به گۆر کهن هاواری کردبوو: نهی هاوار بو کویم
ده بن، توخوا وازم لی بینن.

دیاره نه مردبوو نهی چۆن راپورتان نوسی: گه وره نه وهی راستی بی
ئیمه تهرمه که مان نه دی له سهر بوختانی بوکه که ی نوسیمان. گه وره تا
بلنی بوکیکی جوان و پیک و پیک بوو، کو مه لیک ژنی گه پرک و
دراوسیشی له گهل بوون، هه موو ژنه کان ده گریان، هه رگیز بیرم له وه
نه ده کرده وه که نهو بووکه جوانه شتی وا بکات. دکتوره که
گووتی: ئاخ... نه وه هه موو له نه نجامی نه زانینه به لی... نه زانین. به لام
ده بوايه تو بچویتایه بو گۆرستان، ههر به زور نهو پیریژنه سهر
ئاسنینه ته له گۆر نابا. تا خه لک نه لین پیریژنیک مردوو راست ده کات
به لام دکتور و خهسته خانه و راپورت دروده کهن. گه وره م: سی چوار پوژ
دوای نهو پووداوه بووکه جوانه که خه سوی هینایه وه بو خهسته خانه تا
ده رزی لی بدهین. له پیریژنه که توو پره بووم، پیم گووت: نه وه تو به سهری
سپییه وه شوره یی نا که ی: نهو هه موو گریان و له خۆدانه ی بوکه جوان و
ژنی گه پرکه ته به فیرو دا. له لیواری گۆر په که ته هاوارت کرد. پیریژن
گووتی: بۆله گیان بو پیت وایه من ههر نهو جاره مردووم: بووکه
جوانه که م سال نییه دوو سی جار دهرمان داوم نه کات. نازانم بو
نامرم: سهر سه ختم، یان له سهر تاته شۆر، یان له کفن کردندا یان له
لیواری گۆرستان به هوش دیمه وه. ئاخ نامرم، تا نهو بووکه جوانه شم
پزگاری بی.

مېشه كهرانه: له بهر نه وهی دكتور كه زور پاست گو و به ویردان
 بوو، دیسان بای دایه وه سهر شیوهی مردنی من. یو نه وهی توشی
 لیپرسینه وه نه بی، ته نانه ت لاشه ی مردو وه که ی نه دیوه. بریاری دا
 سسته ره که و فه پاشه که و پاسه وانه که بکا به شاهیید. دكتور كه پروی
 تی کردن و ووتی: هه رچه نده دوینی شهو نوره نیشکی من نه بوو به لام
 برپون پاسه وانه که ش بانگ که ن. هه رسیکیان له به رده می
 راوه ستان. گویتان لی بی: من لهو دكتورانه م که کاره که ی خوم زور لا
 پیروزه، هه رگیز که م ته رخمی له من ناوه شیته وه. گوی بگرن شه ویکیان
 نوره نیشکی من بوو، له گه ل یه ک دوو هاوپری خوشه ویست چووین بو
 یانه، شهو زور دره نگ هاتمه وه بو خه سته خانه، نه وه نده سهرخوش بووم
 قاجم نه رزی نه ده گرت، پییان گووتم: که پاپورتی سی مردوویان ناماده
 کردووه ته نها په زامه ندی منی ماوه. به لام من دهستم کرد به پشکنین و
 مه چه ک گرتنیان، مردووی یه که م دلی زور باش لیی ده دا! مردووی دووم
 دلی زور سروشتی بوو!... دیسان پروی کرده وه پاسه وانه که، تو چونت
 زانی که نه و پیاوه مردووه! جه نابی دكتور من سی و پینچ ساله
 ده رگه وانی نه و خه سته خانه یه م، تو بلای مردو و زیندو و لیك جیا
 نه که مه وه. من له ماوهی نه و سی چل ساله وه ک پسپوپی مردوانم لی
 هاتووه، باوه که سهری مردو که م ده زانم مانگانه که شی چهند بووه. ده
 مادام وایه پیم بلی که مانگانه که ی چهند بووه! له چوارسه د لیزه که متر
 بووه. چونت زانی! جه نابی دكتور نابینی ناو قه دی هه ر نه وه نده ی ملی
 ده بی، نه ی نه وه نییه هه ردووک چاوی به قول دا چووه! دیاره هه شت تا
 ده که سیشی به خیتو کردووه، نه ی هه ردو و شانی داچه قیوی نابینی

نیشانەى كۆل كېشى كۆلى گرانن. بەلام تا بلىنى پياويكى دانا و ژير
 بوو. دكتورەكە گووتى: ھەرچىيەكت گووت قبولمە بەلام چونت زانى كە
 پياويكى زيرەكە... ھا! ھەبەرئەوھى كە ھىنايانە ژوورى پىكەننىكى
 زەرد لەسەر لىوى بوو ديار بوو كە گالتەى بە دنيا دەھات. كەواتە: تۆ
 شاھىدى كە مردووه. بەلى بەلى گەورەم نەى چۆن؟ دكتورەكە
 گووتى: باوەر دەكەى من ھەتا ئىستاش لە مردنى نەو پياوھ دوو دلم.
 بريارم دا ھىچ لى پرسراويىك نەخەمە ئەستوى خۆم پراوھەى
 ((پزىشكى دادوھرى)) دەكەم، سەر ئىشە لە كۆل خۆم دەكەمەوھ.
 باوەرپ بى مېشە كەرانەى زىندوو:

من لەژيانمدا ئەوھندە نەترساوم...! گووتم بۆ خوايە گيان، بۆ من بووم
 بە معامەلەى پياوى ھەژار كە ناتوانن بەرتىلى لەسەر بدن وا ئەم دايرە
 ئەو دايرەم پى دەكەن؟ بەلى دەينىرم بۆ پزىشكى دادوھرى تا كارى
 ھەموومان سەلامەت بى. دوايى گووتم قير و سيا، بۆ ھەر شويىنىكم
 دەننن؟ بىننن ھەر لە خەستەخانە و دەدرىم نەننن، بلىن بۆ دەروھ بە
 زۆرىش بى ھەر دەبى بۆ. مېشە كەرانەى خۆشەويست لە نامەى
 داھانووم بۆت باس دەكەم كە لە پزىشكى دادوھرى چىم بەسەرھات....

برات

((كەرى تۆپيو))

((نامەى يانزەھەم))

((چۆن كەسكىكى چىنى بۇرجىۋانى سەركەۋىتىنى بە دەست ھېتىا لە
كوشتىنى خۇى دا))

ھۆ مىشە كەرانى بەرېز:
وہك مردن، مردووم بەلام ھەتا ئىستاش مردنى من بە شىۋەيەكى
ياساىى رانەگەيەندراۋە، ژيان چەند ناخۇشە بە ياسا بژى لەۋەش
ناخۇش تر ئەۋەيە كە بە ياسا پەرمى. لېرە لە ژىر زەمىنى مەيت خانەى
سارد و سېدا كە پلەى گەرمى لە خوار خالى سفرەۋەيە، كۆمەلىك
مردووى كەشى لىن. لە لای چەمەۋە لاۋىكى سى سالە و لە لای راستم
پېرىژنىكى لىيە. لە لاۋەكەم پېرسى: گەۋرەم بەرېزتان بۇ مردوون، بۇيە
ۋشەى گەۋرە و بەرېزم بۇ بەكار ھېتىا، چونكە بە مردوۋىش گىف
بوۋنەۋە و لووت بەرزى پىۋە ديار بو. لە چىنى پياۋە گەۋرەكان
بو. پوۋى لە من ۋەرگىرا ۋەك و قسە لەگەل خۇى بكا، بە ئەسپاىى
گوۋتى: لەبەرئەۋەى كە پىم خۇش بوو بمرم...! مردم بۇ ئەۋەى جىاۋازى
چىنايەتى نەبىنم، تا چىتر لات و گەجەر و گوجەرەكان نەبىنم پياۋە
گەۋرەكان و دەۋلەمەندەكان بىزاكەن.

گووتم راسته لیږه هه موو کهس پیکه وه پراکشاون
گه وره، بچوک، پاشا، خزمهت کار، نه وانه ی له لیږه ی باوکی خوځان دا
تریون یان نه تریون.

به نه سپایی گووتی: زور سهیره زه لایمیک پرسیار له من دهکا، که هه تا
نیستا دکتوره کانیش نه یان زانیوه که هو ی مردنی خو ی چییه؟ سدیاره
له ناو مردوه کانیش پیای بی نه دهب هه.

له ژنه که ی ته نیشتم پرس ی نهو پیاو له گه وره کانه؟ دم و دهست
په شیمان بوومه وه، که به بی نه وه ی خو م بنا سینم، کت و پر نهو
پرسیارم کرد، دهنګم له بنی میچه که وه دهنګی دایه وه...

نافره ته که گووتی: به لی له گه وره کانه، خو ی کوشتو وه. گووتم: بو خو
کوشتن هر ناوا ناسانه؟ دیسان لاوه که تو وره بووه، گوايه من خو م
له قسه کانی هه لقورتان دووه، له بهر خو یه وه زور به نهرمی له سهر قسه کانی
پوشت: ده زانی له ولاتی نیمه خو کوشتن زور له ژیان نار هه تهر. له
پیش دا بریارم دا خو م بخرمه ده ریا وه. هه موو که نار هکان گه رام، بستیک
شوینی به تالم نه دوزییه وه خو می لی فری دمه ده ریا وه. بو
دهوله مه نده کان؟ به لی دهوله مه نده کان بستیک جیان نه هیشتوته وه نه یان
کردبی به باړ و گازین و قیلا و باغ و باغات ی تایبهت به خوځان؟ بو هر
شوینیګ ده پوی تابلویه که هه لو اسراوه: وه ستان لیږه قه ده غه یه، چوونه
ناوه وه ی نه م شه قامه قه ده غه یه! له راست ی نه م باغه ناوردانه وه
قه ده غه یه. ناتوانی لیږه وه بچیته قه راغی ده ریا، زور تابلوی تریش له م
بابه تانه. ویستم له که لینی باغیک خو م ناودیو که م و بگه مه قه راغی
ده ریا تا کوتایی به ژیانم بینم، سی چوار سه گی پولیسی لیم راپه رین به

پەلە خۇم لە دەستیان پزگارکرد. کرد. تۆزیکى که پوشتم داوام لە خاوەنى باغىک کرد. که پینگەم بدن لە باغەکه یانەوہ بچم بۇ که ناری دەریا خۇم بخنکینم، خاوەن باخەکه زۆرى ئامۆزگارى کردم که مروۋە چۆن دلى دى ئەو ئەو ژيانە خوشە بە جى بىلى.... کچە ناسک و نازدارە که شى که لە ناو گولى باغەکه دا دەهات و دەچوو، چەنجەى بۇ گولە پەنگا و پەنگەکانى باغەکه پراکیشا، بە راست چۆن دلت دى دنیای پر لە گولى پازاوه بە جى بىلى! بىر یارم دا سواری که شتییه کی نه فەر هەنگر بم و خۇم فېرى دەمەوہ ناو شەپۆل بى پایانەکانى دەریاوه، بەلام خەلکىکی یە کجار زۆر خوڤان دابوو بەسەر شیشەکانى قەراغ که شتییه که دا. خوڤان شوپ کر دبووه و سەیری دیمەنى جوانى دەریایان دەکرد، هەرچۆنیک بى دېم بە خەلکەکه دا و خۇم فېرى دا. دەم و دەست دەریان هینامەوہ. چوومە مالى، شوشەیه که ژەهرم خواردەوہ، بە پەلە بردیانم بۇ خەستەخانە و چارەسەریان کردم و نه یان هیشت بمرم. چەند جاریکى تر ژەهرم خواردەوہ که چى تەندروستیم پى باش دەبوو. دکتۆرى تايبەتیم گووتى: ھۆکارەکه ی ئەوہیە که خوینم بەرگری دژى ژەهرەکان وەرگرتووه. بیرم کردەوہ که نەک هەر من بگرە زۆربەى خەلکى وولاتى ئیمە چۆن لەگەل ئەو ژەهرانە پاهاتون که لە پاشماوہى گازى ئوتۆمبیل و گازى چیشت لینان دا هەن. بگرە زۆربەى ئەو خواردنەوہ گەنیوانەکه لە لا کۆلان و حاوییهکاندا فېرى دەدن گازى ژەهراوییان لى هەلدەستى. بەلام وەک و پیم گووتى خەلک جوریک لەگەلیان رادین که بەهیزترین گازى ژەهراوى کاریان لى ناکات.

بەلى مىشە كەرەنە: ئەو فەرموو دەي كۆرى چىنى دەولەمەند بوو. ئىستا
لە ھۆكۈرى كۈشتىنى من ھالى بووي: ۋەلام دايەو: نەخىر گۈوتى: ژيان
لە لاي ئىمە شىۋەيەك گران بوو كەس بەرگەي ناگرى. لەو وولاتەي ئىمە
كە س شويىنى خۇي لە ناو كۆمەلگادا پى ديارى ناكرى. ھەموو
سەرەكان چوونە شويىنى قاچەكان، قاچەكانىش چوونە شويىنى
سەرەكان. پۇژىك دى ئەو كۆمەلگايەي ئىمە سەرلە و بن دەبى.

ئەي چۇن خۇت كۈشت: شەويك لەگەل سكرتيرەكەم لە دورگەي بسفۇر
دەھاتىنەو ئەوم دابەزاند و خۇم بە ئۆتۈمبىلەكەمەو فېرى دايە
چالېكەو. خۇم لەو ژيانە بۇگەنە پزگار كرد. بەلى لە داخى ئەو كەسانەي
كە سنورى خۇيان لە ناو كۆمەلگادا نازان. مردم بەلام ھەر پزگارم
نەبوو، ھەزم دەكرد لە ناو مردوۋەكانىش جياوازي چىنايەتى
ھەبا. پروي لى ۋەرگىپرام و بى دەنگ بوو...

مىشە كەرەنەي خۇشەويست:

لە نامەي داھاتووم دا ھۆي مردنى كەسانى تريشت بۇ باس دەكەم.
چاۋەكانت ماچ دەكەم.

برات

((كەرى تۇپيو))

((نامەي دوانزەھەم))

((باسی ھەلبەستنی گۆرێک دەکات کە سایتەي شان و شکۆي بنەمالە

بیت))

میشە کەرانی خۆشەویست:

نازانم نامەکانم تا کوی تۆیان بێزار کردوو. پەنگە ھەمیشە لە خوا
بپارێتەو ە کە بە شیوەیەکی یاسایی بمرم و پزگارت بێ لە دەستم
منیش لە دەست یاسای بۆگەن پزگار بم.

خۆشەویستم: ەك لە نامەکانی پێشوو بۆم نوسیبووی کە نە مردن و نە
ژیان لە لای ئێمە ھەروا ئاسان نین. ئەوەتا ئەو پیرێژنەي تەنیشتم
دەلی: من چەند سالە عومری خوام کردوو ە کەچی ھەتا ئێستا کاری
یاساییم بۆ نەکراوە و نەمردووم. لەو کاتەدا پیاویکی مردوویان لە
دۆلابەکەي دەرھینا. ھەموو مردووکان گوتیان: ئای ئەو پیاو ە چەند
بەخت دارە، ھەمووی چوار پوژ نابێ ھاتۆتە ئێرە کەچی ئەوا کاری
یاسایی بۆ تەواو کراوە و دەیبەن بۆ گۆرستان... دیارە کەس و کارەکەي
خەلکی گەرە و ناسراون. گووتم: پوری گیان ئەو تۆ دەلێی چی: بۆ
مردوو بەختی چی: کەس و کاری چی: گووتی: ئای کوڕم تۆ تازەي
ئاگاداری ئیش و کاری ئێرە نیت. من ئەو پوژەي کە مردم ھەر ھەمان

پوژ ناوی سەربازیم ھاتبووە بێستوتە تا ئیستا ژن کرایتە سەرباز! بە دەست خۆم نەبوو پێکەنین گرتمی، گووتی: پۆلە شورەییە پی! مەکەنە. نابێ ئیمە کاریک بکەین کە زیندوووەکان دەیکەن.

گووتم: چوڕی گیان خۆ تۆ تەمەنت لە شەست سال زیاترە، چۆن ناوی سەربازیت ھاتۆتەوہ بێجگە لەوہی کە ئافرەتی.

کۆرە شیرینەکەم تەمەنم شەست و نۆ سالە، ئیستا ھەموو کۆرەکانم خەریکی ئەوێ کە بێسەلمینن: یەکەم کە من ئافرەتم، دووەم کە تەمەنی سەربازیم بەسەر چووہ. ئەو کە وایە بۆ کۆرەکانت کاری یاساییت بۆ تەواو ناکەن؟

کۆپم: ئەو کارەیان کرد، بە یاسا سەلماندیان کە من ئافرەتم و تەمەنم شەست و نۆ سالە. بەلام نایانەوی بەلگەنامەی مردنم بۆ دەربینن، چونکە بریکاری خەلۆزەکەمان بە ناوی منەوہیە، سالی ملوینیک زیاتر لە فرۆشتنی خەلۆز قازانچ دەکەین، خوشت دەزانی سەرما و سۆلەیی وولاتی ئیمە چۆنە؟ بەئێ کەسی پوری، خۆ ھەر من کیشەم نییە، سەیری تەرمی ئەو لاوہ کە مانگیک زیاترە لیڤە کەچی چەند پوژیک لەمەوبەر فەرمانی گرتنی بۆ دەرچوو بوو، پۆلیس ھاتبوون بێگرن. ھەمووی تاوانی دکتۆرەکانە کە ناتوانن نە کاری زیندوووەکان نە ھی مردوووەکان پێک بخەن. باوەڕت بێ سەریان لە دانگا و دەزگا دەولەتیەکانیکەش تێک داوہ...

میشە کەرانی: کە ئاورپیکێ لا ملە لە پیریزنە کە دایەوہ ھەرگیز لە مردوو نەدەچوو ئەوہندە بە جوانی و پێکی قسەیی دەکرد... لیم

پرسی: ئەرى بە راست تۆ مردوی؟ گووتی: وشەى مردن بۆ من بەکار
مەھینە. دیارە تۆ پیاویکی زۆر دەبەنگی و ئاگات لە پوژنامەکان نییە؟
گووتم: بەئێ من زر ئاگام لە پوژنامەکان ھەیە و ھەمیشە چەند
پوژنامە یەکم خویندۆتەوہ... ئەى چۆن ئاگادارییەکانى کە لەسەر کۆچى
دواىى من نوسرابوون نەتخویندۆتەوہ. بە راستى ئەو ھەموو نوسین و
راگەیانە جەوانانە زۆر دل خۆشیان کردم و مردنم ھەر لە بیر نەما. ھەتا
ئىستاش مانشی تەکان لە خەیاڵمدا دین و دەچن لە یەکیک لە پوژنامەکان
نوسرابوو...

لە دەست دانى سامانیکی گەورە...

لە پوژنامەکانیکەشدا ھەر یەكە و بە جۆریك.

لە دەست دانى دایكى گەورە و پیرۆزمان

"گورەکانى"

لە دەست دانى خەسوى گەورە و بەرێزمان

"زاوايەکانى"

لە دەست دانى دامەزرىنەرى کۆمپانیای تیشكى زېرین...

"ھاوپەیمانیەکانى"

کۆچى دواىى خاتوو... نەوہى پایە بەرزى ((سليمان سۆلو پاشا))
نەوہى ((محمود پاشا)) ی گەورە، خوشکەزای قاسم پاشای زاواى بەیرم
پاشا. پیم گووت: باشە ئیمە لە دنیا دا ھەر شتیك بوو بین و ھەر چۆنیك
بە شان و باڵیان دا ھەڵداین، ھەموو ناگەرینی نەوہ بۆ ژیر دسلاتی خواى
گەورە؟ گووتی: گێژە ئەو شتانە راستە کە دادى مردوو نادەن، بەلام لەبەر
رێز و شان و شکۆى بنەمالە کەمانە، بۆ نمونە یەکیك لەو ھۆیانەى کە من

تا ئىستا لىزە ماوم، گەپرانى كۆپەكانم و زاوايەكانمە بە دواى گۆپىكى
گونجاو بۇ من كە شايستەى بنەمالە بى... بەلام خۆت دەزانى كە ئىستا
جىگا گۆپ لە گۆپستانەكان بە شىۋەيەكى چەند بەر چاۋ و لە پادەبەدەر
گران بوو، ھەرچەندە ھاو پەيمانەكانى كۆمپانىيەكەم لە بازارى پەش
چەند جىگا گۆپىكىان دەست نیشان كەردبوو. بەلام ئەگەر بۇ خۆم لە
ژيان دابام دەمگوت كە ھەر ھەموويان بىكەن چونكە تا سالىكى كە
نرخيان چەند بەرامبەر لە ئىستا بەرزتر دەبىتەو...

براى نازىزم مېشە كەرانە: خۆزگە ژيانى مردوۋەكان لە ژيانى
زىندوۋەكان نەزىك دەبوو، ھەتتا شتى باش لە مردوۋەكان فېر بېان. ئىستا
وام بە بىردا دى، كە دواى ئەۋەى زۆر شتى باش لە مردوۋەكان فېر
بووم. دەست لە مردنەكەم ھەلگرم پېش ئەۋەى بە شىۋەيەكى ياساىي
مردنەكەم رابگەيەندى. بەلام ئەگەر بىمەۋە بۇ ژيان، بىجگە لە درىشە
تىزەكەى تۆ و گرانى بازار و قەرزارى چىتر چاۋەپىمە. ھاكاكە گيان؟
ھەردووك چاۋت بە تاسىۋقەۋە ماچ دەكەم...

برات

((كەرى تۆپىو))

((نامەى سىانزدەھەم))

((باسى سىن مردووى سەير))

مېشە كەرەنى ئازىز:

مروۋ دواى مردنىشى لە دەست زىندووەكان پزگارى نابى...

جارى وا ھەيە دەمەوى پېر بە دل ھاواركەم و بلىم: وەرن لىزە دەرم
بىنن، بىم بەن بۇ گۆرستان بىم نىژن، بەلام ھاوارى من بى كەلكە، چونكە
زىندووەكان دەنگى مردووەكان نابىست... دەزانم زۆر لە مردووانەى كە
لىزەن، چاوەپى نۆبەتى خۇيان دەكەن تا بيان بەن بۇ بەشى
ھەلدېن... بە تايبەتى ئەوانەى ھۆى مردنەكانيان نەزانراوە... لەوانە
سى مردويان زۆر سەيرن...! يەككىيان شەو و پوژ پى
دەكەنى، يەككىيان زۆر بە سۆزەو بە بى راوستان ھەميشە
دەگرى، ئەويكەشيان دۆش داماوە و خەرىكى بىركردنەو. لە پيش دا
چووم بۇ لاى ئەو مردووى كە پىكەنن گرتوئەتى، بەوپەرى پىزەو
گووتە: گەرەم خىرە شەو و پوژ بى راوستان پى دەكەنى؟

ئاخر مېشە كەرەنە: پىكەنىنى مردو زۆر سەيرە، وايدانى كەسىك لەبەر
دەستت مردووە و پىكەنن گرتوئەتى، زياتر پىكەنىنەكەى لەو دەچو
كە زانا يەك نامىرى پىكەنىنى دۆزىبىتەو كە بە ھىزى كارەبا كار بكات

و شەو و پۇژ پېڭكەنى چاۋەكانى ناويان پېدا دەھاتە خوارى بە
 شيۋەيەكى چىچر پىچر لە نيوان قاقا و قسەكردن بەسەرھاتى خۇى بۇ
 گېرامەو: باسەكە ھەتا بلىي پېڭەنيانويىيە ناكرى پېڭەكەنى، ھەر ئەو
 شەوئى كە بۇ بەياني مردم لەگەل ھاوسەرەكەم چووين بۇ سەيىرى
 شانۇگەرييەكى كۆمىدى، كە دەمىك بوو تامەزىۋى بووين... ھەر لە
 سەرھەتاي پەردە لادانەرە دەستمان كرد بە پېڭەنين، چۆن
 پېڭەنينىك؟ قاقايان دەگەيشتە دەرەۋى ھۆلەكە. كاتىك سەيىرىكى دەو
 رو بەرم كرد دىتم يىجگە لە من و ھاوسەرم كەسى دى پى
 ناكەنى. ئەۋەى تەنىشتەم بالى راۋەشاندم و گووتى: كاكە بەس نىيە؟ بۇ
 پىدەكەنى؟ گووتم: پارەم نەداۋە؟ شانۇگەرى كۆمىدىيە لى پى
 دەكەنم. دووان لەولاتر ھەليان دايە گووتيان: شانۇگەرى كۆمىدى
 چى؟ شىت بووى؟ ئەم شانۇگەرييە تراژىديايە. نابىنى يىجگە لە تۆ و
 ژنەكەت ھەر ھەموومان دەگرين؟ يەكىكى كە گووتى: لىيان گەپىن، ئەوانە
 دەيانەۋى پارەكەيان خەسار نەبى. ھىچ نەبى دەبى بايى پارەكەيان پى
 بكەنن. زۆرم پى سەير بوو كە ئەو خەلكە بۇ شانۇگەرييەك دەگرين، كە
 نوسەرەكەى نوسەرى شانۇگەرى كۆمىدى گەپ جارە. بەلى من و
 ھاوسەرم ھەر بەردەوام بووين لەسەر پېڭەنينى خۇمان، گالتەم بەو
 خەلكە دەھات كە بۇ شانۇگەرييەكى كۆمىدى دەگرين. كاتى نىۋە شەو
 كە لەگەل ھاوسەرم گەپراينەرە مالەۋە... ھەموو دراوسىكان لە قاقاي
 ئىمە خەبەريان بۆۋە. لەبەرە بەيان من ناو پەنچىك ھەنگەپرايەۋە و
 مردم. تازە كۈا دەتوانم پېڭەنينەكەم پراگرم ھا... ھا... ئەى ھاۋار مردم
 قا. قا. گىژ بووم ناتوانم پېڭەكەنم. ھا... ھا... پىروى خۆم بۇ لاي ئەو

مردوو وەرگیزا که هه‌میشه ده‌گیا، لیم پرسی: نه‌ری براله بۆ وا شه و
 رۆژ ملت به گریان‌ه‌وه ناوه: که گوئی له ده‌نگی من بوو نه‌وه‌نده‌ی که
 کولی گریان‌ی هه‌ستا، وه‌ک باران فرمیسکی به‌ردانه‌وه. به‌ده‌م فرمیسک و
 خلم س‌پینه‌وه گووتی: کا‌که گیان نه‌گهر من نه‌گ‌ریم نه‌ی کی
 ب‌گریه: توخوا لیم گهری گریان هه‌ر بۆ من باشه، پ‌یش نه‌وه‌ی ب‌مرم یه‌کیک
 بووم له ئاره‌زوو مه‌ندانی رۆژنامه خویندنه‌وه. به تایبه‌تی
 رۆژنامه‌ی ((پ‌یگای راست)) له لاپه‌ره‌حه‌وتی نه‌و رۆژنامه‌یه‌ گۆشه‌یه‌ک
 هه‌بوو به‌ ناوی ((له‌ ده‌ست دانی سه‌روه‌ران)) له‌سه‌ر مردنی که‌سیک که
 من نه‌م ده‌ناسی په‌خشانیک نوسرابوو، نه‌گهر شاعیره‌ عه‌ره‌به‌کانی
 سه‌رده‌می کۆن پ‌یدا‌ه‌ل‌دانی وایان نوسی‌ی. له‌ ژيان‌دا نوسی‌نی ه‌ینده
 به‌ پ‌یز و به‌ هی‌ز و دل ته‌زینم نه‌دی‌بوو، نه‌خویندبووه‌وه...

هه‌رچه‌ندم ده‌کرد نوسی‌نه‌که‌م پ‌ی ته‌واو نه‌ده‌کرا، فرمیسک وه‌کو
 جوگه‌له‌ی ئاو له‌سه‌ر ر‌وومه‌ته‌کانم ر‌یز بوو‌بوون... نوسی‌بو‌ی به‌لی
 رۆژگاری چه‌وت نه‌و مروقی لی ستان‌دین که هه‌رگیز ج‌یی پ‌ر
 ناب‌یت‌ه‌وه، نه‌و مروقه‌ نه‌مره‌ خ‌یرخوازه‌ بۆ هه‌تا هه‌تایه‌ له‌ دلی که‌سانی
 ده‌ور و به‌ری هه‌ر زیندوو و هه‌ر ده‌می‌نی. کاره‌ چاکه‌کانی که نه‌و نه‌مره
 پ‌یش که‌ش به‌ مروقی‌ه‌تی کردوون له‌ ژماره‌ نایه‌ن و هه‌تا هه‌تایه
 کو‌تایان نایه‌، به‌ ده‌م گریان و هه‌نسکه‌وه که من به‌ مردوویی خۆم
 به‌زه‌ییم پ‌یدا ده‌هاته‌وه ده‌یگووت: هه‌ر چۆنیک بوو نوسی‌نه‌که‌م ته‌واو
 کرد... به‌ په‌له‌ و به‌ ده‌م گریان‌ه‌وه رامکرد بۆ نوسی‌نگه‌ی
 رۆژنامه‌که، خۆش به‌ختانه‌ چاوم به‌ نوسه‌ری نه‌و په‌خشانه‌ به‌رزه
 که‌وت، پ‌یم گووت: نه‌گهر بزانه‌ په‌خشانیکی ئاوا جوان‌یش بۆ مردنی من

دەنوسى ئىستا دەمرم. وەلامى دامەو: نوسىنى جوان و ناشرىن بە
 گوڭرەى زۆر و كەمى ئەو پارەيەيە كە ئەمدەنى. چەندى داوا كرد بۆ
 نوسىنى پەخشانەكە دامى. مردم، بەلى پەخشانىكى بۆ مردنى منىش
 نوسى، كەچى بى وىژدانە، دوو دىرى لەسەر من نوسىبوو كە شايستەى
 تۆپىنى نىرە كەرىكىش نەبوو... نەك من! پىم گووت: دە باشە بەقورىان
 هيچى كە مەگرى ئاگئات لىيە چىت لى ھاتوو: نەتزانى نووسەرەكە
 ناوى چى بوو زۆر گەرەم بە داويدا تووشى كەسك نەبووم ئەو پياو
 بناسى، بۆيە ھەتا ھىزم تىدا بمىنى بۆ سۆز و جوانى ئەو پەخشانەى
 ئەو نووسەرە ھەر دەگرىم.

ورەدە وردە چووم بۆ لای ئەو مردووەى كە شەو و پۆژ بىرى دەكرەو و
 دۆش دامابوو. لىم پرسى: ئەررى برالە ھۆى چىيە تۆ كە ئاوا ھەمىشە
 خەرىكى بىر كەردنەو: گووتى: بىر لەو دەكەمەو بزانم من مەرقم يان
 نا؟ گووتم: بە دلىيايەو بەرپىرتان مەرقم. گووتى: منىش لە پىشدا وام
 دەزانى كە مەرقم، بەلام بە درىژايى تەمەنم نەمتوانى تەنھا جارىكىش
 ئەو بەسەلمىنم...! بۆ نمونە ئەگەر ئىستا من و تۆ ھاوار بکەين كەس
 گوئى لە دەنگمان نابى، لەبەرئەو: مردووين... بەلام ئىستا بە سەدان
 ھەزار مەرقم ھەن لە ژيان دان و زىندوون، لەبەر ھەژارى و نەدارى ھاوار
 ھاواريانە، بەلام بە داخەو كە كەس گوئيان لى ناگرى وەكو مەرقمىش
 نەبن وايە... تۆ ئەوانە بە مەرقم دەزانى كە تەنھا پۆژى سەرژمىرى گشتى
 و باج وەرگرتن و ھەلبژاردن يان بۆ خەزمەتى سەربازى ناويان دەخەنە
 لىستەكانەو: پووى تىكردم و گووتى: ئىستا تۆ خۆت بە مەرقم
 دەزانى؟ دلىيام نەخىر...! لەبەرئەو: مەرقم دەبى وەكو مەرقم بۆى تە

لە ژيان دابوو نەمتوانى خۆم پارزى بکەم کە مەرۆڤم بەلام ئىستا کە
مردووم دەرڤەتیکى چاکم بۆ پەخساوہ کە بىرىكى زۆر قولى لى
بکەمەوہ، تا بزانم کە کاتى لە ژياندا بووم مەرۆڤ بووم يان نا؟
ميشە کەرانەى خوشەويست:

زۆرم بەزەيى پيدا ھاتەوہ، ليم پرسى: باشە ليرە دواى ئەو ھەموو بىر
کردنەوہ يە دلتيا بووى کە لە ژياندا مەرۆڤ بووى يان نا؟ گووتى: تا ئىستا
بۆم ساغ نەبۆتەوہ، بەلام ئەگەر مەرۆڤ بام لە کاتى ھەلبەرزاردن دا دەنگى
منيان نەدەکړى و دوايىش ئەو ھەموو باجەيان لى نەدەستاندم...

ميشە کەرانەى نازيز: منيش ھاتمە سەر پای ئەو مردووە، بە راستى
ئيمەش لە کۆمەلەى ئەوين، وەك ئەويش دەنگمان
نەبىسترا، گۆرانىيەکانىشمان تەنھا بۆ دەرونى خۆمان... پەنگە
بەريزىشت کە ئەم نامەيەت بە دەست گەيشت دەست بکەى بە
بىرکردنەوہ، ھيوام وايە تۆش شانۆ گەرييەکانت لى تىک نەچى، نەکەى بۆ
شانۆگەرى خەماوى پى بکەنى و بۆ کۆمىدیش بگريەى. خوايە لە
پيوەدانى ميشە کەرانە بمانپاريزى...

ھيوای کامەرانىت بۆ دەخوازم...

((کەرى تۆپيو))

((نامەي چواردەھەم))

((گۆرانى تەرمى لاويك لەگەل تەرمى پيپرېتەكە))

خۆشەويستى دل و گيان:

ميشە كەرانه خۆت باش دەزانی ئەگەر كارىكت لە يەكێك لە دام و دەزگایەكانى دەولەت گيرى خوارد، بە چەند مانگ پزگارت نابى، ئىمەش راست وەك كارى فەرمانگەكانمان لى ھاتوو. پۆژىك سەر لە بەيانى دەركاى ژيەر زەمىنەكە كرايەو، دوو كارگوزارو لادىيەك خۆيان بە ژووردا كرد. لادىيىيەك ھاواری كرد. ئەى داد و بى داد كوا تەرمى كۆپەكەم؟ يەكێك لە كارگوزارەكان گووتى: خالە ھاوار مەكە خۆ كۆپەكەتمان نەخواردوو... ئەگەر لێرە نەبى ديارە ھەوالەكەيان بە ھەلە پيداوى، پەنگە كۆپەكەت لە يەكێك لە ھۆلەكانى سەرھو، بيت، لادىيىيەكە بە گريانەو دەيگوت: دەك كۆيەر بىم، پۆلە گيان بە دەستى خۆم ھىنامى ئىستا دەلێن لێرە نىيە. ئەى ھاوار شىت بووم. كاگە گيان: بۇ پىت وایە لە ئەستەمبول بەم ھەموو گەرەبىيە تەنھا لێرە خەستەخانەيە؟ مەگرى كاگە مەگرى لێرە بىجگە لەبەرگە سەرىن و سەر چەف و مافى فەرانبەرەن ھىچ شتىكى كە بزر نابى، لادىيىيەكە گووتى: كۆپىنە توو پرە بوونى ناوى ئەو تە كارتەم وەرگرتوو. ژمارەى دۆلەكەشى لەسەرە. يەكێك لە كارگوزارەكان كارتەكەى لى وەرگرت، سى چوار جار سەرە و بنى

کرد، له بهر دهمی چه کمه جیټ وده ستا. خاله نه وه کوربه که ی تویه نه خیر نه وه کور ی من نییه... کارگوزاره که تو وره بوو. گوايه نیمه دروت له گهل ده که ی نه وه نییه هه مان ژماره ی کارته که ی تویه اکابرا زیاتر نریک بووه، جوانتر سهیری تهرمه که ی کرد و گووتی: به خوا نه وه کور ی من نییه! بابا به هیه جوریک له کور ی من ناچی... کاکه گویت لی بی: کوربه که ی تو دوو ههفته زیاتره لی ره یه، لی ره مردوو گورانیا ن به سهر دا دی ژور که س مردوو ی خو یان ناسنه وه. کابار پرو ی گرژی خو ی کرده کارگوزاره کان و گووتی: بابا به خو ئیوه چاو و عه قلتان هه یه نه و تهرمه تهرمی ئافره ته و ئافره تیکی به سالد ا چوو، تیگه شتی یان نا: کارگوزاره که گووتی: ژوری له سهر مهر ؤ نه وه مهیتی کوربه که ی تویه... اتو له لادیوه هاتوو ی ئاگات له دنیا نییه، ئیستا لی ره به هو ی پیشکه وتنی زانست و ئامیره کان ژن ده که ن به پیاوالاو ده که ن به پیریژن اکابار دهستی کرد به له خودان: ئای کویر بم پوله ی شیرینی خوم نه ناسییه وه... تهرمی پیریژنه که یان خسته سهر ((دهسته به ره)) و بردیا نه دهری، کابراش به دوا یاندا...

لاویک له مردوو ه کان گووتی: خوزگه منیش لادییه کم لی پهیدا ده بوو، قیر و سیا ده یکردم به دایکی، به خه سوی، به س لی ره پرگاری کرد بام...

می شه که رانه گیان: دوا ی نه وه به دوو پوژ کور ی کابرا ی لادییا ن برد بو هلدیرین، دکتوره کان هه رچی کردیا ن هوکاری مردنه که یان نه زانی به لام له راپورته که یان نوسی بوویان: پیما ن سهیره نه و لاوه به و هه موو چه رمه سه رییه ی ژیا ن چو ن گه یشتو ته ته مه نی بیست سالی.

برای خوشه‌ویستم می‌شه که‌رانه: لی‌ره پاپۆرت وەك لاى ئیوه نانوسن...!
 ((پۆیی و هەرگیز جیی پر نابیتەوه)) بە‌لکو دە‌نوسن: بە‌هۆی می‌کروپ و
 قایرۆسه‌وه گیانی له‌ دەست داوه... یان بە‌هۆی له‌ کار که‌وتنی یه‌کیک
 له‌ ئە‌ندامه‌کانی له‌شییه‌وه، می‌شه‌که‌رانه‌ی هاوپی دلسۆزم، ئە‌گەر مردنی
 من به‌ شیوه‌یه‌کی یاسایی پاگه‌یه‌ندرا تابلۆیه‌کم بۆ هه‌لواسه‌ و له‌سه‌ری
 بنوسه: هاوپی کوچ کردووم، شاعیری مردووی بی می‌شک مردووه‌ پیی
 وایه‌ زیندووه، کوچی دوایی کردووه...

هەر بژی به‌ شادی...

می‌شه‌ که‌رانه‌ی هاوپی... که‌ری تۆپیو

((نامەى پانزەھەم))

ئازىزەكەم مېشە كەرەنە لە دوايىدا ئەو ئاۋاتەم ھاتە دى و پۇرئىك
بردىانم بۇ پزىشكى ياسايسى، ئەو شويىنە ۋەك قەساب خانە و شويىنى
سەربرىنى مريشك وايە. لە پىشدا مردوۋەكە دەبەن بۇ ھۆلىك كە لە سەر
شيۋەى ((فرىزەر)) دا دروست كراۋە، بۇ ئەۋەى مردوۋەكان ھەتا نۆبەى
ھەلدېرىن و پارچە پارچە كىردىيان دىت لەو ((فرىزەر)) دا پىمىننەۋە و
بۇگەن نەكەن... ھەر كە لە نىۋان مردوۋەكاندا درىژيان كىردم پىنچ شەش
كەس خۇيان بە ژوورىدا كىرد لە ئەنجامى گەفت و گۆ و قسەكانىيان زانىم
كە ئەۋانە پزىشكى ياسايسى و كارگوزارى ئەو شويىنەن، چەند بىرارىيىكان
دا و چوونە دەرى. لام وابى سى شەو و سى پۇژم لەو شويىنەدا
رەبۋارد. لەۋى زوۋ زوۋ ئەو جۆرە ميوانەمان دەھات كە بە درای يەككىك
لە ئەندامى بنەمالەكەيان يان خىزمىكىياندا دەگەرەن...

بە تايىبەتى ئەۋانەى كە كەس و كاريان ون بويون... ئەو ميوانە زۆر بە
دېقەت سەيرى مردوۋەكان دەكەن! ھەر كاتىك يەككىك كەسىكى خۇى
ناسىيەۋە خىرا راپۇرتىكى بۇ پىر دەكەنەۋە و مردوۋەكەيان
دەدەنەۋە. ئەۋەندەى نەمايو تەرمەكەى من بەدەنە پىاۋىك كە ماۋەى
چوار مانگ بوۋ ژنەكەى لە دەستى ھەلھاتىبو. دوۋ مىندالىشى بەسەردا

به جيئھيشتبوو ... به لآم باش بوو له ليسته كه دا به رام بهر ناوی من له
 خانه ی په گه ز نوسرابوو ((نیر))، ده وام نه و نه ده ی نه ما بوو ته او بی که
 لاویک خو ی به هۆله كه دا كرد، هه ولی نه وه ی بوو كه تهر می برزیه كه ی
 بدو زیت هه به سته زمانه له شار یكی زور دووره وه هات بوو، دوا ی
 گه رانیكی زور كه نه ی توانی مه ی تی برازا نازداره كه ی بناسیت هه به
 نائومیدی به ره و درگای هۆله كه پوشت، به لآم کاتی نه ی توانی درگا كه
 بکاته وه. ده سستی كرد به لیدانی درگا و به هه موو هیزی خو ی هاواری
 ده رك د: تکیه له ژووره وه به جی ماوم...! به لآم كه لکی نه بوو،... كه زانی
 هیچ چاریكی نییه هه سستی له خو ی بریبه راستی لاویکی ئازا و به
 جهرگ بوو... له ناو نه و هه موو مردوانه، پله ی گهر می هۆله كه ش پانزه
 پله له ژیر سفره وه یه. تا به یانی یان ده مر ی، یان شیت ده بی!

ده سستی كرد به جگهره كیشن تۆزی پاما و بیریکرد هه، سیمی ناو
 پاكه ته جگهره كه ی دره ی نا وهك و کلیل كردی به شوینیکی ناو ده زگای
 سارد. كه ره كه و یهك راست كوژایه وه، ناوا خو ی له مردن پرگار
 كرد... به یانی کاتیك یه كێك له پاسه وان هكان درگای هۆله كه ی كرد هه
 دی تی كه سیکی زیندوو له به رده می وه ستاوه، هه تا هیزی تیدا بوو
 هاواری كرد و دره په پی، لاوه كه ش به دوایدا رایكرد: كو په
 پامه كه، مه ترسه من زیندووم، كو په وهره من دوینی شه به هه له ی تۆ له
 ناو مردواندا پوژم كرد و ته وه، كا كه وهره درگای هۆله كه
 داخه وه، ئیمه ی مردوش مر دین نه و نه ده پێیان پێبكه نین...
 به لی می شه كه رانه ی به ریز:

لەو خەستەخانەییە زۆر بە خوشی پامان دەبوارد، بەلام بە داخەوێ لێرە
 جێت خالییە، خۆزگە لێرەش لەگەڵم دەبووی تا پێکەوێ کاتیکی
 خوشمان لەگەڵ ئەو مردوووانە بەسەر دەبرد...
 بە راستی ئەو سی پۆژە تەمەنم لە مردن کرد... خۆزگە لەوێش بەسەرھاتی
 یەک بە یەکی مردووێ کەم دەزانی....
 پەیمان بێ لەمەو لاش ھەر پروداویکی ئاوا خوشم بینی لە نامەی
 دواییدا بۆت بنوسم ئەو مێشە کەرانی خۆین مژ
 سلاو و خوشەوێستیم بۆ بەرپێرت

برای مردووت

((کەری تۆپیو))

((نامەى شانزەھەم))

((جولەكەيەك لە تەمەنى ھەشتا و چوار سالیڤا منالى بوو))

میشە كەرانی خوڤشەویست:

ئیرەیم پی مەبە كە مردووم بارەپت بی مردنیش بەشی خوئی كیشەى
هەبە، زیندووەكان كیشەكانیان بە ھەرا و ھۆریا و قیرژە قیرژ چارەسەر
دەكەن، بەلام مردووەكان بە بی دەنگی. بە پۆژ زۆر نیگەرانی لەبەر ژاوە
ژاو و جولەى مرۆڤەكان. بەلام كاتى شەو دادى و بیدەنگى بالى بەسەر
شاردا دەكیشى، ئارام دەبینەو و دەحەسینەو، بۆیە پیمان خوڤشە كە
ھەمیشە ھەر شەو بی...

مردووەكان ھەموو شەوى تا بەیانى لەگەل یەكترى گەفت و
گۆیانە. بەسەرھاتى تال و شیرینی خویان بو یەكتر
دەگیرنەو، پیریزنیكى زۆر بە تەمەن كە لەبەر پیری دەمارەكانى سەر
دەستى و لا ملی ھەموو شین ببونەو، دەتگوت ڕەنگى زى و
پرووبارەكان لەسەر نەخشەى وولاتەكان كیشراون... بو تەنھا جارىك
بەشداری ئیمە ینەكرد. تەنانەت من چەند جارىك لە بارەى مردنییەو
پرسیارم لی كرد، بەلام ئەو بە ھیچ جورێك وەلامى منى
نەدایەو. دەتگوت تەنھا ئەو بە راستى مردووە. ئیوارەى كى پۆژى

شەممە مردوۋىيەكى تازەيان ھىنا بۇ ھۆلەكە پىرىژن ئەو مردوۋى ناسىيەۋە، خىرا لىي نىزىك بۆۋە و لىي پىرسىناي ((ئەفرايىم)) ئەۋە تۆشيان ھىنا بۇ ئىرە؟ ئەفرايىم پىياۋىكى جۈلەكە بوو كە لەسەرتاسەرى ولات كەس لەو دەۋلەمەندتر نەبوو، خىرا لە پىرىژن نىزىك بۆۋە و ناسىيەۋە زانى ئەۋە ھاۋسەرى پىياۋىكى دراۋسىيى بوو كە بىست سال پىش ئىستا كۆچى دوايى كىرەبوو، بە ھال بىرى مابوو...

ئاي مېشە كەرانە: ۋەك دەلن سامانى پىياۋى دەۋلەمەند چەنە ھەژار شل دەكات. بۆيە كەۋتمە چەنە بازى: باشە ئەگەر ئەو پىرىژنە دراۋسىيى ئەو پىياۋە دەۋلەمەندە بوو، ديارە ئەۋىش خاۋەن سامان بوو؟ ئەي بۇ تا ئىستا لىرە كەۋتوتەۋە. پىرىژنەكە گۈۋى: پۆلە گيان ئەۋەندە لە شت ھەل جەدەرى، ئەۋە ئەفرايىمە لە گەۋرەترىن قىلا لە ناۋ باغىكى زۆر جوان و فراۋان بە تاقى تەنيا دەژيا، تەنانەت كارەكەرىشى نەبوو. ئەفرايىم خرمى زۆرى ھەبوون، مانگى دوو سى جار دەھاتنە سەردانى، لە مالەكەي شەپ بوو لە نيۋان كچى خرمەكانى لەسەر ئەۋەي كى جەلەكانى بۇ بشوا، كى جەلەكانى بۇ ئوتو بىكات، ھىندى ماليان پاك دەكرەۋە، ژنەكانىش خواردنيان ئامادە دەكرە. ھەموو بىريان لەۋە دەكرەۋە كە ((ئەفرايىم)) مرد باشتىن مىرات بۇ دىسۆزترىن خرم دادەنى... بۆيە ھەموو خرمەكانى چاۋەپىيى مردنى ئەفرايىم بوون... بەلى ھەموۋيان چاۋەپىيى ئەۋە پۆژە خۆشە بوون. دواي چەند پۆژىك لە مردنى ((ئەفرايىم)) مردوۋىكىيان ھىنا كە بە پروداۋى ئۆتۆمبىل گيانى لە دەست دابوو.

پیریژن و ئەفرایمی زۆر باش دەناسی. دواى چاك و چۆنیهكى گهرم ئەفرایم داواى لى کرد كه به سه رهاتى دواى مردنى خوى بو بگيریتهوه. بو ئەوهى بزانی كامه له خزمهكانى دلسۆزى بووه و كامه لهوان به دل بوى گریاوه. كابراش دهستی پى کرد. گه وهرم دیاره كه به پیرتان خزم و كهسیكى زۆرت هه بوون و هه میشه سهریان لى داوى. ئای كاك ئەفرایم وهك دهلین: كیو به كیو ناگات. به لام ئادهمی به ئادهمی هه دهگات... گه وهرم منیش دواى سى پۆژ له مردنى تو مردم، ئەوه تا لهم شوینه بى نازه به یهك گهیشیتین... ئەو به یانییهى كه به پیرت كۆچى دوايیت كرد. یهكێك له خزمهكانت هات بو سهردانت. دواى له دهركادان و زهنگ لیدانیكى زۆر كردى به گریان و لهخودان. ئەوهندهى نهبرد هیندهى دانیشتوانى شارێك خزم و كهسى تو له بهر مالهكهت كۆ بوونهوه و وهك پۆژى ههشرى لى هات. منیش ههلمدایه: جا هوى چى بوو ئەو ههموو خهلكه لهوى كۆبوونهوه؟ مردووه تازه كه كه به مهراییهوه گووتى: دیاره تو مسته ((ئهفرایم)) ناناى كه چهند پیاویكى دل گه وهره و بهخشنده بوو. چهن دین رهوشتى بهرزى مرؤفایهتى ترى تیدا بوون. ئەفرایم گووتى: ئەى دواى! گه وهرم دواى پۆلیس ئاگادار كرایهوه له گهل پزیشكى دادوهرى هاتن و دهركای مالى ئیوهیان شكاند. له نیوان خزمهكانت بوو به مشت و مپ. یهكێك دهیگوت خوى كوشتووه، یهكێك دهیگوت دهك كویر بم دهрман داو كراوه، دووان دهیانگوت كوژراوه دواى بو ئەوهى پۆلیسهكان توشى لیپرسینهوه نهبن تویان پهوانهى پزیشكى دادوهرى كرد.

میشە کەرانی ئازیز: بۆ ئەوەی بزانیت کە مەزگە چاک و بەخشنە لە قیامەتیش سەرفرازە. هەر خێرا دەستەیک پزیشک و کارگوزار هاتن، ئەفرامیان برد بۆ هەڵدەری، دواى دوو کاترئە هینایانە. مەزگە زوو تەبیبی ئەوەم کرد کە ورگی زۆر ئاوسا بوو، ئەوەندە پێ ئەچوو کە خەڵکیکی زۆر پزانه ناو هۆلەکە و تەرمی ئەفرامیان برد بۆ کەنيسە بۆ جی بە جی کردنی پێو پەسمی بە خاک سپاردنی. دیار بوو کە پزیشکەکان هوی مردنەکیان دیاری کردبوو.

میشە کەرانی خۆشەویست: چاک گوی بگرە، دیار بوو لە کەنيسە پرووداویکی زۆر سەیر پرووی دابوو کە پێشتر پرووداوی لەو جۆرە نەدیترە. ئەکەسێش بێستویەتی... بەلام ئیمەى مردوو چۆن درێژەى ئەو بەسەر هاتە بزانن؟ خوا و راستان دواى ماوەیک تەرمی ئەفرامیان هینایە. بۆ هۆلەکە. ئیمە نەماندە توانی بێجگە لە دەم و چاوی ئەفرام هیچ شوینیکی ئەفرام ببینن، چونکە بە پارچەیک پەشی گەرە هەموو گیانی داپۆشرا بوو. دواى ئەوەى کە لە نێوان خزمەکانی بوو بە هەرا و هەرا، ئەفرام هاواری کرد: وەك فەرمانی سەربازی پێ دابن هەموو بێدەنگ بوون... گویان لێ بێ با مە نەینى ئەو کارەتان پێ بێم: کاتیک منیان بردە هۆلی هەڵدەری لەسەر مێزیک درێژیان کردم، بە دوو سێ پزیشک دەستیان کرد بە هەڵدەری ورگم، لەو کاتەدا ئافەرەتیکى مردوویان هینا، لە تەنیششت مە دایان نا، دکتۆرەکان دەستیان کرد بە هەڵدەری ورگی ئەویش کە دوو مەندالی مردوو لە سکی دابوون کە یەكەم مەنالیان دەر هینا خستیانە سەر ورگی مە، لەبەر ئەوەى مەنیش ورگم هەڵدرا بوو مەنەکە کەوتە ناو سکەمە و دوریانمە. بە بێ

ئەوۋى دىكتورەكان بەو كارد بزان. دوایی ورکی ئاغردەتەكەيان دوورییەو
یەككە لە دىكتورەكان توورە بوو: من بە دەستى خوم دوو مندالم لە سکی
ژنە مردووەكە دەرهینا چۆن ھەر یەك منال ماوہ....
بەلى مېشە كەرانە: كاتىك مستەر ئەفرايم ئەو بەسەرھاتەى بۇ خزمەكانى
دەگىرايەو ھەموو بە بېدەنگى بەرامبەرى وەستابوون، دەتگوت
ھەناسەيان لەبەردا نەماوہ... دووبارە دەستى پى كردهوہ: كاتىك
خاقانەكە لە كەنىسە ئاوى بە دەم و چاومدا دەکرد و پاکی
دەكردهوہ، دەستى كەوتە سەر سكم و ھەموو تەقەلەكان ھەل وەشانەوہ
و مندالەكە لە سكم ھاتە دەرى.

یەككە لە خزمەكانى گوتى: كویر بىم بۆت ئەگەر مندالەكەش ماپا بۇ
ئیمە ھەر باش بوو. خزمىكى كەى كە پېش من راوہستا بوو پرووى
تېكرد، بە تورپەییو پى گوت: سەگى سەگباب وس بە با نەكېشم بە
دەمتا ئەگەر ئەو ھەتیوہ نەمردبا بۇ كەسمان لە میراتى ئەفرايم سەلكە
پىازىكمان پى دەبرا....

مېشە كەرانەى ھاوړېم:

چاوت لىيە لىزە شتى چۆن پروو دەدات، ھەر چەند لە ناو زىندووہكاندا
شتى سەیر دەبينین بەلام لە ناو مردووہكاندا شتى سەیرتر....
ھەرچەندە ژيان بەلى ژيان لە خەيال خىراترە بەلام ھەتا ئىستا نازانم
مردن لەسەسر خویى و خىرايىەكەى چۆنە...

ھەربژى بە خوشى مېششە كەرانەى بەختەوہر

برات

كەرى تۆپيو....

((نامەى حەقدەھەم))

میشە كەرەنەى رەزا سوڭ: لىرە ھىچ كەس بايەخ بە من نادا، ھەر وەك لە بىريان چوبىتتمەو وايە... چۆن تا لە ژيانىشدا بووم كەس منى لە بىر نەبوو. خۇ لىرە كەس دەنگى مردوو نابىستى... ھەزار جار ھاوار كە: ئەو تەم لىرەم، بۇ خاترى خوا ئاوپىڭم لى بىدەنەو، كەس نىيە وەلامت بىداتەو... ھەرچەندە من تا ئىستاش لە مردن بىزار نىم چۈنە ھىچ جىاوازىيەكى نىيە لەگەل پۇژگارەكانى ژيانمدا... بەلى چاوەكەم با بمرى، دەزانى ئىمە زۆر پىش ئەوەى بمرىن مردووين... يان پىش ئەوەى بمانەوى بمرىن لە ناوختدا دەمرىن. ئەو تەم پىش تاوڭ تەرمى كورپىكان ھىناوە ناوى ((شەوكت)) ە بە دەم ھەنسك و گرىانەو بەسەرھاتى خوى دەگىرپىتەو، ئەگەر دلت بەرد بى بوى دەبى بە ناو... يەككە لە مردووكان بە چاوى پر گرىانەو لى پىرسى: كاكە بە چى مردووى، بە دەم نوزە و نالەو ھاوارى كرد: تۆلە بەلى تۆلە جەرگى بنەمالەكەمى برى... چەند پۇژىك پىش ئىستا بەسەرھاتىڭم بەسەرھات كە ھەرگىز بە خەيالىمدا نەدەھات... بۇ تۆ كەسىكت كوشتىبوو، نەخىر... چەند سالىك پىش ئىستا كورە مامىك لەگەل كورپى پىاويكى دەولەمەندى بە دەستەلات بوون بە ھاوپىنى گيانى بە گيانى

يەكتىرى ھەرچەند باۈكم و مامەكانم ھاۋارىيان كرد: پۇلە ئەوانە
 كەسانىكى دەۋلەتمەند و بەھىزن، ئىمە خەلكى كاسب و فەقىرى مالى
 خۇمانىن، ئىمە و ئەۋانيان نەگۈۋتۈۋە... بەلام ئەۋ كۆپەي ئامۇزام قسەي
 باۈكم و مامەكانمى بە گۆيدا نەچۈۋە، لە كۆتاييدا بە ھەردۈۋكىيان ھەزىيان
 لە كچىك كرد. ئامۇزايەكەم بە دزىيەۋە كۆپى كابرالى دەۋلەتمەندى
 كۈشتىۋو... كە پروداۋەكە ئاشكرا بوۋ، باۈكم زۆرى ھەۋلدا كە
 مەسلەھەت بىكات بەلام ئەۋان بە ھىچ شتىك پازى نەبوون... ھەر دەيان
 گۈۋت خۈين پىشتن بە خۈين پىشتن چارەسەر دەكرىت... نىۋە شەۋىك
 دايان بەسەر مالى مامدا خۈي و كۆپەكەيان كۈشت... بەۋەش ۋازيان
 نەھىنا، بىريارى بنە بىر كىردنى بنەمالەي ئىمەياندا. ۋىردە ۋىردە لىيان
 دەكۈشتىن تا باۈكم و دوۋمامى كەم و چۈۋر ئامۇزاي كەيان
 كۈشتىم... پۇرۇنك كەمىنىكىيان بۇ من دانا گۈلەيەك بەر قۇلم كەۋت، خوا
 پاراستمى ۋەنەمردم. ناچار دايكم بە دزىيەۋە ناردمى بۇ مالى خالەكانم بۇ
 گۈندىكى يەكجار دوۋر. كە ناۋى سەربازىم ھاتەۋە ھەر لەمالى
 خالەكانمەۋە چۈۋم بۇ خزمەتى سەربازى، ئەۋ كاتەي سەربازىم تەۋاۋ
 كرد. دايكم ھات بۇ لام بېرى پارەي بۇ ھىناۋوم گۈۋتى: پۇلە بۇ خۈت بېرۇ
 بۇ ئەستەمبول. ناۋى خۈت بگۆرە و دەست بىكە بە كار و كاسبى و رۇنىك
 بىنە، دۋايى منىش دىم بۇ لاتان و ھەر خزمەتى خۈت و مال و مىندالت
 دەكەم. بۇ ئەۋەي ئەۋ دوژمنانە نەت ناسنەۋە و زەفەرت پىي نەبەن، پۇلە
 كزەي جەرگم. ھىچ رىنگە چارەيەكى كەمان نىيە. لەسەر داۋاي دايكم خۈم
 پىچايەۋە، ئەستەمبول بگرە ھاتم... لە دى لەگەل خاۋەنى مىۋان خانەيەك
 رىك كەۋتم كە شەۋ تا بەياني ئىش و كارى مىۋان خانە پاپەرىنم بەۋ

مەرجهی من کری نەدەم و نەویش مانگانه نەدا بە من بەو شیوەیە
 شوینی نوستنم داوین کرد. بە پوژیش کریکاریم دەکردلە ژوریک لەگەڵ
 مەسعود ناویک دەخەوتم کریی چوار مانگی خاوەنی ئوتیلەکە قەرزار
 بوو. شەویک هاتمەووە هەوایی مردنی مەسعودیان دامی زۆرم پی ناخۆش
 بوو، کابرا گەردەنی مەسعودی نازا کرد بەلام دەیویست ناسنامەکە
 بفروشیت لە بری قەرەزەکانی. ئەو بۆ من هەلیک بوو
 هەلکەوت، ناسنامە مەسعودم لی کری ناسنامەکە خۆم و هیندیک
 پارەم دا پی. ئیتر لەمەولا من ((شەوکهت حسین)) نیم بگرە ((مەسعود
 کەریم ئوغلۆ)) م... لەمەولا باوکی دۆژمنەکانیشم من
 ناسنامەو. ئوتیلەکەم بەجی هیشت، بپارمدا هەرگەز بە لای ئەو ئوتیلەدا
 نەچمەو. ئای ئەو نەگبەتە ی کە ناسنامە ی من دەکریت ئەگەر پوژیک
 بکەوێت دەست دۆژمنەکانم دەم و دەست لەت و پەتی دەکەن... بە هەر
 حال ئیستا من کەسیکی تازەم ناوم ((مەسعود)) شەوکهت حسین هەر
 ناسنامە. لەبەر ئەوەی شوینی نوستنم لە کیس چوو، وێرەوێرە پارەکانم
 پووین لە کزی دەکرد، ناچار دەستیک نوینم کپی شەوانە لە باغی
 گشتی دەخەوتم. بە پوژیش هەر لە نزیک جیی نوستنەکەم بویاغچی
 بووم. پوژیک پیلانم بۆ کابرایەک بویاغ دەکرد. پوژنامە یەکی بە دەستەووە
 بوو، سەرم هەلپری لە لاپەرە ی دواوە نوسرابوو... دوینی شەو هاوڵاتیەک
 بە ناوی ((شەوکهت حسین)) خەلکی گوندی ئەسکەلیب کوژراوە تا
 ئیستاش پولیس خەریکی لیکۆلینەوێه. لەو کاتەدا زۆر دلشاد بووم و
 زۆریش غەمبار بووم. جا چۆن مەوۆ لە یەک کاتدا دلشاد و غەمبار
 دەبی؟ بەلی من وابوو. دلشاد بووم لەبەر ئەوەی پزگارم بوو لە

دوژمنه كانم، غه مبار بووم له بهر نه وهی هه والی مردنی خۆم له پوژنامه دا
 خوینده وه. نازانم چه ند شهو بوو له باغی گشتیدا دهخوتم... به یانییهك
 زوو له سهر سه نه لاییهكی باغه كه پاكشا بووم، نه وهندهم زانی به سهدان
 خهك له ههر چوار لاهه پزانه ناو گوڤه پانی بهردهمی باغه كه، بوو به ههرا
 و تیک هه لدانیک ههر مه پرسه. به شهش ههوت كهس هیڤشیان دهكرده
 سهر یهك دووانیک تا بیهوشیان دهكردن تییان هه لدهدان. سی چواریك
 په لاماری منیان دا هاواریان كرد: بالی راستی یان چه؟ منیش
 گووتم: خه لکی میراوام، گو تیان: كه رباب كهس پینی گووتوی خه لکی
 کوئی...؟ خیرا پیمان بللی بالی راستی یان چه؟ منیش له بهر نه وهی
 ناسنامه ی كه سیکی كه م پینه له ترسا گووتم: نازانم...! په لاماریان دام و
 لیدانیکیان لی دام كافر له مالت نا ئومید بی. وایان لی كردم خۆم به
 پیوه نه ده گرت. وهك تایه ی ژیر عه ره بانه كه ولاغ رایكیشی تل
 ده بوومه وه و نه ملا و نه ولام ده كرد. هاواریان ده كرد: دوو ماكه ری وهك تو
 ولاتی ئیمه یان ویران كردووه هینده ی بارگیریک ده بی، ده لی نازانم بالی
 راست و چه پ چیه... كه به جییا نه یشتیم، نه وهنده ی كه ویران
 بووم، به وهی كه نهو خه كه كه به سه رمندا رایان ده كرد نه مده توانی
 هه ستمه وه و پاكه م... هیشتا به ته واوی هه نه ستا بوومه وه كه كۆمه لیکی
 كه گه یشتنه سه رم. خیرا بللی راستی یان چه؟ له دلی خۆما گووتم با
 یه كیکیان بلیم. گووتم: له سایه ی خواوه بالی راستم. له قسه كه م
 نه بوومه وه كه له دواوه شه قیکی وایان تی هه لدام. وهك گلو له دهستی
 پیریژن بكه ویتته خواری تل بوومه وه و چوار مه تر نه ولاتر خۆم
 گرته وه... بهر چاوم تاریك بوو، كه چاوم هه له ینایه وه یه كێك به تیلاوه له

سەر سەرم وەستابوو، گووتی: گویدریژ راستی یان چەپ؟ وامزانی ھەر
ئەوانە ی پێشووون گووتم: لە خوا بە زیاد بێ چەپم. تێلای ھەلپری کە لێم
دا، باش بوو یەکیکیان گووتی: وازی لێ بێنن پێ دەچێ شەقی چاکی
خواردبێ، خۆتانی پێوە ھیلاک مەکەن، تۆزیککی کە بۆ خۆی دەمرێ... ھەر
ئەوانە پەلاماری دوانی کەیان دا، خێرا چەپ یان راست ھێشتا وەلام لە
دەمیان نەھاتبۆ دەری کە دەم و لوتیان پەر کردن لە خۆین. بە راستی
سەیرە...! مەوۆ لە کاتی تەنگانەدا ھێزیککی بەرگری گەورە لە لا
دروست دەبێ کە بەرگە ی شتی لە ئاسن و پۆلەش پەرقت
دەگری... ئەوانە ی بە لای مندا دەھاتن، وایان دەزانی کە مردووم بۆیە
وازیان لە من ھێنا... یەکیک بە لای مندا رایکرد بانگیان کرد نەپۆی کۆرە
وەرە... چەپی یان راست؟ شوکۆر بۆ خوا چەپم... زۆر باشە لە خۆمانە
کو تایان ئەمما کوتایان... ھەتا نیوەپۆ ھەر خەلک بوو یەکتریان
دەگرت، وەرە راستی یان چەپ؟ من بە چاوی خۆم نەمدی ھیچ کەس لە
تێلا و شەق پزگاری بێ دەیگوت چەپم تێیان ھەلەدا دەیگوت راستم
ھەر دەبخوارد، خۆینیککی زۆرم لەبەر پۆیی بووبەرچاوم تاریک بوو، ناگام
لە خۆم نەما... کە چاوم کردەو لە ئۆتۆمبیلی پۆلیس دا بووم، تەنانەت
زمانیشم نەدەگەر. نەک ھەر من بە دەیان برینداریان ھێنا بوو بۆ
خەستەخانە، لە ژێر چاودێری پۆلیس پەوانە ی قاوشی خەستەخانە
کراین، چەند کەسێک ھاتنە سەر سەرم، یەکیکیان گووتی: ئەو ش بەرن
مردووە، توانای جۆلە و قسە کردنم نەما بوو تا پێیان بڵێم: بۆ خاتری
خوا مەمبەن، نەمردووم... ئەفسەرێک ھاواری کرد: خێرا ناوی
مردووەکان. جا ناوی مردووەکان بۆچی تۆمارکەین؟ تا توشی

لېږسىڼه وه نه بېن... له دلى خۇمدا گووتم: نه مېرؤ به بهرچاوى دهوله ته وه
 به دهيان كهسى زيندوى بى تاوانيان كوشت هيچ له گوږى نه بوو، دياره
 ليړه له سهر مردووه كان زياتر له خهك دهرپرسنه وه... دكتوريك هاته
 سهر سهرم: بانگى كرد: نه وهيان ماوه، ناهيك له دلم گهرا، پاسه وانه كه
 گووتى: وهرن بيبه ن بؤ مه يتخانه، دواى تۇزىكى كه له وى گيانى
 دهرده چى! كهى ئه و مانه ئه و كوپه ماوه: ناسنامه كهيان له گيرفانم
 دهرهينا، كام ناسنامه! هى مسعود كريم ئوغلو، تا ناوم له ليستى
 مردووه كان تۇمار كه ن... له گهل چهند مردوويكى تر فرنيانداينه
 ساردخانه وه. به هوى ساردى شوينه كه وه ورده ورده هاتمه وه سهر
 حال، ههستامه وه سهر پى، بونيكى يه كجار ناخوش پهرينشانى
 كرد بووم. به ههر حاليك بوو شوشه يه كيك له په نجه ره كانم
 شكاند، به سهر ديوارى خهسته خانه وهك بروسكه بوى دهرچوم
 ده تگوت ئه وه من نه بووم ئه وه هموو شق و تپه لاندانم خواردوه. چهند
 كولان ئه ولاتر خوم كرد به چاىخانه يه كدا. هيشتا چايه كهى به رده مم
 نه خواردبووه كه كۇمه ليك پولىس خويان كرد به ژوروى
 چاىخانه كه دا. دهست هه لېږن كهس نه جولى...! لاچاويكم دايه نه وانه ي
 تهنيشتم، هه موويان وهك گه لاي پايزى دم رده شبا دهله رزين، من
 هه رچه نده هيلى له رزينيشتم نه بوو ناچار دهستم كرد به
 له رزين، دهستيان كرد به پشكنينى خه لكه كه، له سايهى خواره من نه
 ده مانچه و نه خه نجهر و نه چه قوم پى نه بوو... ته نانه ت
 دهرزيه كيش... پولىسيك پى گووتم: ها خويړى نه شوين برينانه چين
 به سهر و چاوته وه! پيش نه وهى دم بكه مه وه نه وهى تهنيشتى

گووتی: پیناسنامەکت. خو ناکری بلیم له فلانه خەستەخانەیه کە
 لیوێ هەلەتوم... گووتم: گەورەم لیم ونبوو، فریانی دامە ناو نۆتۆمبیلی
 پۆلیسەو کە پڕ بوو لە خەلکی سەر و گۆی شکاو. بردیانین بۆ
 بەرپۆبەرایەتی ئاسایش لەوێ وەک ئازەل لە ژێر زەمینکیان کردین... تا
 سێ پۆژ لیان نەپرسینەو. لەوێ نان و ناویکیان دەداینی، هەر چۆنیک
 بێ لە مەیتخانە چاکتر بوو. ئەوانە لەوێ پارەیان پێ بوو حالیان باش
 بوو، خواردن و جگەرە و تەنانت پۆژنامەشیان بۆ دەهات. لەیەکی لەو
 پۆژنامانە خویندەو نوێسابوو: ئەو تاوانبارە کە شەوکەت حوسین
 ی کوشتوو پیناسە خۆی بەجیهیشتوو، ئیستا بەپیناسەس
 کوژراوە کە دەگەرێ...! کەواتە دەبێ من خۆم خۆم کوشتبێ. دواي سێ
 پۆژ بانگیان کردم، دوو پۆلیس قۆلیان گرتە و بۆ سەرەوێان بردم
 بردیانمە هۆلیکی گەرە، چەند کەسیک دانیشتبوو ديار بوو کە ئەوانە
 دادوەرن، یەکیکیان لێی پرسیم: ناوت چییە؟ خۆ ناکری ناوی
 راستەقینە لە خۆم بلیم کە ((شەوکەت حسین)) ه لە دادگا ناوی بە
 کوژراو تۆمار کراوە. گووتم ناوم (مەسعود کەریمە) خەلکی
 کوێ؟ گەورەم خەلکی مەسعودیەم... یەکیک لە دادوەرەکان گووتی: ئەو
 ((مەسعود کەریمە)) یەکیکە لەو کەسانە کە تاوانبار کراوە بە کوشتنی
 ((شەوکەت حسین)) ئەو هەش دان پێدانانی خاوەن ئوتیلە کە لە لای
 ئیمە تۆمار کراوە... زۆر ترسام زانیم کە خاوەن ئوتیل و مەسعود کەریم
 فیلێکی چۆنیان لە من کردووە! پەنگم تێک چوو. زانیم کە بە هیچ جوړیک
 لەم داوێ پزگارم نابێ... بریا هەر لە سارد خانە بام و دواي چەند پۆژیک
 بۆ خۆم دەمردم، چارەم لە چارە پۆلیس و ئەو ژیاوە پڕ ئیش و ئازارە

دەبۆۋە ديسان لىي پرسیمەۋە: تۆلەگەل شەۋكەت حسين له يەك ژووردا
 بوون؟ يان نا؟ بەلى گەۋرەم بەيەكەۋە بوين... ئەي لەسەر چى
 كوشتت؟ بىلى ئەۋ پياۋەت بۆ كوشت؟ ھاۋارم كرد: من نەم
 كوشتوۋە، بەخۋا من پياۋ كوژ نيم... ئەي ئەگەر نەت كوشتوۋە بۆچى
 ھەمان شەۋ ئوتىلەكەت بەجىيەشت؟

باشە دەكرى پياۋ خۆى خۆى كوشتى و لەبەر دەمى دادگا ش
 ۋەستابى؟ دادۋەر بانگى كرد: خىرا تاۋانبارەكانى كەش يەك يەك بانگ
 كەن. لە پىشدا مندالىكى تەمەن پانزە ساليان بانگ كرد، ديار بوو
 ئەۋەندەيان لى دابوو بە پىۋە خۆى نەدەگرت. قسە بكە كۆرە، گەۋرەم
 منى بانگ كرده ژوورەكەى خۆى كە بېرى پارەم بە قەرز بداتى، كە چوۋمە
 ژوورەۋە داۋاى لى كردم جەكەنم داكەنم، لەبەرئەۋەى من لەۋ جۆرە
 كەسانە نەبووم لە ژوورەكەى ھاتمە دەرى و ئوتىلەكەم
 بەجىيەشت. دوۋەم تاۋانبار كە ھىنايان پياۋىكى يەكجار پەزا گران
 بوو، ديار بوو بە لىدان ھەلا ھەلايان كرىدبوو: من چوۋم بۆ ژوورەكەى تا
 ئەۋ بېرە پارەيەى كە لىم قەرز كرىدبوو پىيى بدەمەۋە، تەننەت لە
 ژوورەكەشى دانەنىشتم كە من ھاتمە دەرى ئەۋ زپ و زىندوو بوو... لە
 دادگا ھەموو گراناىيەكيان خستە سەر من، شەۋ تا بەيانى ھەلۋاسين و
 داركارى، بە پۇزىش لىكۆلىنەۋە... تا شەۋىكيان لە ژۆر لىدانىك كە
 نەمتوانى خۆمى بۆ راگرم، ھاۋارم كرد: بەلى من كوشتم، بەخۋا من
 كوشتم... خىرا پولىسيك پايكرده لای چوار تاۋانبارەكەى كە و مژدەى
 پى دان، كە لە تاۋانىكى گەۋرە پزگاريان بوو، تاۋانبار مەسعود كەرىم
 دانى بە تاۋانەكەيدا نا كە ((شەۋكەت حسين)) ى بى تاۋانى

كوشتووه. يه كيڭ له دادوهره كان گووتی: چاوتان لیڼه؟ هه موویان یه كه م
 جار ده لیڼ: نازانم، ناگادار نیم، به خوا من نه مكوشتووه... كوتك ده زانی
 قوناغ له كوییه؟ پییان گووتم: بزاین چ تاوانیكي تری له و جوړه ت
 كردووه؟ گووتم: گهرم سهریشم بری درو ناكهم، له سهره تاوه هه تا
 كوټایی به سهره هاتی خوځم بو دادوهره كان گیرایه وه... به لی ټه وهی كه
 ئیوه ده لیڼ كوژاوه ټه منم من ((شه وكت حسین)) م كه له ترسی
 ټوله، سهرگردان و ویلی ټه شاره گهره و بی سهر و بهر یه بووم؟ من
 له سهر بالی راست و چهپ توشی ټه و كار ه ساته بووم كه نیستاش نازانم
 بالی راست چهپ مانای چیه... چون له مه یتخانه پام كرد و گیرام، به
 دم كولی گیرانه وه بهر ده وام بووم له سهر گیرانه وهی به سهره هاتی
 خوځم... اسهروکی دادگا گووتی: ټه ی چون دانت به وده دا نا كه
 كوشتوته؟ گهرم: گووتم: بالی راستم تییان هه لدام گووتم: چه پم
 داركارییان كرد، هه تا ده مگوت من نه مكوشتووه. زیاتر لییان ددهام و له
 ناوی ساردیان هه لده كي شام. بانگی پولیسه كانی كرد، وهرن بیبه نه وه
 خواری، ههر كه دوو پولیس هاتن بمبه نه وه بو ژیر زه مینه كه، ملم به سهر
 شانی یه كيكيان دا لار بووه و كوټایی به ژیان هات... جاريكي كه
 هیڼایان مه وه بو ساردخانه، ټه مجاریان به راستی مردم...

میشه كه رانه: خو چاكټ گوی له به سهره هاتی ټه و كوپه به سته زمانه
 بوو... له ناو ټه و هه موو مردووانه من به دهنك هاتم: واته تو دوژمنه كانت
 نه یان كوشتویه وه، ټه ی كه وایه بو مردی: ټه و مردووهی ته نیشتم
 هه لیدایه: شیتنه كه سیك چهنده شو و چهنده روژ هله ناسایش تییان
 هه لدا بی ټه بی لی پیرسی: بو مردووی؟

بەلىٰ مېشە كەرەنەى نازدار: دواى دوو پۇژ تەرمى كۆپەكەيان بىر بۇ
هەندىر، دايكى كۆلۈشى ھەتا ھەتايە چاۋەرى نامەى كۆپەكەيەتى...

بىرەى مەرووت

((كەرى تۇپىو))

((نامەى ھەژدەيەم))

خۆشەويستى گيانم: مېشە كەرانبە پاستى ئەو تامەى كە لېرە لە مردنم
كردوومە ھەرگىز لە پوژگارەكانى ژيان نەكردووه، كە ھەر بە ناو زىندوو
بووم... تۆش ھەر لە ئىستاوھ لە ھەولئى ئەوھدا بە كە سەفەرى مەرگت
ھاتە بەر، ھەتا دەتوانئى لە مەيتخانە بىمىنەوھ... چونكە لېرە بە تايبەتى
شەوانە تا بلىنى ئارام و بئى دەنگە... شەو ھەر كە بىدەنگى بال بەسەر
مەيتخانەدا دەكىشى، مردووهكان پىيان خۆشە ھەتا دەتوانن قسە
بكەن، بۆ نمونە دوئىنى شەو گەفت و گۆى نيوان مردووهكان وەك
كۆنگرەى پارتىكى سىياسى لئى ھات. يەككە بە دەنگىكى گەورە
گووتى: تەكايە با يەك يەك باسى ئىش و كارەكانمان بکەين. من
ھەلمدايە: بەرئىز گيان لېرە كوا ئىش و كار، نابىنى ھەموومان بئى
كارىن! لىم تووړە بوو گووتى: گۆى دريژ لېرە نالىم، كاتىك كە زىندوو
بوين، بۆ نمونە من پزىشكى پسپوړى گۆى و لوت بووم، ئەوھى بۆنىكى
كردبئى يان شتىكى بىستىنى زەكاتى نەخۆشى داوھ بە من. لە
مردوويهكى لاويان پرسى تۆ كارت چى بوو؟ من پۆلىس بووم بەلام
داخكەم بە جوانە مەرگى سەرم نايەوھ، باوكم ھەموو توانائى خۆى
خستە گەر تا كردمى بە پۆلىس...

مېشە كەرانه: ئەو بەشە لېرەش وەكو لای ئىۋە ھەموو جۆرە كەسك
 ھەن... باوەرت بى بە وشەى پۇلىس، دار و دەمانچە و فېكە و كەلەپچەم
 بىر كەوتەو. بەلام لېرە ئەو شتانه بە كار نايەن... پۇلىسەكە لەسەر
 قسەكانى پۇشت، دواى سالىكى خزمەتم لە وىستگەى پۇلىسى كە كارم
 لىي دەكرد نوسراوئىكان دامى بۇ يەكك لە خەستەخانەكان، تا
 ئەزمایشى سالانەم بۇ ئەنجام بەن، ئەزمایشى خوین و مېز و پېسايان
 بۇ كردم. بەلام بە داخەو بە ھوى دەرکەوتنى قايرۇسى نەخوشیەكى
 كوشندە لە مېزەكەمدا. زۆرم پى سەیر بوو، لاویكى وەكو من كە بە لای
 خۆمەو شېرم بە گوى دەگرت...؟! توشى نەخوشى لەو جۆرە بم. ھەموو
 پۇژىك ھەشت دەرزیان لى دەدام، زۆریەى خواردەكانیان لى قەدەغە
 كردم، پۇژ بە پۇژ لاواز و لاوازتر دەبووم. شوین نەما بوو لە لەشى من
 ئەگەر پارچە گۆشتى لى نەكەنەو و نەینىرن بۇ ئازمايش، ماوہى سى
 مانگ لە خەستەخانە مامەو. پۇژىك پياويك ھەرايەكى گەورەى لەو
 خەستەخانەیدا ساز كرد... تاقى كردنەوہى خوینى ژنەكەى لەگەل ھى
 پياويكى پېردا گۇرا بوو ئەگەر فریای نەكەوتبىتا ھەر ئەو پۇژە
 نەشتەرگەرى وەرەمى مېشكان بۇ دەكرد، ئەو ژنە بەستەزمانە دواى دە
 سال ھاوسەرى تازە نیشانەى دوو گيانى لى ديار كەتبوو... كە باوكم
 ھات بۇ لام بۆم گىرايەوہ... دواى بە دوداچوونى ئەزمایشەكەى
 من، دەرکەوت كە لەگەل ھى پياويكى نەخوش گۇراوہ، باوكم بەپەلە
 لەسەر خەرجى خوى منى برد بۇ ئەنقەرە، دكتور نەما نەمبا بۇ لای، لە
 ئەنجامى بەكارھىنانى حەب و دەرزە ھەلە پىكھاتەى خوینم گۇرا
 بوو. دكتورەكان وایان دانا بوو كە من تەنھا چەند پۇژىكى كە دەژیم... بە

ھۆى ھىلاكى و سەرما و سۆلە باوكم نەخۇش كەوت ھەر زوو تەمەنى
 درىزى بۇ ئىۋە بەجىنەشت. ئىتر كەس نەما ھات و چۆى دىكتۇرەكانم پى
 بىكات. بىرم كىرەۋە كە من لە ماۋى ئەو نەخۇشىيەمدا بە دەيان دىكتۇر
 بوون بە ھاۋرېم، دىكتۇرەكان پىنگايەكى نوپيان بۇ پارە پەيدا كىردن پەچاۋ
 كىردۈۋە، ئەگەر بچى تە لاي پىسپۇرى قورگ و گۆى دەتنىرى بۇ لاي
 دىكتۇرى ددان و ئەۋىش بۇ لاي دىكتۇرى گورچىلە و ئەۋىش بۇ لاي
 پىسپۇرى دل بەۋ ناۋى كە دىكتۇرەكان دلنبا بىكە ھىچ كام لە
 ئەندامەكانى لەشت توشى نەخۇشى نەبوون. خۇم كىرد بە دەلالى
 دىكتۇرەكان... پۇژى چەند نەخۇشىكم دەبرد بۇ لاي پىزىشكە پىسپۇرەكان
 و پارەيەكى باشم لى ۋەردەگرتن، دىكتۇرەكانىش ئەۋ كارەى منيان زۇر
 پى باش بوۋ، ھەمىشە واپان لە نەخۇش و كەس و كارەكانيان دەگەياند
 كە با خاترى من ھەم پارەيان كەمتر لى دەسىنى، ھەم نەشتەرگەرى
 باشتريان بۇ دەكەن. يەكك لەۋ دىكتۇرەكانە پىيارىدا خۇينەكەم بۇ
 بگۇپى. كە بۇ من قىرائىكى تى نەچۈۋ، چۈنكە لەۋ خۇينە زىادەى
 نەخۇشەكان كە نەشتەرگەرىيان بۇ دەكرا بىجگە لەۋەى كە مانگى چەند
 بوتلىكم دەفروشت، كەۋت دانەشم بۇ گۇپىنى خۇينەكەى خۇم پاشقول
 دابوۋ... دۋاى گۇپىنى خۇينەكەم، يەك پۇژەم دوۋ پۇژە بوۋ، ئاسەۋارى
 نەخۇشىم پىۋە ديار نەما... ۋاى لى ھات بووم بە ناسراۋترىن دەلالى
 پىزىشكەكانى ئەنقەرە... لە ماۋى چەند سالىك سەد بەرامبەر ئەۋ
 پارەيەم دەست كەۋتەۋە كە باوكم بۇ نەخۇشىيەكەى من دابۋى بە
 دىكتۇرەكان... دۋاىى بە ھۆى راپۇرتىكى پىزىشكى و بىرك بەرتىل
 گەرەمەۋە سەر كارى پۇلىسى و ھەموۋ ئەۋ مۈچەيەشم ۋەرگرتەۋە كە

فەوتابوو. كارەكەم گواستەوہ بۆ ئەنقەرە. مانگی بېرىك پارەم دەدا بە
ئەفسەرەكەم. تەنھا سەرى مانگ بۆ موچەكەم دەچومە
فەرمانگە... جواترىن ئۆتۆمبېل و جواترىن خانوم كېرى، پارەيەكى
زۆرىشم لە بانكدا داناىوو... سەيرى چارەنوسى بنيادەم كەن بەو
نەخۆشییە كوشندەيە نەمردم. تا شەوئىك بە سەرخۆشى لە رېگای
گەرەنەوہم بۆ مالەوہ خۆم كېشا بەو كۆمەلە خشتەى كە گەلابەيەك لە
ناوہ راستى جادەكە ھەلى رشتبوو، دەم و دەست گيانم سپارد. ئەوہ تا
ھىناويانم بۆ ئىرە...

میشە كەرانەى نازدار: ويستم چەند پرستەيەكى پر پىكەنين لە
بەسەرھاتى ئەو پۆلىسە ھەلبژىرم و بۆت بنىرم، تا ھىچ نەبى تۆزىك
مۆتەكەى ژيانى لە كۆل كەمەوہ بەلام لەبەر تالى بەسەرھاتەكە نەم
...توانى بە داخەوہ...

ھەردوو چاوە شىنەكانت ماچ دەكەم...

بە ھىواى دیدار

دەسۆزىت

((كەرى تۆپىو))

((نامەي نۆزدەھەم))

((كەرى تۆپپو باسى ناشىنى خۆى دەكات))

مىشەكەرانە: ژيان لىرە زۆر ئارام و خوشە، تەنھا شتى كە ئىمە ناپەرەت دەكات، ئەو كەسانەن كە بە دواى مردوواندا دەگەرېن، بۇ نمونە پياويك ژنەكەى بزر بوو، ئايا خۆى خستىبىتە دەرياوۈ يان ئوتۆمبىل لىي دابى. ژنىك كچەكەى لە مالمەو ھەلاتوۈ بى سەر و شوينە، بەلى ھەمىشە ئەو جۆرە كەسانە سەردانى مەيتخانە دەكەن... دويىنى ئىوارە لاويكى لاوازی پەنگ زەرد ھاوارى لى ھەستادەيگوت بەراستى بىزارم لىرە، وەك ئوتۆمبىلى ناو پىشانگامان لى ھاتوۈ بۆنىتمان ھەلدەداتەوۈ و بە ئارەزوۈى خويانى سەيرمان دەكەن. گووتم: بابە تۆ دوو پۇژە ھاتوۈى بۆ ئىرە، خۆ تۆ ھۆكارى مردنەكەشت زانراوۈ. لەوانەيە ھەر ئەمبۆ لىرە لاتبەن و بە خاكت بسپىرن، لاوۈ پەنگ زەردەكە گووتى: نە بابە تۆ ئاگات لە كىشەى من نييە، دايكم داواى لەسەر چەند دكتورىك تۆمار كردوۈ، كە بونەتە ھۆى مردنى من ھەتا دادگا ئەو كىشەيە يەكلا نەكاتەوۈ من ھەر لىرە دەمىنمەوۈ... مىشە كەرانە تەماشاي ئەو لاوۈ قوپ بەسەرە بكە، پۇژىك دواى نان خواردنى نيوەرپۇ. گەدەى توشى ئازار

دەبىت، دايكى دەبىيات بۇ خەستەخانىە دكتورەكان دەلئىن كۆپرەكەت
 توشى رېخۇلە كۆيۈرە بوو. نەشتەرگەرى بۇ دەكەن بەلام ئەو كۆپرە
 ئازارى تەواو نابى و چاك نابىتەو، دووبارە دايكى دەبىياتەو ھەمان
 خەستەخانىە. لە ترسى ئەو ەى نەكا شتىك لە ناو ورگى بەجى
 مابى... دووبارە ھەلىاندېرىيەو. بەلام ھىچ شتىكى نامۇيان
 نەدۇزىيەو. بۇيە دووبارە ورگيان دروۋەو. ئەو لاو ەستەزمانە پۇژ بە
 پۇژ ەكو مۇم دەتوايەو... ناچار دايكى بردى بۇ خەستەخانىەكى
 تر. كاتى ناردىان بۇ بەشى تىشك، شتىكى نامۇ لەسەر شىۋەى نىشانەى
 پرسىيار((؟)) لە وىنەكەدا ەرچوو بوو... بەلى لە كاتى جى بە جى كردنى
 نەشتەرگەرى دوو ەمقەستىك لە ناو ورگى كۆپرە رەنگ زەردەكەدا بەجى
 مابوو... بۇ مىشە كەرانە پىت وايە ورگى ئادەمىزاد كالەكە ھەرچى بى
 چەقۇى لى نى و قاشى كا: زۆر سەيرە خۇ ھەرگىز دكتورەكان شتىان لە
 بىر ناچى، تەنانەت پارەى دەنكە ەبىكىش، ئەى بۇ زۆر جار شتىان بە
 ناو ورگى نەخۇشەكاندا لەبىر دەچى؟ كاتىك بۇ جارى سىيەم كۆپرەيان
 بردەو ە بۇ ژوروى نەشتەرگەرى و بى ھۇشيان كرد و خستىانە سەر
 مىزىكى گەرە و دەستىان كرد بە ھەلدېرىنى. كارەبا
 كورثايەو، دكتورەكان ھاورايان كرد خىرا مۇلىدە داگرسىنن، بەلام دەنگى
 نەبوو، قوربان مانگىك دەبى دلۇپىك بەنزىن بىرەدا نەھاتوۋە. كاكە فرىا
 كەون، چرايەك، مۇمىك... ھەر چۇنىك لەبەر شقارتە بە بى ئەو ەى
 مقەستەكە ەربىننەو ەرگيان دروۋەو... ھەر لەو كاتەدا لاو ەكە گىيانى
 سپارد و كۇتايى بە ژيانى ەزىزى ھات... دايكەكەشى داواى لەسەر
 بەرپوبەرى كارەبا و كار پىكەرى مۇلىدە و چەند دكتورىك تۇمار

كردىبوو...مردوويهكى پير به دهنگيكي بهرز گووتى:ئەرى براينه من چەند شەوھ گوى لەبەسەرھاتەكانتات دەگرم.دە ئیوھش كەمىك گوى لە من بگرن باوهر بگەن مردنى من لە مردنى ھەموواتان سەيرترە،دەستى كرد بەگىرئانەوى:ساغ و سەليم بووم.پىم شك نايە لە ھەموو ژيانمدا پوژىك نەخۆش كەوتبم...كوپرەكەم ھەموو پوژىك يەخەى دەگرتم،بابە گيان...تۆ زۆر كەمتەرخەمى بەرامبەر بە تەندروستى خۆت!منیش دەمگوت:كورى شيرىنم كە من ھىچ نەخۆشییەكم نەبى،ئاخر بۆ كەمتەرخەم؟كوپرەكەم دەيگوت:بابە گيان لە ناو كوّمەلگای پىش كەوتوو،ھەموو كەس شەش مانگ جارێك سەردانى دكتورەكان دەكەن بە بى ئەوھى ھىچ جۆرە نەخۆشییەكیان ھەبىت.پازىيان كردم كە سەردانى دكتورىكى ھاوپىم بكەم،كە پروانامەى پسپۆرى لە ئەمرىكا وەرگرتبوو،ناردىنى بۆ بەشى cheek_up واتە ئازمايشى گشتى...

ئازمايشى خوین،میز،پىسايى،وینەى تیشكى و ھىلكارى دلیان بۆ كردم...كاتىك سەیرى ئەنجامەكانى كرد،بە كوپرەكەمى گووت:پىم سەیرە باوكت ھەتا ئىستا چۆن ماوھ؟تا ئىستا سى جار توشى فشارى دل یووھ...گووتم:دكتور تۆ دەللى چى؟ئەفشارى خوین؟ئەى چۆن من نەمزانىوھ؟دكتور گيان پىم خۆشە چاك بزانى من ھەرچى نەخۆشى ھەيە نىمە بە ھەر حال لەگەل كوپرەكەم چووم بۆ لای دكتورىكى خۆ ولاتى،كە سەیرى ھىلكارىيەكەى كرد دەستى كرد بە پىكەنین،ترسى ناوى چونكە ئەو دكتورانەى كە لە ئەمرىكا و ئەوروپا دینەوھ لە ئامىرى ھىلكارى نیرە نازان،چونكە لە لای ئەوان كارەبا بەرز و نزمى ناكات...ئەو بەرز و نزمیيەى لە ھىلكارىيەكەدا ھەيە،ھى كارەبايە نەك فشارى خوین...خۆم

و كوپرەكەم دۇنيا بووين و بەرە و مال پۇشتىنەۋە. بەلەم لەو پۇرۇۋە
توشى بىر كىردنەۋە و دلە راوكى بووم، و رەدە نەخۇشىم لى بە ديار
كەۋتەن ھىزىم لى برا و توشى نەخۇشى دەرونى بووم. تا لە خواردن
كەۋتەم، جۈلەم نەما، مردم و عومرى دىرژىم بۇ ئىۋەو كوپرەكانم بە
جىھىشت. كوپىنە مردنى مە سەيرە...! پىم وايە ئەگەر نەچۈبام بۇ ئەو
شۈينەى كە لە ولاتانى پىش كەۋتو، ھەر شەش مانگ جارىك خەلك
دەچن نازمايشى خۇيان دەكەن زۇر لە ئىستا زياتر دەژيام..!

لە يەكەك لە خانەكاندا مەيتى كچىكى زۇر جوانى تىدا بوو... كە
سىخوار قژ و برژانگەكانى گرتبوو. لىم پىرسى بە چى
مردوۋى، گوۋتى: مردنى مە پۇمانىكى دلتەزىنە، لەو جۇرە پۇمانانە لە
ولاتى ئىمە زۇرن ۋەك پلەى گەرما و نرخی زىپ و پۇژ نىيە چەند
دانەيەكيان لى بلاۋ نەبىتەۋە. لە بارەى ژيان و مردنى مە شتى سەير و
سەمەرەيان بلاۋ كىردەۋە، بۇ نمونە پۇژنامەيەك نوسىبوۋى بەمزوانە
بىرەۋەرىيەكانى خوالىخۇشبوو دەكەۋىتە بازارەۋە، كە مە لى ژيانمدا
تەنھا وشەيەكىشم نەنوسىۋە... ئەرى بە راست جوانىيەكەم ماۋە؟ بەلى
جوانىيەكەت ۋەك خۇيەتى، چونكە ئەو گوللانەى كە لىيان داۋى بە
دەورو بەرى مايۆكەت كەۋتون، بىجگە لەۋەش ھەر كە تۇيان ھىنا بۇ
ئىرە تۇم ناسىيەۋە، ھەموو پۇژى كە كارمەندانى مەيتخانە پۇژنامەيان
دەھىنا ژوورى، وىنەى تۇيان بە گەرەيى بلاۋ دەكرەۋە دەربارەى ژيان
و مردنى تۇ دەيان نوسى... گوۋتى: بەلى راستە بەلەم ئەۋەى پۇژنامەكان
دەياننوسى فېران بەسەر ژيان و مردنى راستەقىنەى مەۋە نەبوو... بە
چىرۆكىش ئەو شتانەم نەبىستبوو...! بەلى مىشە كەرانەى نازىن... مەن

مردم و تۆش لہ دنیا لہ شوینی منی. نازانم بی من دهرزیه تیرہکەت لہ کوئی دەرچەقینی. مێشە خوشە و یستەکەم: ئەگەر بیی بۆ ئیرە و سەرکیم لی بەدی بۆ حاالی من گریانەت دی، لیوہ کانم وشک ھەلاتوون وەک گەلای گۆلی نیوان پەرەکانی کتیب. دوو دلۆپ فرمیسک بەسەر ھەردووک چاوەکانم ھە مەیبون ھەرچەندە بەو مردنەم خەلکیکی زۆر لہ دەستم پزگاری بوو. ئەوانە ی چاویان پێم ھەننە دەھات. ئەوانە ی ھەزیان نەدەکرد سلاوم لی بکەن. یان ئەو دراوسینیانە ی کە ئۆتۆمبیلیان ھەبوو کە دەرگەشتنە راستی من خوێان بە شتیکیو ھەخلافاند گواہی منیان نەدیوہ... منیش پزگارم بوو لہ لۆمە و پاشقولی ئەوان... بەلام دانیام ئیستا دەلێن: خۆی لی پازی بی بە راستی پیاوی چاک بوو، تا بلێی پیاویکی نوکتە باز و قسە خوش بوو... بەیان ی زوو دەرگاگان کرانەو، بە فەرموو فەرموو کۆمەلێک قوتابی کۆلجی پزیشکی بە دوی پروفیسۆریکدا ھاتنە ژووری. بە ھاوکار فەرمانبەران ی مەیتخانە منیان دەرھینا و لەسەر مێزێک دایاننام، پروفیسۆرەکە لەسەر من دەستی کرد بە وانە و تنەو ھەکو تایی وانەکەدا دوو سی مشتە کۆلە ی کیشا بە سەردا و پووی کردە قوتابیان: ئەو ھەلەلە سەری مرقۆقە، ھە ناو ھەلەلە سەردا مێشک ھەبە ھەر مرقۆقێک نەزان ی بەکاری بینی لہ ژیاندا چەندین کیشە و چەرەسەری دیتە ری. ئەو ھە ی کە بزانی بە کاری بینی بە سەرفرازی ژیان دەباتە سەر... وانەکە تەواو بوو... مێشە کەرانی نوک تیژ: وەکو دەزانین کەری تۆپیو چالکی بۆ ھەندەکن و دەرخەنە ناوی و کەمێک گل و خۆلی بە سەردا دەکن... بەلام ئەو ھە ی لہ من پرویدا شتیکی چاوەروان نەکراو بوو بە ئۆتۆمبیلیکی رازاو ھە گۆلی

سۈرۈشتى بىردىن بىر بۇ گۆرۈستان و زياتر لە دۈسەد ئۇتۇمىل دۈاى
 تەرمەكەم كەتتۈن. كە گەشتىنە گۆرۈستان ئەو ھەموو ھەشامەتە
 دابەزىن و ھەر يەك دەسكە گۈلۈكى گەورەى لەسەر دارە مەيتەكەم
 دانا...مىشە نازىزەكەم..باوەرەت بىت بووم بە ژىر خەرمانىكى گۈلى
 سۈرۈشتىيەو. كە دەمپوانىيە غەمبارى خەلكەكە دەمگۈت پەنگە بە
 ھۈى ئەو چەند چىرۈكەو بە بىت كە لە ژياندا بلاوم كىرۈنەو، بەلام
 تەنھا كەسكى پۇشنىر و كىتتارم لە ناو قەرەبالغىيەكەدا
 نەدى...ھەموو پىاۋى دەولەمەند و سەرۈكى فەرمانگەكانى دەولەت
 بوون...وتار خويىنى مزگەوتى گەورە ھاتە سەرىنم دەستى كىر بە پىدا
 ھەلدانى مەن. بە راستى سامانىكى گەورەمان لە دەست چۈو...ئەو پىاۋە
 سەرۈرە چىل سال پىش ئىستا تۈانى يەكەم كارگەى بىنىشت لە
 ئەورۈپاۋە بىنى و لە ولاتى خۇماندا دايىمەزىنى. بە ھۈى دەولەمەندى
 و زۇرى كارگەكانى ھەتا ئىستا چەندىن ملوین باجى داۋە بە
 دەولەت...بە راستى پۇلەى بە ئەمەكى نىشتىمان بوو، لەو كاتەدا يەكك
 ھاۋارى كىر: مامۇستا گىيان بوەستە، وتارەكەت پارگەر، ھەرچەندە مردو
 لە ھىچ ناترسن بەلام مەن زۇر ترسام لەوۋى جارىكى كە لە گۆرەكەم دەرم
 بىننەو و بىمبەنەو بۇ ناو ساردخانەى مەيتخانە...كابرا دووبارە
 ھاۋارى كىر: مامۇستا برايان وەرن بۇ ئىرە، تەرمى پىرۈزى جەنابى
 جەغفەر بەگ پاشا ئەوۋەتا لىرەيە...ھەى لەوۋى دەسكە گۈلى خۇى
 لەسەر گۆرەكەى مەن بىفېنى و بىباتە سەر گۆرى جەغفەر پاشا...!سەر
 گۆرەكەم چۆل بوو مەلا نامەردەكەش نەيكىر تەلقىنم بدا ئىنجا
 بىرۈا...مىشە گىيان مەنيان بە بى تەلقىن بە خاك سىپارد. دۈاىن كەس كە

گۆرەكەى منيان بەجى ھىشت بەريوبەرەكەم شەرىفى و ژمىرىارى
بوون، خىراكە شەرىف با برۈين، نەردى ناشتمان تەمى ئەو گۆر بە
گۆرەيە كە پەنجا لىرەمان دا پىي، وەك كەرى تۆپيو پەنجا لىرەكەى
خوارد، مېشە كەرانە گيان: بە ناچارى گووتم ئىستنا دورى فرىشتەى خوام
دېنە سەرى... خوا ھىدايەتم بدا، خوا بەزەيى پىمدا بىتەو... فاتىحا...
لەگەل پىز و خوشەويستىم

((كەرى تۆپيو))

من له ژياندا هرگیز ههستم به بيزاری و نارهحتى نهکردوه... هه
 کاتيک که خهوم دههات يهک راست پادهکشام و دنوستم نهدهگووت
 ئيرهيه مالهوهيه يان لاريگايه، زيندانه، ئوتيله، يان باغي گشتيه، له
 ههموو کات و شويئیک دهنوسي، له چايخانه له مالهوه لهسه مئز، سه
 ئهز، لهسه پيخهفهکه، لهسه ئهژنوم، به پيچهوانهوه زور له نوسههکان
 تا کهش و ههوايهکی زور باشيان بۆ نهپهخسابا، نهياندهتواني
 بنوسن... بهلام نوسهريک ههبوو نه ماني ههبوو نه حال، تهنا نهت شويئي
 نوستني نهبوو، نازانم ئه ههموو شيعر و چيروکه نايابانهی چۆن و له
 کوي دهنوسين. ههه که ئه نوسهههه بیرهکه ويتهوه، ئهه سرودهه دتهوه
 ياد. که له قوتابخانهی سهههتايی فيريان کردبووين... که
 دهمانگووت: ژيرمان خاکه و سههههه درهخت و ئاسمان، دهپوين و
 پاناوهستين، له تي کوشان...

ميشه کهرانه: به راستی ناو گوهره که ههتا بلي خوش و بيدهنگ بوو
 کاتيک پشتم سهه بوو، ويستم توژيک قاچم راكيشم. دهنگيکی ناقولا له
 ژيرمهوه هات... کوهره زور جوئه جول مهکه نابيني من له
 ژيرتهوهه! گووتم: جا بۆ هاتويه ژير من! من نههاتومه ژير تو، تو هاتويه
 سههه من... گووتم: من بۆ خوم نههاتووم، هيئيانم، باشه ههموو دوو

كاترمير نابى ھاتوويە ئىرە، زمان دريژى مەكە، خۇ ئىرە مالى باوكت نىيە، گوتم: ئىمە بۇ ھەتا ھەتايە بووين بە دراوسى، تۆزىك دەنگ و دۆرت خۆش بى، خۇ تاپوى باوکی تۆش نىيە، گوتمى: پاست دەفەرموى بۇ باوكم بە زىندوويش تاپوى ھەبوو تا بە مردوويى ھەيى، بەلام ئەو ھەش بزانە لە ژىر منىشەو ە ژنىك نىژراو... كەواتە ئىمە جياوازی نىيە لە نيوان مردن و ژيانماندا، چونكە بە زىندوويش سى سى لەسەر يەك سەندەلى لە ناو پاسى گەرەك دەيان ناخىن...

مىشە كەرەنە: ناو گۆر بۇ من زۆر ئاسايىيە، خۆت دەزانی ئىمە ھەشت سەر خىزان لە كونه گورگىكدا دەژيان بەلام ئەو ە ژىرمەو ە زۆر ناپەرھەت بوو... پىم گوتم: ئەگەر ھالەت وايە بۇ گۆرپكى تايبەتتە نەدەكەرى، گوتمى: بە ناخىرم لە پىش مردنمدا لە بازاپى پەش ئىرم بە پارەيەكى زۆر كەرى. بەلام زۆر بەي گۆر فرۆشەكان فىرى تەلەكە بازى بوون، فەرموو: من ژنىك لە ژىرمەو ە پياويكىش لەسەر مەو ە... فىر بوون ھەموو گۆرپك زياتر لە جارپك دەفرۆشنەو... بۇ نمونە ئەو پياو ە كە لە تەنىشت ئىمە نىژراو، شەو و پۆژ ناخ ھەلدەكىشى كە لە گۆردا چى بەسەرھات، بەلى گۆرەكەى ئەولاتر گۆرپى ژنەكەيەتى كە چەند سال بە خۆشەويستى و پاكى بەيەكەو ە ژيانيان برە سەر، كە ژنەكەى مرد، گۆرپى تەنىشت ژنەكەشى بۇ خۆى كەرى، كە پياو ەكەش مرد و ناشتيان، دواى ئەو كە سەيرى كرد ژنەكەى لە باو ەشى پياويكى بىگانەدايە... پياو ەكە زۆر سەرزەنشەتى ژنەكەى كرد كە لە دواى مردنى گۆراو ە ئەوى بىر چۆتەو ە و لە باو ەشى پياويكى بىگانەدا پال كەوتو ە... ژنەكەى پىي گوتم: كە دواى مردنى ئەو بە چەند پۆژىك

دووباره گۆرهكەيان بەو پیاوھ فرۆشتوو و لە پال ئەودا ناستویانە... ئاوا ئەو ژنە چۆتە باوەشی پیاویکی بیگانهو...

میشە گیان وامدەزانی لە دواى مردنمان هیچ جیاوازییەك لە نیوان هەژار و دەولەمەندا نامینى. ئەوھى ژیرمەوھ گووتى: پراستە نامینى! بەلام ئەو رۆژەى مروڤ بڻە بڕ دەبى، چونكە هەتا يەك زیندوو لە ژياندا بمینى ناهینى مردووھكان بەسینەوھ... لە پڕ ھاوارم كرد: كۆرە ئەو شتە لابەكە لە منت چەقاندووھ... ئەرى كاكە دەلىنى تۆ لە كۆشك و تەلاردا ژیاوى، باوھەرت بى هیچم تى نەچەقاندوو. من كە زیندوو بووم بە ھەوت كەس لە ژوورێكدا دەژیاين، نەدەزانم چیم لە كى چەقاندووھ. نە چیاى تى چەقاندووم. گووتم: كاكە بمبۆرە تۆ نەبووى، ئەوھتا ئەو بەردیە لە كەلەكەم چەقیوھ... ئەوھى ژیرمەوھ گووتى: تۆزى لەسەرخۆ با ئافرەتەكەى ژیرمەوھ گوێ لى نەبى... گووتم: جوانە! ژنەكە بە قرخە قرخ گووتى: بى دەنگ بڻ، تۆزىك رەوشتتان تیدا بى و قسەى جوان بكن... خۆ من ئەگەر ئیستاش جوانیم نەما بى وەختى خۆى جوانترین كچى ئەم شارە بووم... گوێ بگرن با بەسەرھاتى خۆمتان بۆ باس بكەم... پیاوھكەى ژیرمەوھ گووتى: ئەرى نەپرایەوھ لەوھتەى من ھاتووم پەنجا جارت ئەو بەسەرھاتە گێپرایەوھ... ژنەكە گووتى: تۆ گوێ مەگرە من بۆ ئەو پیاوھى سەرەوھى باس دەكەم، خۆ ئەو گوێ لى نەبووھ...

میشە كەرانی خویڤ خۆر: بە گوێرەى قسەكانى خۆى ئەو ژنە ئافرەتییكى یەكجار جوان بوو، لە سەرەتایى لاویەتى چوار شوى بە چوار پیاوى زۆر دەولەمەند كردبوو... لەبەر زمان درێژى خۆى تا تەمەنى بوو بە سى سال چوار جار تەلاق دراوھ... ھەر جارەى

مارەییەکی زۆر باشی لە میژدەکانی ستاندرۆه. دواوی شوی بە پیاویکی
 پیری دەولەمەند کردووه. کە کابرا دەمری میراتیکی زۆر زۆری بۆ بەجی
 دەمینێ، وەک بۆ خۆی دەیگوت کە نافرەتیکی زۆر دل تەپ بووه. بە
 هۆی ئەو پارەییە کە دەستی کەوتبوو کام لاوی پی قۆز با دلی بۆ لای
 خۆی رادەکیشتا... چەند سالیکی پیش مردنی لاویکی هەژاری یەكجار
 جوان خۆشەویستی خۆی بەرامبەر بەو ژنە پیشان داوه، بە هیچ جورێک
 داواى پارە و پولی لی نەکردووه... دواى ئەوێ ژنەکە توشی
 نەخۆشییەکی کوشندە دەبی، ئەو لاوه جوانە لە خۆی ناگۆڕی و وەك
 میژدیکی بە وەفا هەمیشە لە ژوور سەری دەبی و خزمەتی دەکات...
 میژشە کەرانی خۆین خۆر: ئەو ژنەش لە وەفای ئەو هەموو خزمەت و
 چاکەییە کە میژدە لاوه جوانەکەى لەگەڵی دەکات، سەنەدیکی داد نوسی
 بۆ مۆر دەکات کە لە پاش مردنی هەرچی هەیهەتی لە خانو و کارگە و
 پارە هەمووی بۆ میژدە جوانەکەى بێت. بە هەر حال ژنەکە
 دەمریت. وەک ژنەکە بۆ خۆی دەیگوت لە دواى مردنی تەنانەت کفن و
 گۆریشی بۆ نەکړیوه و «شارەوانی بە خیری خویان هیناویانە لەو
 گۆرەدا بە خاکیان سپاردووه... جارێک لەسەر داواى ئەو ژنەى کە بە
 پارە و مالى من هینابووی هاتنە سەر گۆرەکەم، ژنەکە گەلیک نزا و
 پارانەوێ لە لای خوا کرد کە بێ بەخشى و بە بەهەشتی بەرینم شاد
 بکات... کەچی ئەو میژدەم کە لە ژياندا ئەوەندە منى خوش دەویست و
 خزمەتی دەکردم تەنها نزایەکی خیری بە دەمدا نەهات، تەنانەت
 فاتحیایەکی بۆ نەخویندم... ئیستا زانیم کە ئەو لاوه، بە پیشاندانی
 خۆشەویستی و دلسۆزی دەستی بەسەر مال و سامانی مندا گرت...

میشە كەرەنە:رەنگە باوەر نەكەى كە بلىم چەند تامەزرۆى دیدارى تۆم، داواكارم كە بەو زوانە بە دیدارى يەكترى شاد بىن. ھەقتە نەگەر باوەر نەكەى مردوو و دیدار كوچا مەرحەبا بەلام بە يەك دەگەين... تۆ بلى چۆن؟ كاتىك كە چاوت بە كەرىكى زىندوو كەوت لە لاپالىك دەلەوهرى، بە يادى من بۆى بفرە و دەرزی لە لاملى بچەقینه و يادى من بكە... منيش لىزەو بە خەيال ديمە ئەو لا پالە چۆلە، كە نيمەى ھەزار تەنھا لەو جۆرە شويخانە ھەستمان بە ئازادى دەكرد... لە كۆتايى نامەكەم جوانترين سلاو بۆ دەرزيەكەت كە لە پشت مىلى دەولەمەندەكانى رادەكەى، بە تامترين ماچيش بۆ خۆت ئەى ميشە كەرەنەى خوین شيرين...

ھاوړى دلسۆز

((كەرى تۆپيو))

((نامەى بىست و يەكەم))

خوشكى ئازىزم مېشە كەرە: لەسەر گۆرەكەم تەپە تەپىك پەيدا بوو، ديار
بوو دەنگى پىيى مرقەكانە... ئەوھى ژىرمەوھ گۈوتى: دەزانى شەو
درەنگە...! گۈوتم: تۆلە ژىر ئەرزى، چۆن دەزانى شەوھ يان پوژ؟ گۈيت لەو
تەپە تەپە نىيە ئەوانە يان كفن پۈزىن يان كىل دز... ھىندىك لەوانە كە
كىلى گۆرەكان دەتاشن دىن ھەر لىرە گۆرى كەسىكى مردوو سەر لە
نوى دەتاشنەوھ، بە ناو و نىشانىكى تازە سەر لە نوى
دەيفرۇشنەوھ... گۈوتم: بۇ ئەم گۆرستانە پاسەوانى نىيە؟ بەلى ھەيەتى
بەلام لەگەل دزەكان شەرىكە... گۈوتى: لەبەرئەوھى تۆ تازەيت ئاگات لە
حالى گۆرستان نىيە، چەپكە گۈلى سەر گۆرەكان دەدزىن. كۆمەلىك دز
ھەن تەنھا تاقمى ددانى زىر و پلاتىنى ناو ئىسقانى مردووھكان
دەردىننەوھ و دەيفرۇشن... دواى چەند كاتر مېرىك گۈوتم: ئەرى پوژ
نەبوتەوھ؟ گۈوتى: شەو و پوژت بۇ چىيە؟ ئىستا ئىمە لە دەرەوھى بازنەى
كاتداين... لەو كاتەدا دەنگى دارمانى خاكىك ھات، پىيى گۈوتم: ئىستا
نزىكى نىوھپۇيە، گۈيت لە دەنگى پاچ و خاكەناز نىيە؟ لە سەرۈو ئىمەوھ

يان له تەنېشتەمان خەرىكى ھەلکەندى گۆپىڭن... ھەژارنىكى ۋەك ئىمەي
تى فېرى دەدەن، بە راستىش ئەۋە پۈۋى دا، ئەۋ گەلى كە بەسەر لاشەي
مندا كرابو ھەلىان دايەۋە و... تەرمى پىياۋىكى پىريان لەسەر مەن دىرژ
كرد، ھەر ۋەك خۇي بىكەن بە خەيارەۋە گەلەكەيان كىرەۋە بەسەر كابراي
مردودا... ئەۋانەي كابرايان ناشت، دوو يان سى كەس دەبوون زياتر
نا... دىسان بى دەنگى بالى بەسەر گۆپستاندا كىشايەۋە، چوینەۋە
دەرەۋەي بازەنى كات. مردوۋى ژىر مەن لە مردوۋە تازەكەي پرسى: كاكە
ھۆكارى مردنەكەت چى بوو؟ مردوۋە تازەكە بە نوزە نوز گوۋوتى: بەخۇ
ھۆى مردنەكەم نازانم، بەلام بە گۆيرەي مەشت و مېرى دىكتۆرەكان كە لىم
كۆ بېۋنەۋە، يەككىيان دەيگوت: باشترىن نەشتەرگەرى بۇ كىرەۋە
دەستى خۇش بى... ئەۋى كەيان دەيگوت پىرۇزبايى لى دەكەم بۇ ئەۋ
نەشتەرگەرىيە سەرگەۋتوۋە، بەلام بەستەزمانە چى بىكات، پىش ئەۋەي
بېھنن بۇ ھۆلەكە دەرزى ((كۆرتى زۇن)) يان لىداۋە... مەنىش پىم
گوۋتن: لىتان تىناگەم بۇم پۈۋەن بىكەنەۋە... دىكتۆرىكىان گوۋتى: تۇ
باشترىن نەشتەرگەرىت بۇ كىراۋە. بەلام دىكتۆرەكە راپۇرتەكەي
نەخویندۆتەۋە كە تۇ ئەمپۇ نابى نەشتەرگەرىت بۇ بىكرى. بەلام خۇ تۇ
لە تەمەنى ھەفتا و شەش سالىدا مردوۋى تا تۈانىۋتە زىاۋى، ئەگەر
نەش مردباي پىم نالىي دۋاي ئەۋ تەمەنە چىت دەكرۇ؟ مردوۋە تازەكە
بى دەنگ بوو، دۋاي كەمىكى كە بە دەنگ ھاتەۋە: ئەرى ئەم گۆرە چەند
كەسى تىدایە: گوۋتم: بە تۆۋە چۈار لە ژىر مەۋە پىياۋىك ھەيە، ئەۋىش
ژنىكى لە ژىرەۋەيە... ھەر خۇاش دەزانى لە ژىر ئەكەش چەند مردوۋى
كەي لىيە. گوۋتى: چەند پۇژىك پىش ئەۋەي بىرم لە پۇژنامەيەكدا

پاپورتىڭم خويندەۋە نوسرابوۋ نەگەر پىژەۋى مندال بوون كەم
 نەكەينەۋە دواى چەند سالىڭكى كە شوۋىن نامىنى مردوۋەكانى لى
 بشارىنەۋە... كابرا دەستى كرد بە باس كردنى سودەكانى كەم
 كردنەۋى مندال... دەيگوت: نەگەر لە ولاتى ئىمە دوو مليۇن كەس
 بژى ھەموو كەس دەبىتە خاۋەن خانو... نەۋەى ژىرمەۋە قاقايەكى
 لىدا، گوتى: بۆ لە ولاتى ئىمە دوو مليۇن كەس ھەن كە ەك مروڭ
 بژىن: گوتىم: باشە ئىمە بۆ سەرى خۇمان بە زىندوۋەكانەۋە
 بىيەشىنن: نەۋەى ژىرمەۋە گوتى: تۆ بۆ لە باسى زىندوۋەكان
 دەترسى: نەتبىستوۋە: ((كەرى تۆپىو لە گورگ ناترسى)) لە دلى خۇمدا
 گوتم بلىى ئەو پىاۋە ھىچ لەبارەى ژيان و مردنى من بزانى؟ لەو كاتەدا
 دەنگى جوق و مۇسىقا لە نزيك گۆرەكەى ئىمە بەرز بوۋە... نەۋەى
 ژىرمەۋە گوتى: توخو بى دەنگ بن، با بزاني ئەو مۇسىقا ە خوشە
 چىيە: ئاي داخەكەم ئەۋە يەكىكە لە خوشترىن ئاۋازەكانى ((شۇيان)) تا
 دەھات ئاۋازەكە لە گۆرەكەى ئىمە نزيك دەبوۋە. ھەستم دەكرد كە بە
 سەر ئىمەدا دەپۇن... گۆرەكە لەبەر دەنگى لىدانى تەپل و تەپەى قاقى
 مۇسىقا ژەنەكان دەلەرىيەۋە وردە وردە لە ئىمە دوور كەۋتەۋە. ديار
 بوو تەرمى پىاۋىكى دەۋلەمەنديان بەرەو گۆرستان بە پى دەكرد...
 خوشەويستم مېشە كەرانە: ئىرمەش ەك شارەكەى خۇمان واينە، گەرەكى
 دەۋلەمەندەكان جىايە لە گەرەكى ھەژارەكان. مېشە گيان: داۋاكارىيەكم
 ھەيە... ئەگەر پارەى زيات لايە، بەلكو پەنجا لىرەم بۆ بدەى بە
 بەرپوبەرە كۆنەكەم... ئەو پۆژە كە لەگەل تەرمى ((جەغفەر پاشا)) ھاتبوو

بۇ گۆرستان. ئەۋەندە چاۋم شۆپ بوو بەرامبەرى، باۋەرت بى' لە پروم
نەھات سلاۋىكى لى' بىكەم و بلىم: گەرەم چۈنى ھەر لە خوشىدا بى.

برات

((كەرى تۈپيو))

ھاۋرىي گيانى بە گيانىم:مىشە كەرانە نازانم چەند لە گۆردا
مامەۋە،بەلام رۇحەكانمان شەو و پۇژ دەپۇشتن،گەشتىنە
جىنگايەك،دەيگۈوت شوينى بىرىنى بلىتى دىيائى خۆمانە.بەلى لەسەر
ئەنجامدا لاشەكان پزىن و بوون بە خاك و خۆل،پۇحەكان بە كارەكان
هەلدەستان...بۇچونەكەم وە راست گەرا لەۋىش شوينىك هەيە بلىتى
كردارەكانت دەدەنە دەست كەدپتم بە ھەزاران كەس لەبەردەم شوينەكە
پزىن بوون منىش وەك ئەو خەلكە چوومە پزىزەۋە.ھەر كەسى كە بلىتى
خۆى وەردەگرت،دوو فرىشتە قۇليان دەگرت و دەيان برد بەرەو
شوينىكى ناديار...مىشە كەرانە دەزانى ئەو كچەى كە لەۋى بلىتى
دەبىرى ناسىمەۋە...!((فرىشتە خان))ى بلىت بېر بوو،كە لە ژيانىشىدا
دەيان سال بوو خەرىكى ئەو كارە بوو...ھاوارم كرد:فرىشتە خان،ئەۋە
منم لىرەم..!دەنگىكى ترسناك لە ژورر سەرمەۋە ھات،بى دەنگ بە
كوپە،جوان راۋەستە.خاۋەنى دنگەكەم نەدى دەتگۈوت دەنگەكە لە
ئاسمانەۋە دى..كە فرىشتە خان سەرى ھەلپىرى و سەيرى كرد،لە دلى
خۆمدا گوۋتم:خوايە گيان خۆ كە من مردم فرىشتە تەمەنى پەنجا سال
زىاتر بوو،چۇن وا جوان و گەنج بۇتەۋە؟كە نۆرەم ھات و گەيشتمە
بەردەمى فرىشتە خان لە لاي چەپمەۋە بلىتىكى سوريان دايە دەستى
چەپ منىش بلىتەكەم دايە فرىشتە خان.بە ترسەۋە گوۋتم:فرىشتە خان
نامناسىيەۋە؟ۋەكو ھەر گوۋى لە من نەبوۋى،گوۋتى نامەت

پنیه؟ گوتم: نامەى چى؟ نامەى پياوینكى گەورە؟ گوتم: بە داخووە هیچ جوړه نامەیه کم پى نیه... له ناو و نیشانمى پرسى گووتى: که مېک چاوه پرى؟ بە په نجهى نا به دوگمه یه کدا، دۆسیه یه کى گەورە هاته به رده مى که وینهى مانگى یه که شهو له سەر بهرگه کى بوو. مؤړیکى سورى لى درابوو له ژیره وه نوسرابوو... ((زور نهینى و تایبەت)) له ناو لاپه رده کانى دۆسیه که دهنکه دهنک و چرپه چرپ دهات: ئەو هتا، خو یه تی، به لى ئەو... فریشته خان گووتى: ئەو توى؟ به لى منم نامناسییه وه؟ جارى کى که دەستى نایه وه به دوگمه که دا... دەم و دەست فریشته یه کى دۆزه خ هات... قولى گرتم و بردمى بۆ ژوورى لیکۆلینه وه... دوو دەست له دیواری ژووره که هاتنه دهرى و وهک گاز گرتیانم. دهنگى قه بهى ترسناک له دیواره که هاته دهرى گووتى: ئەزانى ئەو دەسته کییه توى گرتووه؟ ئەو دەستى دادپه روهریه، دادپه روهرى...! له هەر شوینیک بى دهتگاتى، له گوپستان، تهنانهت له دۆزه خیشدا.

میشه که رانه: ئەو هه موو به سه رها ته که چى نه خوّم نه که سیشم دى دەم بکاته وه، هه موو شتىک له وى پۆحیه. دیاره لیره ش دەستى دادپه روهرى هەر دهگاته هه ژاران. دواى هینایا نمه هو لیکى زور گەورە، خه لکى یه کجار زور دانیشتبوون، گوتم: به لکه خزمىک یان ناسیاوینكى خوّم ببینم، له به رده مى ئەو خه لکه ئافره تىک دانیشتبووه هه ردووک چاوى به سراو ته وه... ته رازوویه کى له به رده م دانرا بوو...! له وى به رده م پرسى: ئەو کییه؟ گووتى: ئەو فریشته ی دادپه روهریه، گوتم: ئەى بۆ چى به سراو ته وه؟ بۆ ئەو ی کهس نه بینى و جیاوازی نیوان هیچ که سىک نه کات. بۆ ئەو ی که کوړیکى شوخ و شهنک هاته به رده مى به

گوڤره‌ی کرداره‌گانی دادگاسی بکات به‌لام له‌وی شتیکی زۆر سه‌یرم دی
ئه‌ویش نه‌وه بوو که پیاویکی زۆر ناشیرین و په‌زا گرانم دی له‌ دوا‌ی
فریشته‌که‌وه وه‌ستابوو جار جار به‌ کراسه ئاوریشمییه سپییه‌که‌ی
فریشته‌ی دادی هه‌لده‌دایه‌وه و سه‌ری ده‌کرد به ژێر کراسه‌که‌ی دا و
دووباره سه‌ری ده‌رده‌هینایه‌وه هاوارێکی ده‌کرد: که من نه‌مده‌زانی ده‌لی
چی... دووباره پرسیمه‌وه: ئه‌و پیاوه‌ کێه؟ گووتیان: نایناسی! ئه‌و پیاوه
بێ شه‌ره‌فه ، خوێرییه شه‌یتانه...! گووتم: ئه‌ی بۆ وا
ده‌کات؟ گووتیان: له‌به‌رئه‌وه‌ی هه‌موو پوژیک لێره سه‌دان هه‌زار خه‌لک به
پێ ده‌که‌ن، نۆزه‌ پێی له‌م ده‌که‌ن... گووتم: که‌ه‌وایی لێره‌ش دادپه‌روه‌ری
نییه‌... یه‌کیک گووتی: تێناگه‌ی؟ هه‌موو پوژیک فریشته‌ی داد هاوار
ده‌کات چاره‌نوسی شه‌یتان ته‌نها به‌ ده‌ستی خ‌وای گه‌وره‌یه... نۆرم
هات گه‌یشتمه‌ به‌رده‌می فریشته‌ی داد و ته‌رازوو لێی پرسیم: ه‌و‌ی
مردنت چی بوو؟ له‌به‌رئه‌وه‌ی چووم بۆ هاوینه‌ هه‌وار و ئازادیم
هه‌لبژارد، گووتی: یه‌که‌م تاوانت ئه‌وه‌یه‌ میزت به‌ره‌و قیبله‌ کردووه، دووهم
تاوانت شتی زۆر نا به‌جی و دژ به‌ ئاینت نویسه‌وه، له‌وه‌ی ته‌نیشتم منی
پرسی: له‌ دنیا دا کارت چی بوو؟ وه‌لامی دایه‌وه: ((پێکه‌ینه‌ری کاری
سینکسی)) فریشته‌که‌ گووتی: پێی ده‌چی کاریکی دیار و شیاو بێ، ئه‌و
کاره‌ که‌رتی تایبه‌ت بوو یان سه‌ر به‌ یه‌کیک له‌ وه‌زاره‌ته‌کان بوو؟ که‌رتی
تایبه‌ت بوو به‌لام په‌یوه‌ندیمان له‌گه‌ڵ هه‌موو وه‌زاره‌ته‌کاندا
هه‌بوو، کارتان چی بوو؟ کابرا گووتی: ئێمه‌ بازرگانی خوشه‌ویستی
بووین، که‌چی گه‌جهر و گوچه‌ر پێیان ده‌گووتین((گه‌واد)) کاتیک
دۆسیه‌ی گه‌واده‌که‌یان له‌ ناو ته‌رازوووه‌که‌ دانا، ده‌نگیک له‌ به‌رزاییه‌وه

ھات گووتی. ئەي ئادەمىزاد لەبەرئەوھى ئەو پورژەي كە لە خەستەخانە
 لە دايكىكى داوين پاك ھاتويەتە خواري منالیک لە تەنیشت تۆ لە
 دايكىكى بى ئابروو لە دايك بوو. بە ھۆى ھەلەي کارمەندانى
 خەستەخانەكەوھ گۆواون. تۆيان داوھ بە ئافرەتە بى ئابروو، كە، تۆ بووي
 بە گەواد و ئەویش بە پياويكى گەورە. لەبەرئەوھى ليزە دادپەرورەي
 سەرورە بریارماندا جیگایەكى تايبەتت لە بەھەشت بۆ
 دانین... راستەوخۆ كارتیكى سەوزیان دایە دەستی. بە بەردەمى مندا
 بەرەو بەھەشت كەوتە پى، پىش ئەوھى لە من تىپەر بیت پىم
 گووت: پىرۆزبايىت لى دەكەم، كەچى بە تورپەییەوھ وەلامى دامەوھ، كاكە
 راستە من بەرەو بەھەشت دەپروم بەلام من لە تەمەنى پەنجا و پىنج
 سالیدا مردووم واتە چل سال گەوادیم كردووە، ئەگەر لە تەمەنى ئەوھ
 و پىنج سالیدا مردبام ھەشتا سال گەوادیم دەكرد، جیگایەكى زۆر
 باشترم دەست دەكەوت. دەنگىك لەسەرورە ھات: لەبەر ئەوھى ((كەرى
 تۆپيو)) نوسینەكانى دژى ئايین و خوا بوون لاوانى ولاتى بۆ پىش
 كەوتن ھان داوھ بریارماندا بىخەینە دۆزەخەوھ... گەوادەكە
 گووتى: كاكى نوسەر زۆر بە داخەوھ، گووتم: سوپاست دەكەم بەلام
 كارەكەى من راست پىچەوانەي كاری تۆیە، بریا منیش سى سال ژيابام
 نەك ھەشتا و پىنج سال، ئەوسا فریای ئەوھ نەدەكەوتم ھەفتا سال
 بنوسم پەنگ بوو ئەوسا ھۆدە و ھەيوانىكەم لە بەھەشت پى پرابا...

دەسۆزت

((كەرى تۆپيو))

((نامەى بېست و سىيەم))

((داواین نامەى كەرى تۆپپو كە نايەوئى بە قەرزارى بىمىنپتەو))

داوای ئەوەى دۆسيەكەميان سەرە و بن كردد،بە تاوانى نووسين...
بېرياريان دا بم خەنە دۆزەخەو،بەلام دۆزەخ بۆ تاوانەكانى من كەم
بوو،بۆيە خستيانمە بنى بنەوەى دۆزەخ...

ميشە گيان بىرت دى له دونيا چۆن بە دۆزەخ دەيان ترساندين،كە چۆن
ئاگر و گەرمى ھەراسانت دەكات و داواى شوئىنكى سارد دەكەيت بۆ
من ھەر وەكو ئەو وایە دريژە بەژيانى دنيا بدەم سەرماى زستان و بى
نەوتى،گەرمای ھاوین و بى كارەبايى،ھىچ نەبى ليژە كە تاوان باريكى
تازە دىننە ژوورەو،دەرگا دەكرىتەو و تۆزىك فينك دەبينەو ئەوەى
كە من لە دۆزەخ زۆر پىي دلشادم كە ئەوەى ميشە كەرانی وەك
بەريزت:بە سالى تيشكيش ناتوانن ليما نزيك ببەو...ليژە دراوسى
دراوسى بىزار ناكات بەوەى دەنگى تەلەفزيۆن و رادىۆكەى بەرز
بكاتەو...ليژە ھەرا و ھۆزيای مندالى گەرەكى لى نىيە،ھاواری
عەرەبانە چى و شت فروشى گەرەك نايىستى و جارى وا ھەيە كە
سەرماى سەختى زستانى ئەویم بىر دەكەويتەو...دەست لەبەر ئاگرەكە
را دەگرم،دەلیم ئۇخەى لەو تەهى ھاتومە ئیژە گەرمم بۆتەو...ميشە

كەرانه ھەرچەندە دۆزەخ زۆر ناخۆشە، بەلام ليرەش ھىندى شتى خوش ھەن... بۇ نمونه ليرە كيشەى نىوان خاوەن خانوو و كرىچى نىيە، ھەرگىز كەل و پەلى مالى فەرمانبەر نابىنى لەبەر قەرزارى ھەراچيان بكەن. ليرە زۆر تاوانبار ھەن بەرگەى گەرمى و نازارى دۆزەخ ناگرن، ئەندام پەرلەمانىكى لىيە... ھاوارى كردوو: ئەگەر بىتو ھەلم بژىرن ولات دەكەم بە بەھەشت، بەلام دواى ھەلبژاردن خوى لە ھەوادارەكانى شار دۆتەو، بۇ تەنھا جارىكيش نەيان ديوە.

ميشە كەرانه چۆن لە دۆزەخى ژياندا تەنھا جارىك چووم بۇ ھاوينە ھەوار... ليرەش بە ھەمان شيوە پوژىك برديانين بۇ بەھەشت، بۇ ئەوەى بزائين ئەوانەى لە دنيا چاكەيان كردوو چۆن ئەوەى پاستى بى چووين بۇ بەھەشت، بەلام ئەمانتوانى ھەموو بەھەشت ببينين، بەلام لەو بەشەى كە من تىيدا گەپام كۆشكىكى گەورەم بينى. باسى جوانىەكەى بەدەم ناكرى. لەناو پاستى باغىكى قەشەنگ و گەورەدا دروست كرابوو، ھەرچوار دەورى بەگول داپشرابوو ھەموو لايەك ھەر ئاوو كانى بوو...

تابلوى قەدەغەكراوى بەھىچ جورىك نەدەبينران... پرسیم ئەو كۆشكە جوانە كىي تىدا دەژى... گوتيان ھى پياويكە كە لەدنى چاكەو خىرى كردوو... خەستەخانەىەكى گەورەى بۇ نەخۆشى سيل دروستكردبوو... ليرە لەجياتى ئەو چاكەىە ئەو كۆشكەيان پىداو...

واتە پياو لەژياندا دەبى چاكە بكا. چاكەش پارەى دەوى، گووتم باشە ئەو پياو ئەو پارەىەى لەكوى ھىناو.

گوتیان تۆ دیاره له گۆی گادا نوستووی لهوێ به دهیان کارگهی ههبوون. تهنا ته کرێکارهکانی خۆی تووشی نهخۆشی سیل دهبوون. لهو خهسته خانهیه به خۆرایێ چارهسهر دهکران.

میشە کەرانه گيان: که گهراینه وه بۆ دۆزهخ پیاویکی ناسیایوی خۆم
 بیینی که چهند سالیک دواي من مردبوو زۆر دلم پيی کرایه وه. دهنگ و
 باسی دنیا و ئیوهم لی پرسی: گووتی: چیم لی دهرپرسی: گووتم: له تاس
 و له هه مام گووتی: تاس هه مان تاس و هه مام هه مان هه مام، ئیسته ئه
 هه مامانه بوونه ته شوینی ئاسه واری ولات، نوژن کردنه و هیان قه دهغه
 کراوه.

خوشکی شیرینم می‌شه که رانه گیان: نه وه کوټایی و دواين نامه‌ی منه بؤ
توی خوشه‌ویست، نه و نامه رنه که له دنیا بایه خیکیان هبی. کوټیان
که وه و بیان به بؤ به ریوبه ره کونه که م، تا به چاپیان بگه‌یه نی و بلاویان
بکاته وه، له قازانجه که ی په نجا لیره قهرزه که ی من هه لگریته وه... مه گهر
هر ئاوا بتوانم قهرزه که ی خو م بده مه وه. خوا حافیزی هه می‌شه ییم و
سلاوی کوټایی دواين نامه م بی‌ش که ش به به ریزت.

چاوه کانت ماچ ده که م

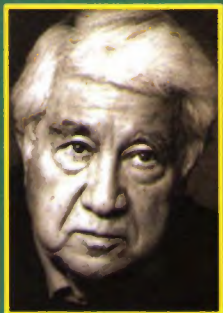
سلاو. سلاوم یۆ زیندووہ مردووہ کان

ئەگەر تۆش مردى خوا عافوت يکات.

بررات

((كەرى تۇيىو))

كۆتايى

كەرى تۆپىو

لە راستىدا ناسىنى عەزىز نەسىن كاريكى دژوار نيه ،
بەھۇى ئەو شىۋازە گالتە ئامىزىيەو دەتوانىن لەگەل
چىرۇكنووسەكانى دىكە جوداى بىكەينەو .

عەزىز نەسىن تاكە نوسەرە كە ئەتوانىت ژيانى نىو
كۆمەل لەژىر كراسى شىرىن خەندەو بەختە بەردەم
خوينەرەن .بەبرواى من لەم كاردەشدا سەرکەوتنى
تەواوى بەدەست هیناوە چونكە ئەوئەندەى من ئاگاداربم
هەموو چىرۇك و رۆمانەكانى بەتەواوى زمانە
زىندووئەكانى دونياوە وەرگىپاۋن و خوينەرى تايبەتى
خۆى هەيە

ئەم پەرتوكەش يەككە لەرۆمانە ناوازمەكانى عەزىز
نەسىن

HAREM

لەبلاڭگراوەكانى خاتىرى چاپ و بلاڭگراوەى چارچا